विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०७७

प्रकाशक

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,

पर्वत

मन्तव्य

विपद्को दृष्टिकोणले नेपाल वहु प्रकोपयुक्त जोखिममा रहेको छ। खासगरी डुबान बाढी, पहिरो आगलागी , भूकम्प चट्याङ्ग,शीतलहर मुख्य प्रकोप हुन। तराईमा बाढी, डुबान, शीतलहर पहाडमा पहिरो र हिमालमा हिमपहिरो, हिमपात, चिसोका प्रकोपहरु बढी हुने गरेको अवस्था छ ।यस्ता प्रकोपबाट वर्षेनी धनजनको ठूलै क्षति हुने गरेको छ ।विश्वमा बढ्दै गएको वातावरणीय परिवर्तन (Climate Change) का कारण पनि नेपालजस्ता देशमा हिमालयमा हिउ पग्लन गई हिमालयहरु नाङगा हुने, पानीका मुहान सुक्ने लगायत प्रतिकूल मौसम हुने खतरा रहेको छ । भौगोलिक विकटता , साधन स्रोत तथा आधुनिक प्रविधिको पर्याप्त पहुँच नभएका कारण नेपालले विपद्को जोखिम न्यूनीकरणका लागि अझ जोड दिनुपर्ने अवस्था छ ।

नेपालको संविधानमा विपद जोखिम न्युनीकरणका लागि तीनै तहका सरकारहरुले गर्नुपर्न कार्यको उल्लेख भएको छ । यसैगरी विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा ब्यवस्थापन नीति , ऐन, नियमावली, कार्यढाँचा, रणनीति जस्ता कानुनी दस्तावेजहरु निर्माण भई कार्यान्वयनमा आइसकेका छन् ।प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा ब्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्, गृह मन्त्रीको अध्यक्षतामा विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा ब्यवस्थापन कार्यकारी समिति र प्रदेशमा मुख्यमन्त्री र आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रीको अध्यक्षतामा परिषद र कार्यकारी समिति रहने प्रावधान छ।जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा सबै पालिकाका प्रमुख समेत रहने गरी विपद् ब्यवस्थापन समिति र स्थानीय तहमा पालिका प्रमुखको अध्यक्षतामा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति रहेका छन । प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोष , केन्द्रीय विपद् ब्यवस्थापन कोष, प्रदेश विपद ब्यवस्थापन कोष, जिल्ला विपद ब्यवस्थापन कोष र स्थानीय विपद ब्यवस्थापन कोषको ब्यवस्था रहेको छ ।विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा ब्यवस्थापन प्राधिकरणको स्थापना गरी सञ्चालनमा आएको छ ।नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा Paris Agreement ,Kyoto Protocol, Sendai Framework जस्ता संझौतामा हस्ताक्षर गरी यसको कार्यान्वयनमा पनि ल्याइएको छ ।समग्रमा हालका वर्षमा नेपाल सरकारले विपद जोखिम न्यूनीकरणलाई विशेष महत्व दिएको छ ।

पर्वत जिल्ला पहाडि जिल्ला भएकोले वर्षायाममा पहिरो, चट्याङ, कटान र हिउँदमा हावाहुरी, आगलागी जस्ता विपद्का घटना हुने गरेका छन । गृह मन्त्रालयको **विपद्को पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (प्रथम संशोधन २०७६)** एवं जिल्लाको परिवेशलाई दृष्टिगत गरी सरोकारवाला निकाय तथा सम्बद्ध सबै क्लस्टरहरुसंगको समन्वय गरी **पर्वत जिल्लाको विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७**तयार पारिएको छ ।यो योजना तयार पार्ने कार्यमा सहयोग गर्ने सबै संघ सस्था एव निकायलाई धन्यवाद दिदै यसको कार्यान्वयनमा सबैको सहयोगको अपेक्षा राख्दछु ।

मिति २०७७/०२/२६

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्र.जि.अ
एवं
अध्यक्षः जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, पर्वत

विषयसूची

१.पृष्ठभूमि १
१.१ जिल्लाको परिचय १
१.२ योजनाको पृष्ठभूमि २
२ उद्देश्य २
३ विपद् जोखिमको अवस्था ३
३.१ विगतका विपद्हरुको विश्लेषण ३
३.२ विपद् व्यवस्थापनमा कानूनी नीतिगत तथा सस्थागत व्यवस्थाः ४
३.३ प्रमुख प्रकोपहरु र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरु ५
३.४ सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्सांकन ५
३.५ विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण ६
३.६ विपद् जोखिम आँकलन तथा नक्शाङ्कन ७
३.७ प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणालीको विश्लेषण ८
३.८ सरोकारवाला संस्थाहरु ८
३.९ विषयगत क्षेत्रहरु १५
४. सामान्य पूर्वतयारी योजना २०
५. पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना(प्रकोप अनुसार) २२
६. पूर्वतयारी तयारी तथा आपतकालिन कार्य योजना (विषयगत क्षेत्र अनुसार) ३७
७. आवश्यकताको लेखाजोखा ४५
७.१ विषयगत स्रोत साधन ४५
७.२ बन्दोबस्तीका सामानहरुको आँकलन ४८
७.३ अन्य आवश्यकताहरुः ५८
७.४ अनुमानित लागत ६१
७.५ आर्थिक स्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र ६२
८. अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य ६२
९. लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण ६४
१०. अनुगमन मूल्याकंन र सिकाई योजना ६४
१०.१ लक्ष्य र सूचकहरु ६४
१०.२ अनुगमन मूल्याकंन तथा सिकाई संयन्त्र ६५
१०.३ अनुमगन तथा मूल्याकंन कार्ययोजना ६५
१०.४ क्षमता विकास ६५
१०.५. विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण ६५
अनुसुचीहरु

१.पृष्ठभूमि

१.१ जिल्लाको परिचय

पर्वत जिल्ला गण्डकी प्रदेश अन्तर्गत पर्ने एक पहाडी जिल्ला हो ।यो जिल्ला ८३ डिग्री ३३ मिनेट ४० सेकेण्ड देखि ८३ डिग्री ४९ मिनेट ३० सेकेण्ड सम्म पूर्वी देशान्तर र २८ डिग्री १९ सेकेण्ड देखि २८ डिग्री २३ मिनेट ५९ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांशसम्म फैलिएको छ । धेरैजसो पहाडी भूभाग रहेको यस जिल्लामा खोंच , बेसी तथा उच्च डाँडाकाँडाहरु रहेका छन ।

वि.सं. २०६८ को राष्ट्रिय जनगणना अनुसार यस जिल्लामा घरधुरी ३१ ,५२७ मा बसोवास गर्ने ३ ,५७१९ परिवार छन् । जिल्लाको कुल जनसंख्या १ ,४६,५९० मध्ये महिला ८१ ,२८९ र पुरुष ६५ ,३०१ छन । जिल्लाको जनघनत्व २९.७ वर्ग कि.मि. रहेको छ । यस जिल्लामा गुरुङ्ग , मगर, ब्राह्मण, क्षेत्री, नेवार, कुंवर, घर्ती, ठकुरी, सन्यासी, कुमाल, बोटे, माझी, थकाली, मुस्लिम, दमाई, कामी, सार्की जस्ता विभिन्न जातजाति र समुदायको बसोवास भएको पाइन्छ । यहाँ सबै भन्दा बढी नेपाली भाषा बोल्ने समुदाय रहेका छन् भने क्रमशः नेवारी, गुरुङ्ग, मगर हिन्दी, भाषा बोल्ने व्यक्तिहरुको बसोवास रहेको छ । यस जिल्लाको अधिकाशं जनसंख्या कृषिमा आश्रित छन् । वैदेशिक रोजगारमा पनि यहाँका व्यक्तिहरु जाने गरेका छन ।

यो जिल्ला को ४९४ वर्ग कि.मि (४९ ,४०० हेक्टर) क्षेत्रफल रहेको छ । समुन्द्र सतहबाट ५२० मिटर उचाईमा रहेको सेतीवेणी देखि ३३०९ मिटर अग्लो शालिजा हम्पालको लेकसम्मको भू—भाग यस जिल्लामा रहेको छ । यस जिल्लाको पूर्वमा कास्की र स्याङ्जा , दक्षिणमा स्याङ्जा र गुल्मी , पश्चिममा गुल्मी बाग्लुङ र उत्तरमा म्याग्दी जिल्ला पर्दछ । यस जिल्ला मा १ जना प्रतिनिधि सभा सदस्य र २ जना प्रदेश सभा सदस्यका लागि निर्वाचन क्षेत्र रहेका छन । यसैगरि ५ गाउँपालिका र २ नगरपालिका गरी ७ स्थानीय तहमा रहेका छन् ।

नदीनालाहरुःयस जिल्लाको प्रमुख नदी कालीगण्डकी हो भने अन्य नदी तथा खोलाहरुमा मोदीखोला , सेतीखोला, रतीखोला, लमाएखोला, चिर्दीखोला, भुरुंगदी, लुंदी, लस्ती, बाच्छा, मल्यांगदी, जहरे, पातीखोला, पैंयुखोला, सिव्दीखोला, खाल्टेखोला, लगायत रहेका छन् । अन्य वर्षे खोलाहरु हिउँदको समयमा सुख्खा रहे पनि वर्षायाममा बाढीको रुपमा उर्लेर आउने भएकोले भिरालो क्षेत्रमा धेरै जमिन कटान गरी भिरालो बस्तीको बासिन्दालाई आघात पुराएको छ ।

जलभण्डारः यस जिल्लाको जलजला ताल र पञ्चासेमा रहेको पञ्चासे ताल पर्यटकीय दृष्टिकोणले अति महत्व र पौराणिक छन् भने कालीगण्डकी नदीमा नौका विहार तथा सेतीबेनीको स्टिमरले यातायात र मनोरञ्जन दुवै सुविधा उपलब्ध गरेको छ । काली नदीको जलभण्डारलाई खासै उपयोग गर्न सकिएको छैन भने मोदीखोलामा सञ्चालन भएका जलविद्युत आयोजना तथा अन्य सम्भावित योजनाका कारण यसले उर्जा उत्पादन नदीको रुपमा पनि पहिचान बनाउन सक्ने देखिएको छ ।

जलवायुः यस जिल्लाको हावापानी उष्णमनसुनी किसिमको भएकोले गर्मी याममा नदी किनार, समथर क्षेत्रमा दिउँसो सूर्यको तापले जनजीवनलाई निकै असर पु र्याउँछ भने उच्च पहाडी क्षेत्रमा जाडोको समयमा बढी जाडो हुने भएकोले जनजीवनलाई ठण्डीले कष्टकर तुल्याउँछ । यहाँको तापक्रम गर्मीमा ३५ डिग्री सेल्सियस सम्म पुग्ने

गरेको छ भने जाडो याममा ७.५ डिग्री सेल्सियससम्म झरेको पाइन्छ । वर्षा अधिकतम वार्षिक २ ,६०० मिलिलिटर र न्यूनतम २,४०० मिलिलिटर सम्म रहने गरेको छ । जलवायु परिवर्तनका समग्र असरहरु वाहेक धेरै गर्मी तथा बढि जाडोको कारण खासै क्षति हुने गरेको देखिदैन ।

पशुपंक्षीःजंगली पशु मृग, चितुवा, बाँदर, बाघ, भालु, दुम्सी, ब्वाँसो आदिछन भने **जंगली पंक्षीमा** च्याखुरा, डाँफे, कालिज, तित्रा, ढुकुर, लुइंचे, मुनाल, पेजरा आदि छन । यसै गरी **घरपालुवा पशुमा** गाई, भैसी, भेडा, बाख्रा, सुँगुर, बंगुर, खच्चड, घोडा, गधा, चौरी र घरपालुवा पंक्षी कुखुरा, हाँस, परेवा छन ।

१.२ योजनाको पृष्ठभूमि

उत्तर पश्चिमबाट दक्षिणसम्म बग्ने कालीगण्डकी किनारका उर्वर जमिन , पूर्वबाट पश्चिमतर्फ बगेको मोदीखोला , सेतीखोला, तथा खहरे खोलाहरुमा वर्षातको समयमा आउने बाढी पहिरोबाट जमिनको कटान र जनधनको क्षति समेत हुने गरेको छ । भिरालो भूभाग र नदीनाला भएको यस जिल्लामा वर्षायाममा पहिरो जाने सम्भावना उच्च रहेको छ ।

नेपाल बाढी, पहिरो आगलागी, महामारी, मौसमको विषमता, भूकम्प चट्याङ्ग जस्ता बहु प्रकोपबाट उच्च जोखिममा रहेको छ । यस्तै बर्ड फ्लु, डेंगु विषालु पदार्थ सडक दुर्घटनाका जस्ता विपदका घटनाहरु पनि हुने गरेका छन ।हाल विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोभिड–१९ को संक्रमण नेपालमा समेत देखिएको छ ।

जिल्लामा आउने विपदबाट हुने जोखिमलाई न्युनीकरण गर्न योजनाबद्ध तरिकाले पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाउन सकेमा विपदबाट हुने जोखिम न्युनीकरण गरी जनधनको क्षति न्यून गर्न सकिने भएकोले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले वर्षेनी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्दै आएको छ । विपद् व्यवस्थापनमा मुख्यत सुरक्षा निकाय, विभिन्न सरकारी निकाय, राजनैतिक दल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरु, निजी क्षेत्र तथा स्थानीय समुदायको सक्रिय क्रियाशिलता रहँदै आएको छ । संघीय प्रणालीमा रुपान्तरण भएसँगै स्थानीय तह र प्रदेश सरकारले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा भूमिका खेल्दै आएका छन् ।

पर्वत जिल्ला पनि माथि उल्लिखित विपदबाट प्रभावित रहेको छ । यस जिल्लामा हुन सक्ने संभावित विपद्का घटनालाई न्यूनीकरण गर्न गृह मन्त्रालयबाट प्राप्त **विपदको पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (प्रथम संशोधन २०७६)** एव जिल्लाको परिवेशलाई दृष्टिगत गरी सरोकारवाला निकाय तथा सम्बद्ध सबै क्लस्टरहरुसंगको समन्वय गरी **पर्वत जिल्लाको विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७**तयार पारिएको छ । यो योजना यस जिल्लाका स्थानीय तहलाई समेत उपयोगी हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

२ उद्देश्य

- यस जिल्लामा हुन सक्ने विपदका घटनालाई पहिचान गरी विपदबाट हुने जोखिम तथा क्षति न्युनीकरण गर्ने ।
- विपद्को पूर्व तयारी एव प्रतिकार्यलाई ब्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने ।

३ विपद जोखिमको अवस्था

३.१ विगतका विपदहरुको विश्लेषण

क) आ.व. २०५६।०५७ देखि २०७०।०७१ सम्मको विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण

क्र.सं.	साल	प्रकोप	क्षति विवरण			
			मृत्यु संख्या	घाईते संख्या	क्षति घरधुरी	भएका मुख्य समस्याहरु
१	२०५६		-	-	२११	
२	२०५७		-	-	१८०	
३	२०५८		-	-	१०५	
४	२०५९		-	-	११८	
५	२०६०		-	-	१७०	
६	२०६१		-	-	१४५	
७	२०६२		-	-	४१	
८	२०६३		२	-	१५७	
९	२०६४		१	-	२७५	
१०	२०६५		-	-	१३८	
११	२०६६		-	-	२२६	
१२	२०६७		४	-	११५	
१३	२०६८		-	-	१६०	
१४	२०६९		१	-	१५२	
१५	२०७०		१	-	८०	
जम्मा :			९		२२७३	

ख) आ.व. ०७२।०७३ देखि आ.व. ०७६।०७७ को हालसम्म भएको विपद्का घटनाहरु र क्षतिको विवरणः

आ.व.०७२।०७३ मा विपदबाट भएको क्षतिको विवरण -:

सि.न.	दैबी-प्रकोपको प्रकृति	मानिस		चौपाय		अन्य क्षति			जम्मा क्षति	कै.
		मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	घर	गोठ	अन्य	-	
१	चट्याङ		४					५	०	
२	आगोलागी	-	२	२४ कुखुरा २,खरायोहाँस १,	२	२५	११	११	१४१८८०००।-	
३	बाढी पहिरो	-	२	१ पाडोवंगुर ११,,१५माछाका ०००,	३	४५	५	२७	३१२१३१०००।-	
४	करेण्ट		३						०	
५	हावाहुरी			११९ कुखुराका चल्ला	-	१		९	८००००।-	
जम्मा			११		५	७१	१६	५२	३२७११९०००।-	

आ.व.०७३।०७४ मा विपदबाट भएको क्षतिको विवरण

दैवी प्रकोपको प्रकृति	मानिस		चौपाया		भौतिक क्षति			जम्मा क्षति
	मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	घर	गोठ	अन्य	
आगोलागी (२६(	१	२	१०	२	७	५	२६	३०,१७,५००।-
चट्याङ (२१)	३	२०	१०	-	७	२	१	६,३४,४००।-
हावाहुरी (१०)	-	-	-	-	१०	-	-	२२,१०,०००।-
पानीमा डुवी मृत्यु	-	-	-	-	-	-	-	-
करेन्ट लागी घाईते (६)	१	२	-	-	३	-	-	५,२४,८००।-
जम्मा	५	२४	२०	२	२५	७	२५	६२,८६,७००।-

आ.व.०७४।०७५ मा विपदबाट भएको क्षतिको विवरण

सि.नं.	दैवी प्रकोपको प्रकृति	मानिस		चौपाया		भौतिक क्षति			जम्मा क्षति	जम्मा क्षतिको मुल्य
		मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	घर	गोठ	अन्य		
१	वाढी पहिरो(५८)	०	१	१०	१	२४	५	२९	७०	रु।७७२,१२७,१२ .-
२	आगोलागी(४२)	०	३	१३	२१	२०	१७	१०	८४	रू।०००,७३०,१२ .-
३	करेन्ट(७)	३	२	०	०	२	०	०	७	०
४	हावाहुरी(१)	०	०	०	०	१	०	०	१	रु।०००,००,१ .-
५	चट्याङ(९)	०	२	६	०	६	४	०	१८	रु।०००,००,२ .-
जम्मा		३	८	२९	२२	५३	२६	३४	१७५	रु।७७२,१५७,२५ .-

आ.व.०७५।०७६ मा विपदबाट भएको क्षतिको विवरण

सि.नं.	प्रकोपको प्रकृति	मानिस		चौपाया		भौतिक क्षति			जम्मा क्षति	जम्मा क्षतिको मुल्य
		मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	घर	गोठ	अन्य		
१	बाढी पहिरो(४६)	१	४	४	०	६७	४	३१	१११	३,८०,६५,०००।-
२	आगोलागी(२५)	०	१	५	४	१२	८	४	३४	७६।५००,९९,-
३	करेन्ट(५)	२	४	०	०	२	०	१	९	४।०००,००,-
४	हावाहुरी(२५)	०	०	१	०	१९	३	५	२८	३२।३००,१०,-
५	चट्याङ(६)	१	३	१	०	२	०	१	८	नखुलेको
जम्मा		४	१२	११	४	१०२	१५	४२	१९०	४,९३,७४,८००।-

उल्लेखित क्षतिहरुको विश्लेषण गर्दा यस जिल्लामा बाढी, पहिरोको जोखिम उच्च रहेको छ । आगोलागी बाट धनको क्षति भएको देखिन्छ । पछिल्लो समय करेन्ट, चट्याङ तथा हावाहुरी जस्ता घटनाले विपद् सिर्जना गरेको छ । उल्लेखित विपद् जन्य घटनाहरुको व्यवस्थापनका लागि जिल्लास्थित सबै स्थानीय तह र सरोकारवालाहरुको एकमुष्ट प्रयास र सहकार्यबाट सम्भव हुने देखिन्छ ।

३.२ विपद् व्यवस्थापनमा कानूनी नीतिगतथा सस्थागत व्यवस्थाः

विगत लामो समयसम्म दैविप्रकोप उद्धार ऐन, २०३९ प्रयोगमा आएको थियो भने हालैका दिनहरुमा विपद्को दृष्टिकोणले नेपाल उच्च जोखिममा रहेको र Climate Change का कारणले थप जोखिममा रहेको अवस्थालाई नेपाल सरकारले गम्भीर रुपमा लिएको छ ।तसर्थ नेपालको संविधानमा ३ वटै सरकारले विपद्का क्षेत्रमा गर्नुपर्ने कार्यको उल्लेख गरिएको छ ।यसै गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन , २०७४ विपद जोखि म न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नीति, २०७५ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा ब्यवस्थापन नियमावली, २०७६ राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीति कार्य योजना (२०१८-२०३०) प्रकोप पीडित उद्धार र राहत सम्बन्धी मापदण्ड , २०६४ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन , २०७४ र संक्रमण रोग ऐन , २०२०जस्ता कानुनी ब्यवस्था गरिएको छ ।

अन्तराष्ट्रियस्तरमा भएका Koyot Protocle, Paris Agreement and Sendai Framework मा नेपालले हस्ताक्षर गरी सोको कार्यान्वयन गर्दै आएको अवस्था छ ।

उपरोक्त कानुनी एव अन्तर्राष्ट्रिय प्रावधान अनुसार जिल्ला तहमा पनि विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा ब्यवस्थापनको कार्य भैरहेको छ ।

यसै गरी संस्थागत रुपमा केन्द्रियस्तरमा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा ब्यवस्थापन प्राधिकरण (NDRRMA) राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चाल केन्द्र (NEOC) प्रदेश आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र (PEOC) जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र (DEOC) र क्रमिक रुपमा पालिकामा पनि स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र (LEOC) वीच समन्वय र सहकार्य समेत हुने गरेको छ ।

जिल्लास्तरमा रहेको विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायलाई Clusters निर्माण गरी परिचालन गर्ने गरिएको पनि छ ।

३.३ प्रमुख प्रकोपहरु र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरु

यस जिल्लाका प्रमुख प्रकोपहरुमा बाढी पहिरो , आगलागी, हावाहुरी, चट्याङ, करेन्ट आदि हुन भने व्यवस्थापनमा मूख्य प्राथमिकतामा बाढी पहिरो नै रहेको छ । आ.व २०७५/०७६ मा भएको क्षतिको विवरण बाट समेत उक्त तथ्यलाई समर्थन गर्छ ।

आ.व. ०७५।०७६ मा भएको क्षतिको विवरण -:

सि.नं.	प्रकोपको प्रकृति	मानिस		चौपाया		भौतिक क्षति			जम्मा क्षति	जम्मा क्षतिको मुल्य
		मृत्यु	घाईते	मृत्यु	घाईते	घर	गोठ	अन्य		
१	बाढी पहिरो(४६)	१	४	४	०	६७	४	३१	१११	३,८०,६५,०००।-
२	आगोलागी(२५)	०	१	५	४	१२	८	४	३४	७६।५००,९९,-
३	करेन्ट(५)	२	४	०	०	२	०	१	९	४।०००,००,-
४	हावाहुरी(२५)	०	०	१	०	१९	३	५	२८	३२।३००,१०,-
५	चट्याङ(६)	१	३	१	०	२	०	१	८	नखुलेको
जम्मा		४	१२	११	४	१०२	१५	४२	१९०	४,९३,७४,८००।-

३.४ सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्सांकन

पर्वत एक पहाडी जिल्ला हो । यहाँको भू -बनोट पहाडी भिरालो रुपमा रहेका छ । यहाँका वस्तीहरु भिरालो भूभागमा अवस्थित छन । जसका कारण वर्षातका समयमा बाढीपहिरोको विपद् जोखिम उच्च रहेको देखिन्छ । यस जिल्लामा समशीतोष्ण हावापानी, फरक भू-बनोट, अव्यवस्थित वस्तीका कारणले अधिकांश समुदायहरु विपद्को उच्च जोखिममा रहेका छन । साथै महामारी , आगलागी, खडेरी, असिना, हिमपात, हावाहुरी, जलवायु परिवर्तनको कारणले अतिवृष्टि, अनावृष्टि जस्ता विकराल समस्याहरु समय'समयमा आईपर्ने गरेका छन ।

यस जिल्लामा सबैभन्दा बढी क्षति वर्षा र पहिरोको कारणले हुने गरेको छ भने असिना , हिमपात, आगलागीका प्रकोपहरु पनि धेरै भएको पाइन्छ । यस जिल्लाको उत्तर पश्चिमबाट दक्षिणसम्म बग्ने कालीगण्डकी किनारका उर्वर जमिन, पूर्वबाट पश्चिमतर्फ बगेको मोदीखोला, सेतीखोला, तथा खहरे खोलाहरुमा वर्षातको समयमा आउने बाढी पहिरोबाट जमिनको कटान मात्र नभएर जनधनको क्षति समेत हुने गरेको छ । अर्कोतर्फ त्यस्ता खोलाहरुमा

आउने बाढी तथा पहिरोको कारण उत्पादन योग्य भूमिहरु दिन प्रतिदिन बगरमा परिणत भई खेती योग्य जमिनको क्षति हुने गरेको छ ।

खास गरी खोला नदीले वारीबेनी , मिलनचोक, लस्ती फर्से बजार, नयाँपुल, सेतीबेनी बजार, काली नदीका किनारका स्थानहरुमा बर्षातको समयमा बाढी आई कटान डुबान तथा बाढीबाट जनधनको क्षति हुने गरेको छ । त्यस्तै लुङदी, लस्ती, मोदीखोला, रतिखोला, मल्याङदीखोला, लमायखोला, बाच्छाखोला, पैंयुखोला, चिर्दीखोला जस्ता ठूला तथा अन्य खहरे खोलाहरुले जलजला गा.पा.का लुङदी, लस्ती, कुश्मा न.पा.को अर्मादी, मोदी गा.पा.का देउपुर, तिलाहार, देउराली, क्यांग, फलेवास न.पा.को खानीगाँउ, भंगरा, पैंयू गा.पा.का भोर्ले, सरौंखोला, हुवास, त्रिवेणी, टकलाक, विहादी गा.पा.को शालिग्राम, लगायतका विभिन्न स्थानहरु प्रभावित हुने गरेका छन् ।

भिरालो भूभाग र नदीनाला भएको यस जिल्लामा वर्षायाममा पहिरो जाने हुँदा फलेवास न.पा.का शंकरपोखरी , ठानामौला, कार्कीनेटा, भंगरा, जलजला गा.पा.का लेखफाँट, धाईरिङ्ग, शालिजा, नाङ्लीवाङ्ग, बनौ, मोदी गा.पा.का बाजुङ्ग, भुकताङ्गले, तिलाहार, क्यांङ, देउराली, देउपुर, चित्रे, कुश्मा न.पा.का शिवालय, आर्थरडाँडाखर्क, खौलालाँकुरी, महाशिला गा.पा.का बालाकोट, होस्र्याङ्दी, पैंयू. गा.पा.का भोर्ले, सरौंखोला, टकलाक लगायतका स्थानहरु पहिरो प्रभावित क्षेत्र हुन् । अन्य केही सम्भावित स्थानहरु पनि रहेका छन् ।

सुख्खा गर्मी याममा आगलागीबाट धनजनको क्षति हुने गरेको छ भने हावाहुरीबाट पनि घर, गोठ, विद्यालयको छाना उडाई यस जिल्लाका विभिन्न संस्था तथा व्यक्तिहरु प्रभावित हुने तथा चट्याङ्गबाट समेत धनजनको क्षति हुने गरेको छ । वनजंगल विनाशको कारणले गर्दा पनि भू -क्षय वा भू-स्खलन हुने गरेको छ भने वर्षेनी विभिन्न गाउँपालिकामा अवस्थित जंगलहरुमा आगलागी हुने गरेको छ ।२०७२ साल वैशाख १२ गतेको भूकम्प र सो पश्चातका पराकम्पहरुबाट पर्वत जिल्ला पनि अति प्रभावित बनेको देखिन्छ । ठूलो मानवीय क्षति नभएपनि भौतिक क्षति हेर्ने हो भने यो जिल्ला पनि भूकम्पीय हिसावले समेत उच्च जोखिममा रहेको देखिन्छ ।

३.५ विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

गा.पा. तथा न.पा.हरुको साधारण संकटासन्नताका पक्षहरु

भौतिक संकटाभिमुखता	सामाजिक संकटाभिमुखता	धारणागत संकटाभिमुखता
• भिरालो जमीनमा बसोवास र खोला नालाको कटान, • अव्यवस्थित बजार, आवास नीति बिना घर निर्माण, • जीविकोपार्जनका श्रोत अपुग र असुरक्षित हुनु, • सुरक्षित खानेपानीको अभाव, • स्वास्थ्य सरसफाईका सुविधामा कमी • कृषि उत्पादनमा कमी, • जोडिएका घरहरु र फुसका छानाका घर, • अतिवृष्टि, अनावृष्टि तथा बाढी पहिरो र हिमपात • सचेतना विना निर्माण गरिएका विकासका संरचनाहरु	• सामुदायिक संस्थाहरुको निष्क्रियता, • विपद् व्यवस्थापनलाई प्राथकिमता नदिनु, • भौगोलिक अवस्था अनुसार विकास निर्माणका गतिविधि नहुनु, • आवश्यकताका आधारमा भन्दा राजनीतिक दवाबमा काम हुनु, • दक्ष जनशक्ति कमी, • अव्यवस्थित बसाइसराई	• शिक्षा तथा जनचेतनाको कमी • विपद्को सामना गर्ने सीप र क्षमताको कमी • सहयोग गर्नुपर्छ भन्ने भावनामा कमी

३.६ विपद् जोखिम आँकलन तथा नक्शाङ्कन

.विपद्का आधारमा विभिन्न गा.पा./न.पा.को जोखिमको अवस्था :

क्र.स.	गा.पा./न.पा	वडा नं	साविक गा.वि.स.को नाम	सम्भावित जोखिमको अवस्था (१.न्यून जोखिम, ५.उच्च जोखिम)							कुल जोखिम अंक ३५	संकटसन्न स्तर
				बाढी	पहिरो	भूकम्प	आगलागी	हावाहुरी	महामारी	असिना	प्राप्त अंक	
१	जलजला	२,३,४	माझफाँट	३	२	२	२	२	२	१	१४	१
२	जलजला	७	धाईरिङ्ग	२	२	२	३	२	२	१	१४	१
३	जलजला	८	नाङ्गलीवाङ्ग	२	२	२	३	२	१	२	१४	१
४	मोदी	५	बाजुङ्ग	२	२	२	२	२	१	३	१४	१
५	मोदी	६	तिलाहार	२	३	३	१	२	१	२	१४	१
६	कूश्मा	१३	खौलालाकुरी	१	२	२	२	२	२	३	१४	१
७	फलेवास	३	शंकरपोखरी	२	२	३	२	२	२	१	१४	१
८	फलेवास	९	भंगरा	३	३	२	१	२	१	२	१४	१
९	विहादी	६	शालीग्राम	३	२	३	२	१	२	१	१४	१
१०	कूश्मा	१२	ठुलीपोखरी	१	३	२	२	२	२	२	१४	१
११	जलजला	१	बांसखर्क	१	३	२	२	२	१	२	१३	२
१२	मोदी	२	देउपुर	२	२	२	२	२	१	२	१३	२
१३	मोदी	३	देउराली	२	३	२	१	२	१	२	१३	२
१४	कूश्मा	११	पकुवा	२	२	३	२	२	१	२	१४	२
१५	फलेवास	२	थापाठाना	२	२	२	२	२	१	२	१३	२
१६	विहादी	३	रानीपानी	१	२	४	२	१	२	१	१३	२
१७	जलजला	५	लेखफाँट	१	२	२	२	२	१	२	१२	३
१८	जलजला	६	शालिजा	२	२	२	१	२	१	२	१२	३
१९	जलजला	९	बनौ	१	२	२	२	१	२	२	१२	३
२०	मोदी	१	भुकताङ्गले	२	२	२	१	२	१	२	१२	३
२१	मोदी	४	क्याङ्ग	१	३	२	१	१	२	२	१२	३
२२	मोदी	७	राम्जादेउराली	१	२	२	१	२	१	३	१२	३
२३	मोदी	८	चित्रे	१	२	२	१	२	१	३	१२	३
२४	कूश्मा	१	पाङ्ग	३	२	२	२	२	१	१	१३	३
२५	कूश्मा	१४	आर्थर डांडाखर्क	१	२	२	२	२	१	२	१२	३
२६	फलेवास	१	कार्किनेटा	१	२	२	१	२	१	३	१२	३
२७	फलेवास	७	लिमिठाना	२	२	२	२	२	१	१	१२	३
२८	फलेवास	१०	कुर्घा	२	२	२	२	२	१	१	१२	३
२९	महाशिला	४	पाखापानी	२	३	२	२	१	१	१	१२	३
३०	कूश्मा	२	खुर्कोट	२	२	२	२	२	१	१	१२	४
३१	कूश्मा	३	दुर्लुङ्ग	१	२	२	२	२	१	२	१२	४
३२	कूश्मा	१०	पिपलटारी	२	२	२	२	२	१	१	१२	४
३३	फलेवास	५	खानीगाउं	१	१	३	२	२	१	१	११	४
३४	फलेवास	८	ठानामौला	१	३	३	१	१	१	१	११	४
३५	फलेवास	११	पाङ्गराङ्ग	१	२	२	२	१	२	१	११	४
३६	विहादी	१	बाच्छा	२	२	२	१	२	१	१	११	४
३७	महाशिला	१	होश्राङ्गदी	१	३	२	२	१	१	१	११	४
३८	महाशिला	२	भोक्सीङ्ग	१	३	२	१	१	१	२	११	४

क्र.स.	गा.पा./न.पा	वडा नं	साविक गा.वि.स.को नाम	सम्भावित जोखिमको अवस्था (१.न्यून जोखिम, ५.उच्च जोखिम)							कुल जोखिम अंक ३५	संकटसन्न स्तर
				बाढी	पहिरो	भूकम्प	आगलागी	हावाहुरी	महामारी	असिना	प्राप्त अंक	
३९	महाशिला	५	लुंखुदेउराली	१	२	२	२	२	१	१	११	४
४०	महाशिला	६	फलामखानी	१	१	२	२	१	२	२	११	४
४१	विहादी	२	बर्राचौर	१	२	३	२	१	१	१	११	४
४२	पैयु	६	सरौखोला	२	२	२	२	१	१	१	११	४
४३	पैयु	७	भोर्ले	२	२	२	२	१	१	१	११	४
४४	पैयु	४,५	हुवास	२	२	२	२	१	१	१	११	४
४५	पैयु	३	बेउलीवास	१	२	३	२	१	१	१	११	४
४६	कूश्मा	८	चुवा	१	२	२	२	२	१	१	११	५
४७	फलेवास	४	मुडिकुवा	१	१	२	२	२	१	१	१०	५
४८	फलेवास	६	देविस्थान	१	१	२	२	२	१	१	१०	५
४९	महाशिला	३	बालाकोट	१	२	२	१	२	१	१	१०	५
५०	विहादी	४	बाहाकीठांटी	१	२	२	२	१	१	१	१०	५
५१	विहादी	५	उरामपोखरा	१	२	२	२	१	१	१	१०	५
५२	पैयु	१	टकलाक	१	२	२	१	२	१	१	१०	५
५३	पैयु	२	त्रिवेणी	१	२	२	२	१	१	१	१०	५
५४	कूश्मा	४,५,६,७	शिवालय	१	२	१	२	२	१	१	१०	६
५५	कूश्मा	९	कटुवाचौपारी १३,१४	१	१	२	२	२	१	१	१०	६

३.७ प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणालीको विश्लेषण

यस जिल्लामा प्रकोपको पूर्वानुमान खासगरी गृह मन्त्रालयमा रहेको राष्ट्रिय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र(NEOC) जल तथा मौसम विज्ञान विभागबाट प्रकाशित नियमित बुलेटिन र सञ्चार माध्यामबाट प्रकाशित र प्रसारित सूचनालाई मुख्य आधार मानिएको छ ।

जल तथा मौसम विज्ञान विभागबाट ३ दिनसम्मको मौसमको पूर्वानुमानलाई पूर्व सूचना प्रणालीको रुपमा लिने गरिएको छ । यो सूचना विपद्को अनुमान गरी आवश्यक तयारी गरी विपदबाट हुने क्षति तथा जोखिम न्यूनीकरणका लागि उपयोगी भएको छ ।यस जिल्लामा कालिगण्डकी लयायतका केही महत्वपूर्ण नदी भएकोले संभावित वाढीको पूर्वानुमानका लागि नदीहरुमा साइरन जडान गर्ने, पहाडी जिल्लामा पहिरो जाने भएको र चट्याङ पनि पर्ने गरेकोले यस्ता प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरणका लागि Early Warning Divices को प्रयोग गर्न सकेमा जनधनको क्षति तथा जोखिम न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्ने अवस्था छ ।

३.८ सरोकारवाला संस्थाहरु

३.८.१ पर्वत जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने राष्ट्रिय सभाका सभा अध्यक्ष, प्रतिनिधि सभाका सदस्यको नाम, राजनैतिक दल र सम्पर्क नम्वर :

सि.न	नाम	राजनैतिक दल	सम्पर्क नं.	पद
१.	सम्माननीय श्री गणेश प्रसाद तिमिल्सिना	ने.क.पा.	९८५६०२३२३४	राष्ट्रिय सभा अध्यक्ष
२.	माननीय श्री पदम गिरी	ने.क.पा.	९८५७६३५०८८	प्रतिनिधि सभा सदस्य
३.	माननीय श्री लालकाजी गुरुङ	नेपाली काँग्रेस	९८५७६२२२२३	प्रतिनिधि सभा सदस्य

३.८.२ पर्वत जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने प्रदेश सभा सभामुख, मन्त्री तथा प्रदेश सभा सदस्यहरु :

सि.न	नाम	राजनैतिक दल	क्षेत्र नं.	सम्पर्क नं.	पद
१.	श्री नेत्रनाथ अधिकारी	ने.क.पा.	१	९८५७६४५४४४	प्रदेश सभा सभामुख
२.	श्री बिकास लम्साल	ने.क.पा.	२	९८५७६३००६१	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्री
३.	श्री जुना देवी नेपाली	ने.क.पा.	१	९८५७६२६३४४	प्रदेश सभा सदस्य
४	श्री ललितकला गुरुङ्ग	नेपाली काँग्रेस	१	९८५१११८३१	प्रदेश सभा सदस्य

३.८.३ पर्वत जिल्लामा क्रियाशील रहेका राजनैतिक दलहरु नम्बर :

सि.नं.	राजनैतिक दल	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर	कैफियत
१	ने.क.पा.	पदम गिरी	९८५७६३५०८८	
२	नेपाली काँग्रेस	खिम प्रसाद भुसाल	९८४७७१४०२२	
३	रा.ज.पा.			
४	रा.प्र.पा. नेपाल	ठाकुर प्रसाद भुसाल	९८५७६३०४११	
५	रा.प्र.पा.	रण वहादुर क्षेत्री	९८४७६३४२१६	
६	ने.क.पा. माले	लाल वहादुर हरिजन	९८४७६२३९६५	

३.८.४ पर्वत जिल्लाका विभिन्न गा.पा./न.पा.मा निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु :

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क ठेगाना	मोवाइल नं.	कैफियत
१	कुश्मा नगरपालिका	नगर प्रमुख	रामचन्द्र जोशी	कु.न.पा. ४	९८५७६३००१७	
		नगर उपप्रमुख	सीता कुमारी काफ्ले लामिछाने	कु.न.पा. ९	९८५७६३०२५७	
		वडा अध्यक्ष	देवेन्द्र प्रसाद सुवेदी	कु.न.पा. १	९८५७६२१७४९	
		वडा अध्यक्ष	यदुनाथ शर्मा बास्तोला	कु.न.पा. २	९८५७६३०३५८	
		वडा अध्यक्ष	तेज प्रसाद पाध्या	कु.न.पा. ३	९८४७६२४५८६	
		वडा अध्यक्ष	मिना कर्माचार्य	कु.न.पा. ४	९८४७६३८२८२	
		वडा अध्यक्ष	चित्रकला भारती शर्मा	कु.न.पा. ५	९८४७६२०१८२	
		वडा अध्यक्ष	रुद्र गिरी	कु.न.पा. ६	९८५७६३०१०५	
		वडा अध्यक्ष	सुवासचन्द्र पौडेल	कु.न.पा. ७	९८५७६३०६१२	
		वडा अध्यक्ष	राज कुमार क्षेत्री	कु.न.पा. ८	९८५७६२२४२७	
		वडा अध्यक्ष	कृष्ण प्रसाद लामिछाने	कु.न.पा. ९	९८५७६३०२२३	
		वडा अध्यक्ष	सुजन वि.क.	कु.न.पा. १०	९८५७६३५११७	
		वडा अध्यक्ष	शिव प्रसाद पौडेल	कु.न.पा. ११	९८५७६३०६८०	
		वडा अध्यक्ष	राजेन्द्र प्रसाद पौडेल	कु.न.पा. १२	९८५७६४७८५२	
		वडा अध्यक्ष	जंग बहादुर के.सी.	कु.न.पा. १३	९८४७७४९६६४	
		वडा अध्यक्ष	भीम प्रसाद गुरुङ	कु.न.पा. १४	९८४७७१४६२५	
२	फलेवास नगरपालिका	नगर प्रमुख	पदमपाणी शर्मा		९८५७६३०८१६	
		नगर उपप्रमुख	मञ्जु अधिकारी प्यासी		९८४७६२६२७०	
		वडा अध्यक्ष	बाबुराम शर्मा	वडा नं. १	९८५७६३०३३२	
		वडा अध्यक्ष	गंगा नारायण श्रेष्ठ	वडा नं. २	९८५१२३७३५०	
		वडा अध्यक्ष	अर्जुन वहादुर के.सी.	वडा नं. ३	९८४७६३७८७९	
		वडा अध्यक्ष	टिकाराम गौडेल	वडा नं. ४	९८५७६४५१४०	
		वडा अध्यक्ष	दिपक शर्मा पौडेल	वडा नं. ५	९८४७६४७९५८	
		वडा अध्यक्ष	भोलानाथ भुसाल	वडा नं. ६	९८४७६२०१७९	
		वडा अध्यक्ष	हरिराम रेग्मी	वडा नं. ७	९८५४६५५४४४	
		वडा अध्यक्ष	मन बहादुर कुवर	वडा नं. ८	९८४७६४८२४०	
		वडा अध्यक्ष	गंगाधर शर्मा	वडा नं. ९	९८४७६४४८२७	
		वडा अध्यक्ष	शालिग्राम शर्मा पौडेल	वडा नं. १०	९८६७६४२८३३	
		वडा अध्यक्ष	जित बहादुर सुनार	वडा नं. ११		

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क ठेगाना	मोवाइल नं.	कैफियत
३	महाशिला गाउंपालिका	अध्यक्ष	राजु प्रसाद पौडेल	महाशिला ५	९८४७६२००६४	
		उपाध्यक्ष	हिरा कुमारी राना	महाशिला १	९८४६०३०८८६	
		वडा अध्यक्ष	इश्वरी प्रसाद भुषाल	महाशिला १	९८५७६२०५३२ ९८५६७००६६२	
		वडा अध्यक्ष	विष्णु बहादुर राना	महाशिला २	९८४७७१७८००	
		वडा अध्यक्ष	कर्ण प्रताप गुरुङ	महाशिला ३	९८४६५२२६२९	
		वडा अध्यक्ष	पूर्ण बहादुर मल्ल	महाशिला ४	९८४३७६६०८७	
		वडा अध्यक्ष	जीवन विक्रम उचै	महाशिला ५	९८५७६३४८१६	
		वडा अध्यक्ष	राम बहादुर सुनार	महाशिला ६	९८५६०३६५८४ ९८१४०३१२०२	
४	पैयू गाउंपालिका	अध्यक्ष	खगेन्द्र तिवारी	सरौंखोला ६	९८४१४५०४६०	
		उपाध्यक्ष	जसमती गुरुङ	त्रिवेणी २	९८१८०२५९०५	
		वडा अध्यक्ष	पिताम्वर भुषाल	पैयू १	९८४७७१४८४५	
		वडा अध्यक्ष	भिमसेन गुरुङ	पैयू २	९८४६०३४८०९	
		वडा अध्यक्ष	विष्णु प्रसाद काफ्ले	पैयू ३	९८५७६६०४००	
		वडा अध्यक्ष	महेन्द्र कुमार श्रेष्ठ	पैयू ४	९८२६१४९७७३	
		वडा अध्यक्ष	उमाकान्त भूर्तेल	पैयू ५	९८४७३३११४५	
		वडा अध्यक्ष	थानेश्वर तिवारी	पैयू ६	९८४७७२४९९१	
		वडा अध्यक्ष	भिम वहादुर गुरुङ	पैयू ७	९८५६०२८८१४	
५	विहादी गाउंपालिका	अध्यक्ष	कमल प्रसाद भुषाल		९८५७६३५०२६ ९८५७६३६६६६	
		उपाध्यक्ष	डम्वर कुमारी गुरुङ		९८४७७२४६८२	
		१ नं. वडा अध्यक्ष	हेमनाथ आचार्य	बाच्छा	९८४९२७१८२५	
		२ नं. वडा अध्यक्ष	ओम प्रसाद कवर	बर्राचौर	९८५१०५६६३६	
		३ नं. वडा अध्यक्ष	रण बहादुर आले	रानीपानी	९८५७६३११८३	
		४ नं. वडा अध्यक्ष	भिम बहादुर श्रेष्ठ	वहाकीठांटी	९८५७६३५५८९	
		५ नं. वडा अध्यक्ष	श्याम वहादुर के.सी.	उराम पोखरा	९८४७१३७९६१	
		६ नं. वडा अध्यक्ष	टेक वहादुर थापा	शालिग्राम	९८५७६३०६८८	
६	मोदी गाउपालिका	अध्यक्ष	प्रेम शर्मा पौडेल	मोदी ५	९८४७७८२८२७	
		उपाध्यक्ष	सेती महत	मोदी ६	९८४७७४७७६२	
		वडा अध्यक्ष	गौ प्रसाद गुरुङ	मोदी १	९८५६०२६४१८	
		वडा अध्यक्ष	विकास तिमिल्सिना	मोदी २	९८५७६३१२४१	
		वडा अध्यक्ष	देवेन्द्र वहादुर क्षेत्री	मोदी ३	९८४७६६९५२७	
		वडा अध्यक्ष	मन कुमार पुन	मोदी ४	९८०५१६४६४६	
		वडा अध्यक्ष	दल वहादुर मल्ल	मोदी ५	९८४७६५६१५५	
		वडा अध्यक्ष	विमल लामिछाने	मोदी ६	९८५७६८४४४४	
		वडा अध्यक्ष	बसन्त गुरुङ	मोदी ७	९८०५२३५६५०	
		वडा अध्यक्ष	सुक वहादुर गुरुङ	मोदी ८	९८४७६६५७६१	
७	जलजला गाउंपालिका	अध्यक्ष	याम वहादुर मल्ल	जलजला ४	९८५७६४०४८६	
		उपाध्यक्ष	सीमा गर्बुजा पुन	जलजला ६	९८५७६३३९९८	
		वडा अध्यक्ष	तुलसी राम रेग्मी	जलजला १	९८५७६४४७१४	
		वडा अध्यक्ष	गोविन्द खत्री	जलजला २	९८४७६०२९२४	
		वडा अध्यक्ष	देविन्द्र वहादुर भण्डारी	जलजला ३	९८५७६४०४८७	
		वडा अध्यक्ष	भिष्म मल्ल	जलजला ४	९८५७६४०१९६	
		वडा अध्यक्ष	तिलक वहादुर जि.सी.	जलजला ५	९८५७६२९६३२	
		वडा अध्यक्ष	हम वहादुर फकामी पुन	जलजला ६	९८१८२१४०८९	
		वडा अध्यक्ष	टुंगनाथ शर्मा	जलजला ७	९८४७६३४५५१	
		वडा अध्यक्ष	हरि विकास जि.सी.	जलजला ८	९८५७६२२६५६	
		वडा अध्यक्ष	गौ वहादुर पुर्जा	जलजला ९	९८४७६७३२१९	

३.८.५ पर्वत जिल्लाभित्र रहेका स्वास्थ्य कार्यालय, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीहरुको विवरण

क्र.स.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	कर्मचारीको नाम थर	पद	सर्म्पक नंवर
१	स्वास्थ्य कार्यालय, पर्वत	डा. भोजराज गौतम	का.प्र.	९८५७६३०१५६
२	पर्वत जिल्ला अस्पताल	डा. शिशिर देवकोटा	नि.म.सु.	९८५७६२१११९

सि.नं.	नाम थर	पद	कार्यरत संस्था	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
			कुश्मा नगरपालिका		
१.	उमाकान्त सापकोटा	ज.अ.स्वा.	कुश्मा नगरपालिका (स्वास्थ्य शाखा)	९८४७६२०६९०	
२.	जानकी कुमारी शर्मा	सिव.हे.अ.	कुश्मा स्वास्थ्य चौकी	९८४७६३७६००	
३.	टेकनाथ सुवेदी	सिव.हे.अ.	खुर्कोट स्वास्थ्य चौकी	९८५७६२१६६८	
४.	शुरेस सुवेदी	हे.अ.	दुलुई स्वास्थ्य चौकी	९८४९०५०८१६	
५.	गोपाल आचार्य	सिव.हे.अ.	चुवा स्वास्थ्य चौकी	९८५७६२२५७६	
६.	विनोद कुमार श्रेष्ठ	सिव.हे.अ.	कटुवाचौपारी स्वास्थ्य चौकी	९८४७६२३६००	
७.	राम बहादुर खड्का	हे.अ.	पिपलटारी स्वास्थ्य चौकी	९८४६८५०६९५	
८.	सोविता कुमारी शर्मा	सिव.हे.अ.	पकुवा स्वास्थ्य चौकी	९८४७६२५३४५	
९.	डाराजन लामिछाने .	मे.अ.	ठूलीपोखरी प्राथमिक स्वा.चौ.	९८४१५०९५३७	
१०.	गणेश मल्ल	हे.अ.	खौला स्वास्थ्य चौकी	९८६७७०६७४३	
११.	राजु पौडेल	अव.हे.	आर्थर स्वास्थ्य चौकी	९८४७६४७६५१	
			पैयूं गाउँपालिका		
सि.नं.	**नाम थर**	**पद**	**कार्यरत संस्था**	**सम्पर्क नम्बर**	**कैफियत**
१.	लक्ष्मी देवी भुसाल	अमी.न.	टकलाक स्वास्थ्य चौकी	९८४७७४०५६५	
२.	इश्वरी कुमारी शर्मा	अव.हे.	त्रिवेणी स्वास्थ्य चौकी	९८४६०८१२१७	
३.	शोभाखर भुसाल	अव.हे.	वेउलीवास स्वास्थ्य चौकी	९८५७६४६९८३	
४.	देवी प्रसाद भुर्तेल	हे.अ.	हुवास स्वास्थ्य चौकी	९८५७६३०५१४	
५.	तिर्थ बहादुर आले	सिव.हे.अ.	सरौखोला स्वास्थ्य चौकी	९८४७०३७१९४	
६.	चन्द्र बहादुर गुरुङ	सिव.हे.अ.	भोर्ले स्वास्थ्य चौकी	९८४७६४३६५७	
७	पुर्ण प्रसाद न्यौपाने	सिव.हे.अ.	पैयूं पालिका	९८५६०३२८७२	
			मोदी गाउँपालिका		
सि.नं.	**नाम थर**	**पद**	**कार्यरत संस्था**	**सम्पर्क नम्बर**	**कैफियत**
१.	उमेश अधिकारी	हे.अ.	मोदी गाउँपालिका (स्वास्थ्य शाखा)	९८४६०६८२०५	
	देव बहादुर मल्ल	सिव.हे.अ.	भुक स्वास्थ्य चौकी	९८४२६११९७५	
२.	लालीमाया श्रीस	अव.हे.	देउपुर स्वास्थ्य चौकी	९८४६००३४०४	
३.	होमनाथ शर्मा	हे.अ.	देउराली स्वास्थ्य चौकी	९८४७६४३३४०	
४.	अजित वि.क.	अव.हे.	क्याङ्ग स्वास्थ्य चौकी	९८६०५३८५८७	
५.	गोकुल प्रसाद अधिकारी	हे.अ.	बाजुङ स्वास्थ्य चौकी	९८५७६८०९००	
६.	विक्रम डवाडी	हे.अ.	राम्जा तिलाहार स्वास्थ्य चौकी	९८४६४४०६७७	
७.	विष्णु प्रसाद पौडेल	अव.हे.	राम्जा देउराली स्वास्थ्य चौकी	९८५७६३१४५४	
८.	टेक बहादुर घर्ति	सिव.हे.अ.	चित्रे स्वास्थ्य चौकी	९८४७६४४५३९	
			महाशिला गाउँपालिका		
सि.नं.	**नाम थर**	**पद**	**कार्यरत संस्था**	**सम्पर्क नम्बर**	**कैफियत**
१.	नरबहादुर बराल	सिव.हे.अ.	महाशिला गाउँपालिका (स्वास्थ्य शाखा)	९८५७६४४१११	
२.	राम प्रसाद काफ्ले	सिव.हे.अ.	होश्राङ्दी स्वास्थ्य चौकी	९८५७६६८१६६	
३.	वसन्ती गुरुङ	सिमी.न.अ.	भोक्सिङ स्वास्थ्य चौकी	९८५७६३११३३	
४.	कृष्ण बहादुर राना	सिव.हे.अ.	वालाकोट स्वास्थ्य चौकी	९८१४१४४७९९	
५.	क्षितिज थापा मगर	हे.अ.	पाखापानी स्वास्थ्य चौकी	९८४६८०९३२१	
६.	डाबद्री अर्याल.	मे.अ.	लुङ्ग स्वास्थ्य चौकी	९८४३२०५९१४	
७.	राम दिनेश रावत	सिव.हे.अ.	फलामखानी स्वास्थ्य चौकी	९८४६०४२९०७	
			विहादी गाउँपालिका		

सि.नं.	नाम थर	पद	कार्यरत संस्था	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१.	हरि प्रसाद भुसाल	सिव.हे.अ.	विहादी गाउँपालिका (स्वास्थ्य शाखा)	९८६७१०३६९४	
२.	खिम	जनि.	बाच्छा स्वास्थ्य चौकी	९८५७६४३२२०	
३.	भुपेन्द्रनाथ पौडेल	सिव.हे.अ.	वर्राचौर स्वास्थ्य चौकी	९८५७६३०९७३	
४.	विमल शर्मा	सिव.हे.अ.	विहादी पाखापानी स्वास्थ्य चौकी	९८४७७१४०१४	
५.	विद्या भट्टराइ	सिमी.न.अ.	वहाकीठांटी स्वास्थ्य चौकी	९८६७६४४७९३	
६.	गोफा भुसाल	सिमी.न.अ.	उरामपोखरा स्वास्थ्य चौकी	९८४६५५५७२०	
७.	वेली क्षेत्री	सिमी.न.अ.	शालीग्राम स्वास्थ्य चौकी	९८४४७३४१२९	
फलेवास नगरपालिका					
सि.नं.	**नाम थर**	**पद**	**कार्यरत संस्था**	**सम्पर्क नम्बर**	**कैफियत**
१.	रुद्र सापकोटा	सिव.हे.अ.	फलेवास नगरपालिका (स्वास्थ्य शाखा)	९८५७६२१६३३	
२.	प्रकाश सुवेदी	हे.अ.	कार्कीनेटा स्वास्थ्य चौकी	९८४६१५५२६५	
३.	अमृता देवी कुँवर	हे.अ.	थापाठाना स्वास्थ्य चौकी	९८४९४३१७६९	
४.	निर्मल पौडेल	हे.अ.	शंकरपोखरी स्वास्थ्य चौकी	९८४७६५७९८८	
५.	दुर्गा बहादुर थापा	हे.अ.	मुडिकुवा स्वास्थ्य चौकी	९८२१३९३७७९	
६.	वुद्धि राज तिवारी	हे.अ.	खानीगाउँ स्वास्थ्य चौकी	९८४१०३४१८९	
७.	शान्ता बहादुर अधिकारी	सिव.हे.अ.	देवीस्थान स्वास्थ्य चौकी	९८४७६७२३४५	
८.	सुजाता श्रेष्ठ	अमी.न.	लिमिठाना स्वास्थ्य चौकी	९८४६८१३२६३	
ढ.	लक्ष्मी सुवेदी	सिमी.न.अ.	ठानामौला स्वास्थ्य चौकी	९८४७७५५५८६	
झ.	शोभाखर पौडेल	सिव.हे.अ.	भगांरा स्वास्थ्य चौकी	९८४९४०९७९६	
झझ.	कृष्णराज पौडेल	सिव.हे.अ.	कुर्घा स्वास्थ्य चौकी	९८५७६३०८८०	
झद.	शान्ती मल्ल	अव.हे.	पाङराङ स्वास्थ्य चौकी	९८६७४७५६८९	

जलजला गाउँपालिका					
सि.नं.	**नाम थर**	**पद**	**कार्यरत संस्था**	**सम्पर्क नम्बर**	**कैफियत**
१.	राजु बोहोरा	हे.अ.	जलजला गाउँपालिका (स्वास्थ्य शाखा)	९८४७६४६१५६	
२.	शोभा लक्ष्मी खड्का		बासँखर्क स्वास्थ्य चौकी	९८६७६१७२४७	
३.	गोरे नेपाली		मल्लाज स्वास्थ्य चौकी	९८४७६२६५०६	
४.	सिता कुमारी शर्मा		लेखफाँट स्वास्थ्य चौकी	९८४७६४४०५०	
५.	सुशीला पुर्जा मगर		शालिजा स्वास्थ्य चौकी	९८२४१३४७१४	
६.	देव बहादुर जिसी.		धाईरिङ स्वास्थ्य चौकी	९८४७६५७०२५	
७.	राम प्रसाद चापागाई		नाग्लीवाङ्ग स्वास्थ्य चौकी	९८५७६२५०५१	
८.	फुल कुमारी फकामी		बनौं स्वास्थ्य चौकी	९८५७६२४७९७	

३.८.६ सरकारी कार्यालयका प्रमुख :

सि.नं	नाम थर	पद	कार्यालय	सम्पर्क मोवाइल नं
१	मा. सूर्य वहादुर थापा	जि.न्यायाधीश	पर्वत जिल्ला अदालत	९८४६०४४६४५
२	श्री शम्भु प्रसाद रेग्मी	प्र.जि.अ.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९८५७६१७७७७
३	श्री सुरेश ढकाल	जिल्ला समन्वय अधिकारी	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	९८५७६३७२२२
४	श्री सोम बहादुर गुरुङ	स. प्रहरी उपरीक्षक	सशस्त्र प्रहरी बल गण हे.क्वा. नं. २५	९८५१२७२०४६
५	श्री अर्जुन दुलाल	सेनानी	केबलजँग गुल्म	९८५६०४९३२२
६	श्री विश्वराज अधिकारी	प्रहरी नायब उपरीक्षक	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	९८५७६१५५५५
७	श्री हेमकाजी गुरुङ	प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत	रा.अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	९८४१२७३५०७
८	श्री उद्दिमराज पौडेल	ईकाइ प्रमुख	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ	९८५७६३०२६०

सि.नं	नाम थर	पद	कार्यालय	सम्पर्क मोवाइल नं
९	श्री लक्षु शर्मा	जि.नि.अ.	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	९८५७६३३६००
१०	श्री मुकुन्द लामिछाने	का.मु.मालपोत अधिकृत	मालपोत कार्यालय	९८५७६३२१२९
११	श्री गोपाल अधिकारी	नि.हुलाक अधिकृत	जि. हुलाक कार्यालय	९८६७९७१८६८
१२	श्री नवराज सापकोटा	प्रमुख कोष नियन्त्रक	को.ले.नि.का.	९८४१३०८१२०
१३	श्री स्वतन्त्र न्यौपाने	जि. न्यायाधिवक्ता	सरकारी वकील कार्यालय	९८५६०१६०६०
१४	श्री कृष्णराज गौतम	आयोजना प्रमुख	जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार)	९८५७६२३२९९
१५	श्री हरिकृष्ण शर्मा	नि.जेलर	कारागार कार्यालय	९८५७६७०७७७
१६	श्री विशाल थापा	नापी अधिकृत	नापी कार्यालय	९८५७६३१३१०
१७	श्री आशिष थापा मगर	कार्यालय प्रमुख	मध्यपहाडी लोकमार्ग	९८५११९९५४५
१८	श्री युक्त प्रसाद शर्मा	आयोजना प्रमुख	जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा)	९८५६०४४३८४
१९	श्री विजय राना मगर	कार्यालय प्रमुख	ग्रामीण सडक सुधार सन्जाल आयोजना	९८५७६५४४००
२०	श्री पवन बस्नेत	केन्द्र प्रमुख	मोदिखोला जलविधुत केन्द्र	९८५७६९०५००
२१	श्री ललित नारायण चौधरी	शाखा पमुख	नेपल विधुत प्रा. कुस्मा	९८५७६४०१७७
२२	श्री विक्रम शाह	इन्जिनियर	खानेपानी तथा सरसफाई सम्पर्क कार्यालय पर्वत	९८५६०५०१४४
२३	श्री वासुदेव रेग्मी	वरिष्ठ कृषि वि. अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र	९८५७६३००२३
२४	डा.श्री. शिशिर देवकोटा	नि.मे.सु.	पर्वत जिल्ला अस्पताल	९८५७६२१११९
२५	श्री अशोक कुमार श्रेष्ठ	डिभिजनल प्रमुख	डिभिजन वन कार्यालय	९८५७६३०३९०
२६	श्री कृष्ण प्रसाद घिमिरे	वरिष्ठ जलाधार अधिकृत	जलाधार तथा भू.संरक्षण कार्यालय	९८५७६३०४५४
२७	श्री थल बहादुर तामाङ	डिभिजन प्रमुख	जलश्रोत तथा सिंचाई डिभिजन कार्यालय	९८५७६३११७५
२८	श्री डा. भोजराज गौतम	कार्यालय प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय पर्वत	९८५७६५००९६
२९	डम्बर बहादुर जि.सी.	के.प्र.	शिप विकास ता.केन्द्र	९८५७६३२११५
३०	दयाराम अधिकारी	डि.ई.	पूर्वाधार विकास कार्यालय	९८५७६२२१५२
३१	श्री हरि पंगेनी	प्र.प्रशासकीय अधिकृत	कुश्मा नगरपालिका	९८५११९२८८२
३२	श्री मुक्तिराम रिजाल	प्र.प्रशासकीय अधिकृत	फ.न.पा	९८४१६९५५८५
३३	श्री किसान बहादुर क्षेत्री	प्र.प्रशासकीय अधिकृत	मोदी गा.पा कार्यालय	९८५७६६६१११
३४	श्री बुद्धिराम उपाध्याय	प्र.प्रशासकीय अधिकृत	महाशिला गा.पा	९८५७६७५१११
३५	श्री अर्जुन शर्मा	प्र.प्रशासकीय अधिकृत	जलजला गा.पा	९८५७६५०८७३
३६	श्री ऋषिराम पन्थी	प्र.प्रशासकीय अधिकृत	विहादी गा.पा.	९८५७६५०८७१
३७	श्री जीत बहादुर राना	प्र.प्रशासकीय अधिकृत	पैयँ गा.पा.	९८४९११९५४३

सि.नं	नाम थर	पद	कार्यालय	सम्पर्क मोवाइल नं
३८	श्री नवराज दवाडी	शाखा प्रबन्धक	ने.वैक. लि.	९८५७६२०१७२
३९	श्री भोलानाथ शर्मा	शाखा प्रवन्धक	कृषि बि.बैक लि.	९८५७६२०४१७
४०	श्री गोविन्द पौडेल	नि. का. प्र.	घरेलु तथा सा.उ.स.	९८४९१८१७६८
४१	श्री नारयाण प्रसाद शर्मा	प्रबन्धक	कृषि सामाग्री काम्पनी लि.	९८४७६२५४९९
४२	श्री कृष्ण वहादुर मगराती	शाखा प्रबन्धक	ग्रामीण विकास वैंक	९८४६०७५६२०
४३	श्री नवराज ढुंगाना	शाखा प्रबन्धक	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	९८५७६२२६५५
४४	श्री किरण कमल बस्ताकोटी	आयुर्वेद अस्पताल	आयुर्वेद शाखा पर्वत	९८४००१४९५४
४५	श्री धन बहादुर गुरुङ	प्रमुख	प्रधानमन्त्री कृषि परियोजना मकै जोन	९८५७६७०६६६
४६	श्री पवन यादव	प्रमुख	लोवर मोदी प्रादी	९८५१२३९२८६
४७	श्री अशोक आचार्य		मिडिल मोदी	९८५१२०६६८७
४८	श्री उपेन्द्रराज गौतम	प्रमुख	युनाइटेड मोदी	९८४१३९५५१९

३.८.७ जिल्लामा सञ्चालित कार्यक्रम तथा विभिन्न संघसंस्थाहरुका प्रमुख र सम्पर्क नम्वरः

क्र.सं.	संस्था/निकाय	पद	सम्पर्क फोन नं.
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा, पर्वत	सभापति रुद्रबहादुर रिमाल	९८५७६२२७१८
२	पर्वत उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष केदारनाथ शर्मा	०६७-४२०१५६, ९८५७६३०६३०
३	भ्रष्ट्राचार विरुद्धको नागरिक निगरानी समाज	अध्यक्ष हरिओम शर्मा लामिछाने	९८५७६३०७५१
४	गैरसरकारी संस्था महासंघ	अध्यक्ष	९८५७६३०५३६
५	लोकतान्त्रीक गैसस महासंघ	अध्यक्ष	९८५७६३०४९२
६	पत्रकार महासंघ	अध्यक्ष	९८५७६३००५९

३.८.८ संचार माध्यम :

संचार संस्था/निकाय	सम्पर्क व्यक्ति / पद	फोन नं.
नेपाल पत्रकार महासंघ	अध्यक्ष	०६७-४२०२०५, ९८५७६२१६६७
रेडियो पर्वत एफ.एम.	स्टेशन मेनेजर	०६७-६९०३९३, ९८५७६३१२०८
रेडियो दिदी बहिनी एफ.एम.	स्टेशन मेनेजर	९८५७६३०००१, ०६७४२११९९
रेडियो शालीग्राम एफ.एम,	स्टेशन मेनेजर	९८५७६२३६६७,०६७४२११५६
रेडियो कुशुम	स्टेशन मेनेजर	९८५७६२६१५४
पन्चासे एफ.एम.	स्टेशन मेनेजर	९८५७६२६१५४
न्यू कालीगण्डकी राष्ट्रिय दैनिक	सम्पादक	९८५७६२८६६६
न्यू सहारा राष्ट्रिय दैनिक	सम्पादक	९८५७६३०१९७
धौलागिरी पोष्ट दैनिक	सम्पादक	९८५७६२६१९९, ९८५७६३००४६
कालीगण्डकी टेलिभिजन	स्टेशन मेनेजर	९८४७७३३६२५
धौलागिरी सञ्चार	सम्पादक	९८४७६२५३९७
नेपाल टेलिभिजन	प्रतिनिधि	९८४७६३२५१७

संचार संस्था/निकाय	सम्पर्क व्यक्ति / पद	फोन नं.
कान्तिपुर टेलिभिजन	प्रतिनिधि	९८५७६२१८०७
नेपाल वान टेलिभिजन	प्रतिनिधि	९८४७७००४७६
इमेज टेलिभिजन	प्रतिनिधि	९८५७६२६१५४
सगरमाथा टेलिभिजन	प्रतिनिधि	९८४७६४४६००
एभिन्यूज टेलिभिजन	प्रतिनिधि	९८५७६२८६६६
ए.बी.सी. टेलिभिजन	प्रतिनिधि	९८४७६२०९४२
नेशनल टेलिभिजन/नेपाल टेलिभिजन	प्रतिनिधि	९८४७६३२५१७
नेपाल समाचार पत्र	प्रतिनिधि	९८५७६३००५९
कान्तिपुर राष्ट्रिय दैनिक	प्रतिनिधि	९८४७६२२१५७
अन्नपूर्ण पोष्ट	प्रतिनिधि	९८४७६२५३५७
नयाँ पत्रिका राष्ट्रिय दैनिक	प्रतिनिधि	९८४७६२३६६६
न्यूज २४	प्रतिनिधि	९८४६७०७८४१
गोरखापत्र दैनिक	प्रतिनिधि	९८५७६२३६६३
माउन्टेन टिभी	प्रतिनिधि	९८४७६२३७४६
अभियान दैनिक	प्रतिनिधि	९८५७६२००७५
अन्नपूर्ण दैनिक	प्रतिनिधि	९८४७६२५३९७
नागरिक दैनिक	प्रतिनिधि	९८५७६२१६६७
सगरमाथा टिभि	प्रतिनिधि	९८४७६४३५०६
रेडियो नेपाल	प्रतिनिधि	९८४७६२०८९२
नेपाल वन टिभि	प्रतिनिधि	९८४७७००४७६

३.९ विषयगत क्षेत्रहरु

३.९.१ विषयगत क्षेत्रको अवधारणा

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारिता कार्यान्वयन लागि विषयगत क्षेत्रको पहिचान र नेतृत्व निर्धारण गरिएको छ ।

३.९.२ विषयगत क्षेत्रको परिचय

विपदबाट प्रभावित तथा पीडित मानिसलाई सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध गराइने मानवीय सहयोगलाई विशेषज्ञता तथा अनुभवका आधारमा परिचालन गरी प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी र जवाफदेही बनाउन विषयगत क्षेत्र तोकिएको छ । विषयगत क्षेत्रको अवधारणालाई विपदबाट प्रभावित समुदायलाई उपलब्ध गराइने मानवीय सहयोग, विशेषज्ञता प्राप्त निकाय तथा संस्थाको नेतृत्वमा उपलब्ध गराउदा बढी प्रभावकारी हुने भएकोले सोही अनुसार कार्यविभाजन गर्ने प्रयास गरिएको छ । क्षेत्रगत वर्गीकरणका विशेषता निम्नबमोजिम रहेका छन् ।

- प्रतिकार्य (खोज, उद्धार र राहत व्यवस्थापन) प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग गर्ने ।
- मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवारयुक्त, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सहयोग गर्ने ।
- मानवीय सहयोगका क्षेत्रको पहिचान गरी त्यसअनुरूप सहयोगको खाका तयार गर्ने ।

- जिम्मेवारी वाँडफाँड भई उद्वार कार्यमा प्रभावकारिता ल्याउन सकिने ।
- प्रतिकार्यमा विगतवाट अनुभव हासिल गर्दै भावी दिनमा थप प्रभावकारिता ल्याउन र विगतका उद्वार तथा प्रतिकार्यको समीक्षा गर्दै आवश्यकताअनुसार जिम्मेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गर्न सघाउ पुर्याउने ।

३.९.३ उद्देश्य

क्षेत्रगत अवधारणाका प्रमुख उद्देश्य निम्न रहेका छन्

- क्षेत्रगत रूपमा मानवीय सहयोग तथा उद्वार कार्यलाई प्रभावकारी बनाउनु,
- आपत्कालीन पूर्वतयारीलाई चुस्त र कार्यान्वयन योग्य बनाउनु,
- क्षेत्रगत ज्ञान, सीप, प्रविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी समस्याको लेखाजोखा गर्दै समाधानका उपाय पत्ता लगाउनु,
- उद्धार कार्य प्रभावकारी र शीघ्र रुपमा सञ्चालन गर्ने,
- पूर्व तयारी कार्य व्यवस्थित र व्यवहारिक बनाई विपद्वाट हुने जनधनको क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्ने,

३.९.४ क्षेत्रगत अवधारणाको आवश्यकता तथा महत्व

प्रतिकार्यका लागि विशेषज्ञता प्राप्त निकाय वा संस्थाको नेतृत्वमा कार्य विभाजन हुने भएकोले प्रत्येक क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने आधारभूत आवश्यकताको वितरण प्रभावकारी भई सबैवर्गका प्रभावित समुदायको पहुँच कायम रहन्छ ।

- प्रत्येक क्षेत्रमा सो क्षेत्रको विशेषज्ञता प्राप्त निकायले नेतृत्व गर्ने हुँदा विपद् प्रतिकार्यका क्रममा विशेषज्ञको सेवा उपलब्ध हुन्छ ।
- आपत्कालीन समयमा गर्नु पर्ने मानवीय सहयोगसम्बन्धी कार्यको लागि आवश्यक पूर्वतयारी गर्ने व्यवस्था भएकोले वस्तुको आपूर्ति, समन्वय, सूचना प्रवाह र सहयोगको वितरण प्रभावकारी हुन्छ ।
- आपत्कालीन समयमा चाहिने सामग्रीको पूर्व बन्दोवस्त तथा भण्डारणको उचित व्यवस्था हुन्छ भने तत्कालै व्यवस्था गर्नु पर्ने अवस्था भएमा कार्य चुस्त र छिटो छरितो रूपमा हुन्छ ।
- मानवीय सहयोगका सम्पूर्ण प्रक्रिया सहभागितात्मक विधिबाट गरिने भएकाले आन्तरिक विवाद र अन्य सबै प्रकारका कठिनाई तथा बाधा हट्छन् ।
- उपलब्ध स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग भई सबैमा जवाफदेहीताको विकास र उत्तरदायित्वबोध हुन्छ ।

३.९.५ विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व

पर्वत जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा निम्नबमोजिम १० वटा क्षेत्र र सो अनुसार १० वटै क्षेत्रका क्षेत्रप्रमुख निर्धारण गरिएको छ । क्षेत्रमा सहभागी सदस्यबाट अपेक्षित सहयोग प्राप्त हुनेछ र जिम्मेवारी सबैले समान रूपमा बहन गरिने छ । यस जिल्लमा विपद्को समयमा क्षेत्रगत रुपमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकायहरुसँग समन्वयगरी मानवीय गतिविधि सञ्चालन गर्नका लागि जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको प्रमुख नेतृत्वमा निम्नलिखित क्षेत्रहरु व्यवस्था गरिएको छ ।

उल्लिखित सम्पूर्ण क्षेत्र अगुवाहरुले प्रमुख जिल्ला अधिकारी र जिल्ला विपद व्यवथापन समितिसंग समन्वय गरी आ—आफ्नो क्षेत्रगत कार्य अगाडि बढाउनेछन् ।

क्र.स	क्षेत्र	नेतृत्वदायी निकाय	क्षेत्र अगुवा	सदस्य निकाय
१	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय पर्वत	कार्यालय प्रमुख	आयुर्वेद स्वा.केन्द्र., रेडक्रस, खा.पा.डि.का., लायन्स क्लव,
२	खानेपानी, सरसफाइ	खा.पा. तथा स.डिभिजन	खा.पा.डि. प्रमुख	जि.स.स., गा.पा/न.पा, जिल्ला स्वास्थ्य का. रिडक्रस, गैसस, खापा उपभोक्ता संस्था, खा.पा. उ.महासंघ
३	आपतकालीन आश्रयस्थल	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जि.स.स., ४ वटै सुरक्षा निकाय, भवन तथा शहरी विकास, जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, विद्युत प्राधिकरण, डिभिजन बन कार्यालय, खानेपानी तथा सरसफाइ डि.का. गा.पा/न.पा, सा.बन उपभोक्ता महासंघ, प्लान नेपाल
४	खाद्य तथा कृषि	कृषि ज्ञान केन्द्र	ब.कृ.वि.अ.	जि.स.स., कुश्मा नगरपालिका, कृषि सामाग्री क., नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, पर्वत उद्योग वाणिज्य संघ, जिल्ला खाद्य सुरक्षा सञ्जाल,
५	शिविर समन्वय तथा व्यवस्थापन	जि.स.स.	जिल्ला समन्व्य अधिकारी	न.पा/गा.पा., जिल्ला खा.पा. तथा स.डि.का. सम्पर्क कार्यालय, सडक डि.वाग्लुंग, भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, सिंचाई विकास डि.कार्यालय, कृषि ज्ञान केन्द्र, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम
६	संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्याल्य,	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जि.स.स, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना, राष्ट्रिय अनुसन्धान, रेडक्रस, गैसस, उद्योग वाणिज्य संघ
७	समन्वय, खोजी तथा उद्वार/ शिघ्र पुर्नलाभ	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ.	जि.स.स., ४ वटै सुरक्षा निकाय, सम्बन्धित स्थानीय तह, रेडक्रस सोसाइटी, सम्पूर्ण क्षेत्र अगुवाहरु,
८	शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	ई.प्र.	रेडक्रस., शिक्षक महासंघ, प्याब्सन, एनप्याव्सन, प्लान नेपाल,
९	बन्दोबस्ती	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह	प्र.जि.अ., गा.पा./न.पा. प्रमुख	जि.स.स., ४ वटै सुरक्षा निकाय, भवन तथा शहरी विकास, जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, विद्युत प्राधिकरण, डिभिजन बन कार्यालय, खानेपानी तथा सरसफाइ डि.का. गा.पा/न.पा, सा.बन उपभोक्ता महासंघ, प्लान नेपाल
१०	आपतकालीन संचार	नेपाल टेलिकम	का.प्र.	जि.स.स, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना, राष्ट्रिय अनुसन्धान, रेडक्रस, गैसस, उद्योग वाणिज्य संघ, निजी क्षत्र

३.९.६ क्षेत्रगत नेतृत्व तथा सदस्यको विवरण

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति पर्वतद्वारा बाढी , पहिरो, भूकम्प, आगलागी, चट्याङ्ग लगायतको विपद्को सन्दर्भमा तर्जुमा गरिएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना र पूर्वतयारी कार्ययोजनाको लागि निर्धारित क्षेत्रको नेतृत्व र सदस्य संस्था तथा सम्पर्क नम्वर निम्नबमोजिम रहेको छ ।

१. स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

स्वास्थ्य तथा पोषणक्षेत्रका सम्पर्क कार्यालय र व्यक्तिको विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सम्पर्क व्यक्तिको पद	फोन	इमेल
१.	पर्वत जिल्ला अस्पताल	मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट	९८५७६२१११९	४२०११९, ४१४
२.	भेटेनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र सम्पर्क कार्यालय	व.पशु विकास अधिकृत	९८५७६२३१२१	
३.	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	केन्द्र प्रमुख	९८६७७७२७१३	
४.	रेडक्रस	सभापति	९८५७६२२७१८	४२०१६९
५.	खा.पा. डि.का.	डि.प्रमुख	९८५७६३०११०	४२०४७६

२. खानेपानी तथा सरसफाइ र स्वास्थ्य प्रवद्र्धन क्षेत्र

खानेपानी तथा सरसफाई र स्वास्थ्य प्रवर्द्धन क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरणः

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	फोन	वैकल्पिक नं.
१.	खा.पा. तथा सरसफाई डि कार्यालय	डिभिजन प्रमुख	९८५७६३०११०, ४२०४७६	४२०११०
२.	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८५७६३७२२२	४२०१५४
३.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	९८५७६२२७१८	
४.	सम्बन्धित स्थानीय तह	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		
५.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	ईकाइ प्रमुख	९८५७६३०२६०	
६.	स्वास्थ्य कार्यालय	मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट	९८५७६२१११९	
७.	गैसस महासंघ	अध्यक्ष	९८५७६३१९४०	९८५७६३०४९२
८.	लोकतान्त्रिक गैसस महासंघ	अध्यक्ष		
९.	कुश्मा खानेपानी उपभोक्ता संस्था (सा.श.)	अध्यक्ष	९८४७६२०२४६	
१०.	खा.पा. उपभोक्ता महासंघ	अध्यक्ष	९८५७६२०८७०	

.३. आपतकालीन आश्रय स्थल

अस्थायी आवास स्थल व्यवस्थापन क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरणः

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	फोन	बैकल्पिक नं.
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५७६१७७७७	४२०१३३
२.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	९८५७६२२७१८	४२०१६९
३.	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८५७६३७२२२	
४.	नेपाल प्रहरी	प्रहरी नायव उपरिक्षक	०६७४२०१९९, १००	
५.	सशस्त्र प्रहरी बल गण हे. क्या. नं. २५	प्रहरी उपरिक्षक	०६७४२०४६७	
६.	नेपाली सेना	गुल्म पति	०६७४२०१५७	४२०५२७
७.	जिल्ला अनुसन्धान कार्यालय	प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत	९८४६०२९३४१	४२०१०४
८.	सम्बन्धित स्थानीय तह	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		
९.	भवन तथा शहरी वि.डि.का. कास्की	डिभिजन प्रमुख		
१०.	डिभिजन वन कार्यलय	डि.वन अधिकृत	९८५७६३०३९०	४२०१३५
११.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण पर्वत वितरण केन्द्र	प्रमुख	४२०१७७, ४२११३१	
१२.	खा.पा. तथा सरसफाई डि.का.	डि.प्रमुख	९८५७६३०११०	४२०४७६

४. खाद्य सुरक्षा क्षेत्र

खाद्य सुरक्षा क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण निम्नबमोजिम रहेको छ

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	फोन	कैफियत
१.	कृषि ज्ञान केन्द्र	ब.कृषि विकास अधिकृत	९८५७६३००२३	४२०१३०, ४२०५२३
२.	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८५७६३७२२२, ४२०१५४	
३.	भेटेनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र सम्पर्क कार्यालय			

४.	सम्बन्धित स्थानीय तह	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		
५.	उद्योग बाणिज्य संघ	अध्यक्ष	९८५७६३०६३०	४२०१५६
६.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	सभापति	९८५७६२२७१८	४२०१६९
७.	कृषि सामाग्री कं. लि	प्रबन्धक	९८४७६२५४९९	४२०१४३
८.	खाद्य सुरक्षा सञ्जाल	अध्यक्ष	९८५७६२४६३५	

५. शिविर समन्वय तथा व्यवस्थापन क्षेत्र

शिविर समन्व्य तथा व्यवस्थापन क्षेत्रको सदस्य संस्थाको नाम तथा सम्पर्क नम्वर निम्नबमोजिम रहेको छ ः

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	फोन	वैकल्पिक नम्वर
१	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८५७६३७२२२	४२०१५४
२	सम्बन्धित स्थानीय तह	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		
३	खा.पा.तथा स.डि.का.	डिभिजन प्रमुख	९८५७६३०११०	४२०४७६
४	सडक डि.का. वाग्लुङ्ग	डि.प्रमुख	९८५७६३२०७१	९८५११३१०५१
५	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	९८५७६३०४५४	४२०१२५
६	सिंचाई वि.सव डि.का.	डि.प्रमुख	९८५१०८५०८७	४२०१७५
७	कृषि ज्ञान केन्द्र	व.कृ.वि.अ.	९८५७६३००२३	४२०५२३, १३०
८	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	ई.प्र.	९८५७६३०२६०	४२०१०५, ८२९
९	विद्युत प्राधिकरण	कार्यालय प्रमुख	४२०१७७, ४२११३१	९८५६०६१५२२
१०	नेपाल टेलिकम	प्रवन्धक	४२०२४४	४२०३३३

६. संरक्षण क्षेत्र

आपत्कालीन संरक्षण क्षेत्रको सदस्य संस्थाको नाम तथा सम्पर्क नम्वर निम्नबमोजिम रहेको छ ः

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	फोन	वैकल्पिक नम्वर
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५७६१७७७७	४२०१३३, १३४
२	जि.स.स.	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८७५६३७२२२, ४२०१५४	४२०१४४
३	नेपाल प्रहरी	प्रहरी नायव उपरिक्षक	०६७४२०१९९, १००	
४	सशस्त्र प्रहरी बल गण हे. क्या. नं. २५	गणपति	४२०४६७	
५	नेपाली सेना केवलजंग गुल्म	गुल्मपति	४२०१५७, ४२०५२७	
६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	अ.अधिकृत	४२०१०४	
७	रेडक्रस	सभापति	९८५७६२२७१८	
८	गैरसरकारी संस्था महासंघ	अध्यक्ष	९८५७६३१९४०	
९	उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष	९८५७६३०६३०	

७. समन्वय, खोजी तथा उद्वार/शीघ्र पुर्नलाभ क्षेत्र

समन्वय, खोजी तथा उद्वार क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरणः

क्र.सं.	कार्यालय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	टेलिफोन नं.	कैफियत
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५७६१७७७७, ४२०१३३	
२.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रशासकीय अधिकृत	९८५७६८१७७७, ४२०१३४	
३.	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८५७६३७२२२, ४२०१५४	क्षेत्र अगुवा
४.	सम्बन्धित स्थानीय तह	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		
५.	नेपाली सेना	गुल्मपति	०६७ ४२०१५७, ५२७	

क्र.सं.	कार्यालय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	टेलिफोन नं.	कैफियत
६.	नेपाल प्रहरी	प्रहरी नायव उपरिक्षक	०६७४२०१९९, १००	
७.	सशस्त्र प्रहरी बल गण हे. क्या. नं. २५	प्रहरी उपरिक्षक	०६७४२०४६७, ९८५१२७२०४६	
८.	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत	०६७ ४२०१०४, ९८४६०२९३४१	
९.	स्वास्थ्य कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	९८५७६२१११९, ४२०११९	क्षेत्र अगुवा
१०.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	ईकाइ प्रमुख	९८५७६३०२६०, ४२०१०५	क्षेत्र अगुवा
११	कृषि ज्ञान केन्द्र	ब.कृषि विकास अधिकृत	९८५७६३००२३	क्षेत्र अगुवा
१२.	खा.पा. तथा स स डि कार्यालय	डिभिजन प्रमुख	९८५७६३०११०	क्षेत्र अगुवा
१३.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	सभापति	९८५७६२२७१८, ४२०१६९	क्षेत्र अगुवा

८. शिक्षा क्षेत्र

आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको सम्पर्क कार्यालय र व्यक्तिको विवरण निम्नबमोजिम रहेको छ ः

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	फोन	वैकल्पिक सम्पर्क
१.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई शाखा	ईकाइ प्रमुखउद्दिम राज पौडेल	९८५७६३०२६०, ४२०८२९	४२०१०५
२.	शिक्षक महासंघ	अध्यक्ष		
३.	प्याब्सन	अध्यक्ष	९८५७६३०००८	
४.	एन प्याव्सन	अध्यक्ष		
५.	रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	९८५७६२२७१८,	४२०१६९

९. बन्दोबस्ती क्षेत्र

बन्दोबस्ती क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरणः

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	फोन	बैकल्पिक नं.
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५७६१७७७७	४२०१३३
२.	सम्बन्धित स्थानीय तह	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७६३७२२२	
३.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	९८५७६२२७१८	४२०१६९
४.	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८५७६३७२२२	
५.	डिभिजन वन कार्यालय	डि.बन अधिकृत	९८५७६३०३९०	४२०१३५
६.	गैरसरकारी संस्था महासंघ	अध्यक्ष	९८५७६३१९४०	
७.	पर्वत उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष	९८५७६३०६३०	४२०१५६

३.१०. आपतकालीन संचार

विपद्को समयमा नियमित रुपमा सेवा प्रवाह गर्दै आएका संचार माध्यमहरुमा अवरोध हुन सक्छ । यस अवस्थामा सरकारी निकायमा रहेका नेपाल टेलिकमका विशेष व्यवस्थाको प्रयोग गरी आपतकालीन संचारको रुपमा प्रयोग गर्न सकिन्छ । यसका साथै सुरक्षा निकायहरुको विभिन्न संचार सेट तथा माध्यमहरुलाई आपत्कालीन संचारको रुपमा प्रयोग गर्नुपर्दछ । यसको नेतृत्व जिल्ला प्रशासन कार्यालयले गर्दछ

४. सामान्य पूर्वतयारी योजना

४.१ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको कार्यतालिका :

जिल्लामा हुने विपद्को सम्भावित समयका आधारमा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले नियमित रूपमा निम्नबमोजिम कार्यतालिकामा आधारित रहेका कार्य गर्नेछ :

कार्यक्रम	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	स्रोत	समय	अनुगमन सूचक	जोखिम बिश्लेषण	कैफियत
जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको वैठक संञ्चालन गर्ने	. आवश्यकता अनुसार ठक बोलाउने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित बजेट	वर्षको ६ पटक	वैठक संख्या	समन्वय र स्थानीय निकायको उपस्थिती	
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोष परिचालन गर्ने ।	१. कोषमा रकम माग गर्ने । २. विपद्को प्रकृतिको आधारमा राहत वितरण गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित बजेट	निरन्तर	राहत र रकम	समन्वय र समयमा सूचना प्राप्त र प्रमाणहरु	
मनसुन पूर्व तयारी कार्ययोजना तयार गर्ने ।	१. अध्ययन उपसमिति गठन । २. मस्यौदा तयार ३. मस्यौदा उपर छलफल ४. कार्ययोजना स्वीकृत	जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्ला प्रहरी कार्यालय शसस्त्र प्रहरी बल	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित बजेट	वर्षको १ पटक	मनसुन पूर्व प्रतिवेदन	समयमै सूचनाको अभाव र बजेटको कमी	
जिल्ला विपद् प्रतिकार्य योजना तयार र अध्यावधिक गर्ने।	१. अध्ययन उपसमिति गठन । २. ११ वटा क्षेत्रगत विषयको अध्ययन तथा मस्यौदा तयार ३. मस्यौदा उपर छलफल ४. प्रतिकार्य योजना स्वीकृत	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित बजेट	आ.व. समाप्त भएको १५ दिन भित्र	विपद कार्ययोजना प्रतिवेदन	समयमै सूचनाको अभाव र बजेटको कमी	
जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रको क्षमता विकास गर्ने ।	१. सूचना संकलन, विश्लेषण, २. सूचनाको दैनिक सम्प्रेषण र प्रतिवेदन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित बजेट	निरन्तर	तालिम, भौतिक सामग्री	समन्वय र बजेटको कमी	
जिल्ला आपतकालिन कार्य संञ्चालन केन्द्रको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	१.सूचनाको एकिकृत स्वरुप तयार तथा विश्लेषण २. प्रतिवेदन तयार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित बजेट	निरन्तर	तालिम, भौतिक सामग्री	समन्वय र बजेटको कमी	
विपद् उद्वार सामाग्रीहरुको रोष्टर तयार गर्ने ।	१. विपद उद्दार सामग्री संकलन २. रोष्टर तयार गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सुरक्षा निकाय सवै	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित बजेट	१ महिना भित्र	रोष्टर तयार	समय, बजेट र समन्वयको कमी	
राजमार्गमा हुन सक्ने अवरोध हटाउन सामाग्रीको रोष्टर तयार र अध्यावधिक गर्ने ।	१. मध्यपहाडी लोकमार्ग निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको हुँदा निर्माण व्यवसायीका निर्माण सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्ला प्रहरी कार्यालय	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित बजेट	निरन्तर	सामग्रीको रोष्टर तयार	विवरण समयमै प्राप्त नहुने	
राजमार्ग अवरोध हटाउन सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने।	१. राजमार्ग अवरोध ३० मिनेट भित्र हटाउने । २. निर्माण व्यवसायी र सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्ला प्रहरी कार्यालय स.प्र.बल	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित बजेट	निरन्तर	परिचालित संख्या र स्थान	समयमै सूचना प्राप्ती नहुँदा परिचालनमा कमी आउन सक्ने उपलब्ध जनशक्ति को स्थिती	
जिल्लामा राहातका सामाग्रीहरुको एकद्धार वितरण प्रणाली व्यवस्थापन गर्ने	१. मापदण्ड तयार । २. एकद्धार प्रणालीको व्यवस्थापन ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय स्थानीय तह	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित बजेट	निरन्तर	सामाग्रीहरुको वितरण	समन्वय, बजेटको कमी	
विपद् उद्वार कार्यमा सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने ।	१. सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्ला प्रहरी कार्यालय शसस्त्र प्रहरी बल	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित बजेट	निरन्तर	जनशक्तिको परिचालन र स्थान	समन्वय, बजेट, सूचनाको कमी	
विपद सम्वन्धी सूचनालाई	१. विपद्का सूचनाहरु संकलन, विश्लेषण गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	अन्य सरोकारवा	नियमित बजेट	निरन्तर	सूचना प्रवाहको अवस्था	समन्वय, बजेट, सूचनाको कमी	

कार्यक्रम	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	स्रोत	समय	अनुगमन सूचक	जोखिम बिश्लेषण	कैफियत
एकरुपता वनाउने ।		जिल्ला प्रहरी कार्यालय राष्ट्रिय अनुसन्धान	ला निकाय सवै					
विपद सूचनालाई संचारमाध्यमद्धारा सम्प्रेषण	१. विपद व्यवस्थापन सूचनालाई webisite,facebook सूचनापाटी मा राख्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	अन्य सरोकारवा ला निकाय सवै	नियमित बजेट	निरन्तर	सूचना प्रवाहको अवस्था	समन्वय, बजेट, सूचनाको समयमै प्राप्ती	
जनचेतनामूलक कार्यक्रम संञ्चालन गर्ने ।	१. विद्यालयस्तरमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन । २. समुदाय स्तरमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्ला प्रहरी कार्यालय	अन्य सरोकारवा ला निकाय सवै	नियमित बजेट	निरन्तर	कार्यक्रमको अवस्था	समन्वय, बजेट, सूचनाको समयमै प्राप्ती	
विपद् सामाग्री खरिदका लागी सघं एवं प्रदेश सँग सहकार्य गर्ने ।	१. संघीय बजेटमा विपद् सामग्री खरिद २. प्रदेश सरकारसँग बजेट तथा सामाग्री माग	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	अन्य सरोकारवा ला निकाय सवै	नियमित बजेट	निरन्तर	सामाग्रीको उपलब्धता	समन्वय, बजेट, सूचनाको समयमै प्राप्ती	
जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	१. स्थानीय तहको प्रतिवेदन संकलन २. जिल्लास्तरका विपद गतिविधिहरु एकिकृत गरी प्रतिवेदन तयार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	अन्य सरोकारवा ला निकाय सवै	नियमित बजेट	आ.व. समाप्त भएको ४० दिन भित्र	प्रतिवेदन	समन्वय र समय व्यवस्थापन	

५. पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना(प्रकोप अनुसार)

५.१. बाढी

उच्च हिमाल, महाभारत र चुरे पर्वतमालाबाट उत्पन्न भएर बग्ने नदी र पर्वत जिल्ला भित्रै उत्पन्न भई बगिरहेका दर्जनौं खोलानालाका कारण पर्वत जिल्ला बाढीजन्य विपद्का कारण निकै जोखिममा रहेको छ । विगतमा गरिएका उद्वार र राहतका अनुभवलाई समेत आधार मानेर भविष्यमा पर्न सक्ने बाढीजन्य विपद्को समयमा पीडित तथा प्रभावित समुदायलाई मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन यस कार्ययोजनामा क्षेत्र (Cluster)गत अवधारणाअनुरूप यस योजनामा कार्यविभाजन गरिएको छ ।

बाढी पछिको सम्भावित परिदृश्य

- बाढीको उच्च र मध्यम सङ्कटासन्नता रहेका ५ गा.पा.मा एकसाथ बाढीको प्रभाव देखिएमा सूचना प्रविधिहरू अवरुद्ध वा नष्ट हुने,
- सडक, बाटो, पुल, खानेपानी, विद्युत् आपूर्ति, सञ्चार आदि सार्वजनिक पूर्वाधारहरू क्षतिग्रस्त हुने,
- आवागमन अवरुद्ध भएर र दुर्गम क्षेत्रका कारण प्रभावित क्षेत्रमा पहुँचको कठिनाइ हुने,
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रूपमा क्षति, बालबालिका, महिला, वृद्ध-वृद्धा तथा फरक किसिमले सक्षम (अपाङ्ग) मुख्य रूपमा प्रभावित हुने,
- उद्वार, सुरक्षा, राहत वितरणजस्ता मानवीय कार्यका लागि आवश्यक सूचना सङ्कलन गर्न र सबै क्षेत्र तथा सरोकारवालासँग समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्न कठिन हुने । मानिसहरू हताहत भएर आफ्नो ज्यान जोगाउन भागाभाग गर्नेछन् ।
- आफ्नो परिवारका सदस्यहरू तथा बालबच्चा खोज्दै, रुँदै कराउँदै खाली हात विस्थापित हुनेछन् ।
- खाद्यान्न नष्ट हुने सम्भावना भएकोले केही जनसङ्ख्या खाद्यान्न अभावको चपेटामा पर्नेछ ।
- जीविकोपार्जनका वैकल्पिक उपायको अभाव हुनेछ । बाढीबाट अधिकांश गाउँ जलमग्न भएर मानवीय क्षती समेत भई सहयोगको आवश्यकता पर्नेछ ।
- केही घरहरु नष्ट भएर झरी, हिलो र चीसो जमिनमा दिन रात बिताउन बाध्य हुनेछन् ।

- विद्यालयका कक्षाकोठा, प्रहरी चौकी, स्वास्थ्य केन्द्रहरूजस्ता उपलब्ध सार्वजनिक सामुदायिक/संस्थाहरुमा अस्थायी आवासको उपयोग गर्दा सामुदायिक स्वास्थ्यसम्बन्धी व्यवहारमा चुनौती र समस्या देखा पर्नेछन् ।
- बाढीले घर, धनमाल र खाद्यान्नसमेत बगाएर विस्थापित भएका मानिस खाद्यान्नको चर्को समस्यामा पर्नेछ भने प्रभावित अन्य व्यक्ति पनि सो समस्यामा रहने सम्भावना प्रबल रहनेछ ।
- स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू क्षतिग्रस्त हुन सक्ने वा विपद् पीडितको पहुँचभन्दा बाहिर हुने, औषधि-उपचारका उपकरणहरू तथा औषधिको हानी नोक्सानी हुनेछ ।
- चोटपटक, घाइतेहरू, हैजा, औलो, आउँ रगत, (dysentry) दादुरा एवं महामारीजन्य रोग, गम्भीर स्वास प्रश्वाससम्बन्धी सङ्क्रमण, ज्वरो, आँखा अथवा छालाका सङ्क्रामक रोगहरूमा वृद्धि हुनेछ ।
- खाद्य सामग्रीको तीव्र अभाव तथा प्रदूषित वातावरणको कारणले गर्दा गम्भीर कुपोषण, हैजा तथा झाडापखालाजस्ता रोगहरूको जोखिममा वृद्धि, स्वास्थ्य एवं, सामाजिक सेवाहरूमा घट्दो पहुँच, उपचारात्मक तथा अतिरिक्त खुवाउने कार्यक्रम (supplemertary feeding) मा अवरोध देखा पर्नेछ ।
- लामखुट्टेजस्ता कीटबाट फैलिने औलो, कालाजार आदिको सङ्क्रमण बढ्ने सम्भावना रहन्छ ।
- बाढीमा परेर वा विभिन्न कारणले घाइते हुनेको सङ्ख्यामा वृद्धि ।
- खानेपानीका धारा बाढीको पानी पसेर प्रदूषित भएका हुनेछन्,
- चर्पीहरू बाढीले क्षतिग्रस्त हुनेछन र फोहोर सर्वत्र फैलिएको अवस्था हुनेछ,
- पिउने पानीका मुहान र स्रोतहरू प्रदूषित हुनेछन,
- सरसफाइको अभावले पानीजन्य सरुवा रोग फैलिने महामारीको प्रकोप बढ्ने थप विपद् उत्पन्न हुने सम्भावना रहनेछ ।
- बाढीका कारण विद्यार्थीहरु विस्थापित तथा प्रभावित हुने अनुमान गरिएको छ,
- प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थीहरूमा मानसिक तनाव हुने, मनोसामाजिक समस्या हुने सम्भावना देखिएको छ,
- पाठ्य पुस्तक र स्टेशनरी नष्ट हुने भएकाले शिक्षा आर्जनको माध्यम अबरुद्ध हुनेछ,
- विद्यालय नष्ट हुने र शिक्षक र विद्यार्थीको मृत्यु हुन सक्ने सम्भावना रहनेछ ।
- विद्यालयहरु अस्थायी आवासको रुपमा प्रयोग भएका हुने ।

बाढीजन्य विपद व्यवस्थापनमा पूर्वतयारी योजना

१.समन्वय, खोजी तथा उद्वार क्षेत्र

विपद् प्रतिकार्यका लागि समन्वय, खोजी तथा उद्वार क्षेत्रको महत्वपूर्ण दायित्व रहन्छ । पीडित तथा प्रभावित सुमदायलाई एकीकृत रूपमा सबै प्रकारका सहयोग उपलब्ध गराउन यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग अविच्छिन्न सम्बन्ध र समन्वयद्वारा कार्य गर्नु पर्छ ।

उपलब्ध साधन तथा क्षमता र माग

जिल्लामा वाढी पहिरोको समयमा समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रका लागि निम्न स्रोत तथा क्षमता आवश्यक पर्ने अनुमान गरिएको छ सो को संकलन व्यवस्थापन गर्ने ।

क्र. सं.	आवश्यक पर्ने साधन/ स्रोत	आवश्यक परिमाण	उपलब्ध परिमाण	उपलब्ध हुने निकाय	नपुग स्रोत	पूर्ति गर्ने निकाय	अनुगमन गर्ने निकाय	अ.लागत
१.	पूर्वचेतावनी प्रणाली सञ्जाल			जि.प्र.का.	-	गृहमन्त्रालय	जि.वि.व्य.स.	
२.	सञ्चार साधन			जि.प्र.का.	-	गृहमन्त्रालय	जि.वि.व्य.स.	
३.	सूचना केन्द्र स्थापना			जि.प्र.का.	-	-	जि.वि.व्य.स.	
४.	पूर्वसूचना सम्बन्धी सचेतना सामग्री			जि.वि.व्य.स.	-	गृहमन्त्रालय	जि.वि.व्य.स.	
५.	यातायातको साधन		एम्बुलेन्स-९					
६.	लाइफ ज्याकेट							
७.	डोरी क्यारभिना रोप सेट	... मि.						
८.	प्राथमिक उपचार बाकस	२१ सेट						
९.	टायर, ट्युव, बाल्टी, खन्ती, बेल्चा,							

क्र. सं.	आवश्यक पर्ने साधन/ स्रोत	आवश्यक परिमाण	उपलब्ध परिमाण	उपलब्ध हुने निकाय	नपुग स्रोत	पूर्ति गर्ने निकाय	अनुगमन गर्ने निकाय	अ.लागत
	पिक, सावेल, गल आदि							
१०	उद्धारकर्मी (सेना, प्रहरी, स.प्र.बल,							
११.	तालिमप्राप्त स्वयंसेवकहरू							
१२.	अन्य	फिल्डमा खटिन टोलीको लागि आवश्यक प्रवन्ध लगायत						

२. समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा गर्ने कार्यका लागि निम्नअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछ

क्र.सं.	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समयवधि
१	सबै क्षेत्र प्रमुखको सहभागितामा पूर्वतयारी बैठक र कार्यशालाको आयोजना : ● मनसुन प्रारम्भ हुनुअघि पूर्वतयारी बैठक गर्ने ● क्षेत्रगत कार्ययोजनाको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने ● जिल्लास्थित सरोकारवालाबीच समन्वय गरी कार्यशाला गर्ने ● सङ्कटासन्नता तथा स्रोतको पुनरावलोकन गर्ने ● पूर्वतयारी तथा सहयोगसम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगाना तयार गर्ने ।	जि.वि.व्य.स. जि.स.स.	सबै क्षेत्रका प्रमुख, दातृनिकाय, गैसस, राजनैतिक दलहरु,	पहिलो बैठक जेठको पहिलो हप्ताभित्र । क्षेत्रगत समीक्षा र अन्तिम कार्यशाला जेठ मसान्तभित्र
२	जि.स.स.सँग समन्वय गरी जि.स.स.को सूचना केन्द्रलाई विपद् व्यवस्थापन सूचना केन्द्रको रुपमा पनि प्रयोग गर्न व्यवस्था मिलाउने र आवश्यक पर्ने भौतिक सुविधाको व्यवस्था गर्ने ।	जि.स.स.	न.पा/गा.पा., दातृनिकाय, अ/गैसस	नियमित रूपमा
	साझेदार तथा सहयोगी निकायको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	दातृनिकाय, अ/गैसस	जेठ १५ भित्र
	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (MIRA) **तयारी**			
	सबै क्षेत्रका एक-एक सदस्य रहेको मीरा कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स. सबै क्षेत्र प्रमुख	वैशाख मसान्त
	मीरासम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., दातृ निकाय, गैसस	जेठको पहिलो साता
७	मीराको लागि फाराम र निर्देशिका तयार गरी एक-एक हजार प्रति तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स.,दातृ निकाय, गैसस	जेठको पहिलो साता
	मीराको कार्यान्वयनको लागि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	जि.वि.व्य.स.	क्षेत्र प्रमुखहरू	जेठको पहिलो साता
	आधार रेखा सर्भेक्षण गरी तथ्याङ्कलाई सूचना केन्द्रमा अद्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.स.स. दातृ निकाय गैसस	जेठको पहिलो साता
	सबै न.पा/गा.पा . र विशेषगरी सङ्कटासन्न गा.पा.ले सञ्चार सुविधको व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	न.पा/गा.पा	जेठ मिहनाभित्र
	जोखिमयुक्त न.पा/गा.पा .हरूमा पूर्व चेतावनी (Early Warning) दिएर सचेत गराउने,	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जि.वि.व्य.स., जि.स.स.,	असार पहिलो साताभित्र
१२	जनचेतना अभिवृद्धिका गतिविधि सञ्चालन गर्ने ● विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्प्लेट, पोस्टर, पर्चा तयार गरी विशेषगरी सङ्कटासन्न न.पा/गा.पा .हरूमा वितरण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जि.स.स., दातृ निकाय, अ/गैसस सञ्चार माध्यम	नियमित रूपमा

क्र.सं.	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समयवधि
	• एफएम रेडियो तथा पत्र पत्रिकामार्फत विपद्सम्बन्धी ज्ञान तथा जानकारी प्रचारप्रसार गराउने			
	विस्थापितहरूको पहिचानका लागि परिचय पत्र छपाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जि.स.स., दातृ निकाय, गैसस	असारको पहिलो हप्ता भित्र
	मसलन्द सामान तयारी अवस्थामा राख्ने	क्षेत्रको तोकिएको सदस्य	जि.स.स., दातृ निकाय, गैसस	असार दोस्रो हप्ता
	आधार रेखा सर्वेक्षण गर्ने र सबै क्षेत्रलाई उपलब्ध गराउने	क्षेत्रको तोकिएको सदस्य	जि.वि.व्य.स., जि.स.स., न.पा/गा.पा .	श्रावण पहिलो हप्ता
	सङ्कटासन्न गा.पा.का वडा अध्यक्षहरूलाई विपद्सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने	जि.स.स. गैसस		असारभित्र
	विपद्मा उद्धारका लागि परिचालन हुने उद्धारकर्मीको चयन गरी कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिप्रका,नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेसे	जेष्ठ पहिलो साता
	उद्धारको लागि थप जनशक्ति आवश्यक परेमा थप गर्न सकिने गरी वैकल्पिक उद्धारकर्मीको व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	नेपाल प्रहरी, सप्रबल,	जेष्ठ १५ गतेसम्म
	तत्कालीन उद्धारको लागि स्थानीय तहबाट प्राप्त हुने जनशक्ति, उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने साधनको पहिचान र नक्साङ्कन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.स.स., ने.रे.सो, गैसस, सुरक्षा निकाय	जेठ पहिलो साताभित्र
	उद्धार कार्यदललाई मानवीय सहयोग तथा उद्धारकार्यमा परिचालन हुँदा अपनाउनु पर्ने सतर्कता, उत्तरदायित्वजस्ता विषयमा अनुशिक्षण दिने	जि.वि.व्य.स.	जि.स.स., दातृ निकाय, ने.रे.सो,	जेठ मसान्तभित्र
	खोज तथा उद्धार कार्यदललाई प्रयोगात्मक तालिम दिने • स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, • ने.र.सो का स्वयंसेवक, • स्थानीय समुदाय	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., युनिसेफ डिप्रोक्स नेपाल	वैशाखभित्र
	आपत्कालीन आवासको लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान *(वडा कार्यालयको भवन, विद्यालय वा अन्य सामुदायिक भवन)*	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., न.पा/गा.पा, सुरक्षा निकाय	जेठ मसान्त
	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी प्राथमिक उपचार सामग्रीको व्यवस्था र चिकित्सक र नर्स पहिचान गरी विपद्मा प्राप्त हुने सेवाबारे समन्वय गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य क्षेत्र जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	जेठ मसान्तभित्र
	खोज तथा उद्धारसम्बन्धी कार्यको लागि अनुगमन टोली गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	राजनीतिक दल नागरिक समाज, ने.रे.सो	... असारसम्म
	एफएम रेडियोहरूमार्फत पूर्वचेतावनी तथा पूर्वसूचना प्रसारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स. सञ्चारमाध्यम	जेठको प्रारम्भदेखि असार मसान्तसम्म
	उद्धारका लागि आवश्यक सवारी साधन, स्वयंसेवक, सुरक्षित स्थानको उपयोगका लागि सरोकारवालासँग समन्वय गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., न.पा/गा.पा जि.स.स.	
	विपद्मा उद्धारका लागि परिचालन हुने उद्धारकर्मीको चयन गरी कार्यदल गठन गर्ने र आवश्यक सामाग्री तथा उपकरण पहिचान गर्ने,	क्षेत्र प्रमुख	जिल्ला प्रशासन कर्यालय,नेपाल प्रहरी, स.प्र.बल, ने.से	जेष्ठ पहिलो साता
	उद्धारको लागि थप जनशक्ति आवश्यक परेमा थप गर्न सकिनेगरी वैकल्पिक उद्धारकर्मीको व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	नेपाल प्रहरी, स.प्र.बल,	जेष्ठ १५ गतेसम्म
	तत्कालीन उद्धारको लागि स्थानीय तहबाट प्राप्त हुने जनशक्ति, उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने साधनको पहिचान र नक्साङ्कन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.स.स., ने.रे.सो, गैसस, सुरक्षा निकाय	जेठ पहिलो साताभित्र
	एफएम रेडियोहरूमार्फत पूर्वचेतनावनी तथा पूर्वसूचना प्रसारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स. सञ्चारमाध्यम	जेठको प्रारम्भदेखि असार मसान्तसम्म
	उद्धारका लागि आवश्यक सवारी साधन, स्वयंसेवक, सुरक्षित स्थानको उपयोगका लागि सरोकारवालासँग समन्वय गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., गा.पा., जि.स.स.	

३. बाढी र पहिरोबाट उत्पन्न हुने आपत्कालीन समयमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रले निम्नअनुसार पूर्वतयारीका कार्य गर्नेछ :

क्र.सं.	पूर्वतयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	क्षेत्रमा संलग्न सदस्य संस्थाहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स.	वैशाख महिना
२	पूर्वतयारी समन्वय बैठक आयोजना गर्ने : ● स्रोत र साधनको नक्साङ्कन गर्ने ● जिल्लाको परिस्थितिअनुसार सहयोग उपलब्ध गराइने सामग्रीहरूको मापदण्ड निर्धारण गर्ने, ● प्रभावित हुन सक्ने जनसङ्ख्याको आधारमा आवश्यक सामग्रीहरूको परिमाण आँकलन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., क्षेत्रका सबै सदस्य	जेठको पहिलो साता
३	पूर्वतयारीका लागि कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, न.पा/गा.पा ., गै.स.स,	जेठको पहिलो साता
४	सम्भावित सहयोगी निकाय तथा संस्थाहरूको पहिचान गरी आवासको लागि उपलब्ध साधन र स्रोतको सूची तयार गर्ने	कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य	जेठको पहिलो साता
५	अस्थायी बसोवासको लागि अन्य न.पा/गा.पा .का सुरक्षित सार्वजनिक जग्गा तथा स्थानको पहिचान गरी उपयोग गर्ने सहमति लिने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., न.पा/गा.पा ., ने.रे.सो	जेठको पहिलो साता
६	आवासको लागि आवश्यक सामाग्री उपलब्ध हुने बजार र बिक्रेताका वैकल्पिक सूची बनाउने, आवश्यकताअनुसार सम्झौता गर्ने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., गा.पा., ने.रे.सो, गैसस	जेठ मसान्तभित्र
७	सङ्कटासन्न न.पा/गा.पा र अन्य सुरक्षित न.पा/गा.पा .का सुरक्षित स्थानमा सामुदायिक आश्रयस्थल बनाउने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., गैसस, न.पा/गा.पा	वैशाख महिना
८	विस्थापित परिवारको लागि आश्रयस्थल बनाउन आवश्यक पर्ने बाँस, डोरी र खाना बनाउने भाँडावर्तन, इन्धन आदि समयमै उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., न.पा/गा.पा ,ने.रे.सो, गैसस	जेठ दोस्रो साता
९	सामग्री वितरणको लागि यातायात तथा अन्य व्यवस्था मिलाउने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गै.स.स	जोठ मसान्त
१०	गोदामघरको नियमित अनुगमन गरी जि.वि.व्य.स.लाई नियमित प्रतिवेदन दिने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य र कार्यदल	नियमित रूपमा
११	शिविर व्यवस्थापन तथा समन्वय समितिको संरचना र जिम्मेवारीहरू निर्धारण तथा परिभाषित गर्ने	क्षेत्र प्रमुख तथा कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य	जेठ मसान्त

४. खाद्य तथा कृषि क्षेत्र

खाद्य क्षेत्रले वाढी पहिरोवाट सिर्जना भएको आपत्कालीन अवस्थामा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि निम्नअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछ :

क्र.सं.	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	समयावधि
१	व्यवस्थापन तथा समन्वयसम्बन्धी बैठकको आयोजना गर्ने र गत वर्षको कार्ययोजनाको पुनरावलोकन गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द	क्षेत्रका सदस्य	जेठ पहिलो साताभित्र
२	खाद्यान्न वितरण कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	
३	बहुक्षेत्र द्रूत लेखाजोखाको लागि व्यक्ति तोक्ने र तालिममा सहभागी गराउने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, जि.वि.व्य.स., गैसस	
४	तयारी खाद्यान्नको भण्डारण तथा आपत्कालीन आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने	कृषि ज्ञान केन्द खाद्य क्षेत्र	उद्योग वाणिज्य संघ	असार ... गतेसम्म
५	तयारी खाद्यान्नको बजार उपलब्धता पहिचान गर्ने	खाद्यक्षेत्र का सदस्य	ने.रे.सो, जि.वि.व्य.स., कृषि ज्ञान केन्द्र, उ.वा.सं	असार ... गतेसम्म
६	खाद्यान्नको गुणस्तर नियन्त्रण तथा सुनिश्चितताको लागि गुणस्तर तथा नापतौल विभागसँग समन्वय गरी परीक्षण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गुणस्तर नियन्त्रण कार्यालय, ने.रे.सो	
७	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी ६ महिनादेखि ५ वर्षमुनिका बालबालिका, बूढाबूढी, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई पोषणयुक्त खाद्यान्नको आवश्यक परिणाम मौज्दात राख्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र, जि.वि.व्य.स., गैसस	
८	खाद्यान्न कार्यक्रममा जनचेतना अभिवृद्धिका लागि प्रचारमूलक तथा ज्ञानबर्द्धक सामग्रीको बन्दोवस्त गर्ने	क्षेत्र प्रमुख, तोकिएको सदस्य	कृषि ज्ञान केन्द, विखाका, गैसस	असार मसान्तसम्म
९	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोक्ने	क्षेत्रको बैठक	-	

५.बाढी र पहिरोबाट उत्पन्न हुने आपत्कालीन समयमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रले निम्नअनुसार पूर्वतयारीका कार्य गर्नेछ :

क्र.सं.	पूर्वतयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	क्षेत्रमा संलग्न सदस्य संस्थाहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स.	वैशाख महिना
२	पूर्वतयारी समन्वय बैठक आयोजना गर्ने : ● स्रोत र साधनको नक्साङ्कन गर्ने ● जिल्लाको परिस्थितिअनुसार सहयोग उपलब्ध गराइने सामग्रीहरूको मापदण्ड निर्धारण गर्ने, ● प्रभावित हुन सक्ने जनसङ्ख्याको आधारमा आवश्यक सामग्रीहरूको परिमाण आँकलन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., क्षेत्रका सबै सदस्य	जेठको पहिलो साता
३	पूर्वतयारीका लागि कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गा.पा., गैसस,	जेठको पहिलो साता
४	सम्भावित सहयोगी निकाय तथा संस्थाहरूको पहिचान गरी उपलब्ध हुनसक्ने साधन र स्रोतको सूची तयार गर्ने	कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य	जेठको पहिलो साता
५	अस्थायी बसोवासको लागि अन्य न.पा/गा.पा. का सुरक्षित सार्वजनिक जग्गा तथा स्थानको पहिचान गरी उपयोग गर्ने सहमति लिने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., न.पा/गा.पा., नेरेसा	जेठको पहिलो साता
६	आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीको आपूर्तिको लागि बजार र बिक्रेताका वैकल्पिक सूची बनाउने, आवश्यकताअनुसार सम्झौता गर्ने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., न.पा/गा.पा., ने.रे.सो, गैसस, उ.वा.सं	जेठ मसान्तभित्र
७	सङ्कटासन्न न.पा/गा.पा. र अन्य सुरक्षित न.पा/गा.पा., का सुरक्षित स्थानमा सामुदायिक आश्रयस्थल बनाउने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., गैसस, गा.पा.	वैशाख महिना
८	विस्थापित परिवारको लागि आश्रयस्थल बनाउन आवश्यक पर्ने बाँस, डोरी र खाना बनाउने भाँडावर्तन, इन्धन आदि समयमै उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., न.पा/गा.पा., ने.रे.सो, गैसस	जेठ दोस्रो साता
९	सामग्री वितरणको लागि यातायात तथा अन्य व्यवस्था मिलाउने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गैसस	जोठ मसान्त
१०	गोदामघरको नियमित अनुगमन गरी जि.वि.व्य.स.लाई नियमित प्रतिवेदन दिने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य र कार्यदल, उ.वा.सं	नियमित रूपमा
११	गैर खाद्यान्न व्यवस्थापन तथा समन्वय समितिको संरचना र जिम्मेवारीहरू निर्धारण तथा परिभाषित गर्ने	क्षेत्र प्रमुख तथा कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य	जेठ मसान्त
१२	गैरखाद्य सामग्री वितरणको पूरा सूची राख्ने र नियमित रूपमा प्रतिवेदन तयार गरी जि.वि.व्य.स. तथा अन्य सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका अन्य सदस्य, कार्यदल	शिविर सञ्चालन भएमा नियमित

६. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वस्थ्य प्रबर्द्धन क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा गर्ने उल्लिखित कार्यको लागि निम्नअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछ :

क्र.सं.	गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय
१	वास क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य निकाय वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पुनरावलोकन गर्ने : ● क्षेत्रमा रहन इच्छुक संस्थाहरूको विवरण सङ्कलन गरी सूचीकरण गर्ने, ● मस्यौदा कार्यविवरण तयार गर्ने, ● यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैसस, निर्माण व्यवसायी र निर्माण सामग्री बिक्रेताबाट इच्छापत्र माग गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय, स्वास्थ्य क्षेत्र, प्रजिअ,	जेठको दोस्रो हप्ता
२	समुदाय स्थानान्तरण भएको स्थान वा शिविर तथा प्रभावित न.पा/गा.पा.मा स्वास्थ्य प्रबर्द्धनसँग सम्बन्धित खानेपानी, शौचालयजस्ता संरचना तथा सरसफाइको अवस्थाको अध्ययन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य		आवश्यकताअनुसार
३	विभिन्न संस्थाहरूसँग भएको सरसफाइ सामग्रीहरूको मौज्दात विवरण सङ्कलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख		जेठ मसान्तसम्म
४	मीराको तालिममा सहभागी हुन सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख		जि.वि.व्य.स.ले तोकेअनुसार
५	पानी शुद्धीकरण र हाइजीन कीट, साबुन पानीले हात धुने सम्बन्धमा सरसफाइको लागि घरदैलो अभियान सञ्चालन गर्न महिला स्वास्थ्य कार्यकर्तालाई अभिमुखीकरण गरी परिचालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	स्वास्थ्य कार्यालय	जेठ मसान्तभित्र
६	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि विभिन्न सङ्घ संस्थासँग भएका सूचना तथा सञ्चारका सामग्री सङ्कलन गरेर वा आफैँले तयार गरी प्रकाशन गरी वितरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	स्वास्थ्य कार्यालय	रेडियोबाट जेठ २० जेठदेखि भदौसम्म
७	खानेपानी तथा सरसफाइ संरचनाहरूको (चर्पी, स्नान घर आदि) र तालिमका नमूनाहरू स्तरीकरण गरी लागत निकाल्ने र क्षेत्रको	क्षेत्र प्रमुख र क्षेत्रका सदस्य ,		जेठ मसान्त

क्र.सं.	गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय
	बैठकबाट अनुमोदन गराई प्राविधिकहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने			
८	अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय स्तरका वास क्षेत्रबाट तयार भएका अनुगमन सूचकहरू, फारमहरू स्थानीय स्तरमा सुहाउने बनाई सदस्यहरूबीच अभिमुखीकरण गर्ने	युनिसेफ	स्वास्थ्य कार्यालय	वैशाख मसान्त
९	खानेपानी, सरससफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धनसम्बन्धी तालिम प्राप्त व्यक्तिको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	स्वास्थ्य कार्यालय	जेठ मसान्त
१०	आपत्कालीन स्वास्थ्य प्रबर्द्धनसम्बन्धी स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	स्वास्थ्य कार्यालय	चैत मसान्तभित्र
११	जिल्ला तथा गाउँमा स्थापित नाट्य समूहहरूलाई आपत्कालीन स्वास्थ्य प्रबर्द्धनसम्बन्धी प्रशिक्षण दिने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	स्वास्थ्य कार्यालय	चैत मसान्तसम्म
१२	विद्यालयमा स्थापित बालसमूहहरूबीच सरसफाइसम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	स्वास्थ्य कार्यालय	चैत्र मसान्तसम्म

७. बाढीजन्य विपद्को सामना गर्न आपत्कालीन समयमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र (Cluster) ले निम्नअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछ :

क्र.स.	पूर्वतयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने र आपत्कालीन स्वास्थ्य कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., जिस्वाका, नेरोसो, स्वास्थ्य स्वयंसेवक	वैशाख
२	बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (मीरा-MIRA) को लागि क्षेत्रको सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रको बैठक	वैशाख
३	जिल्लाका सरकारी, सामुदायिक तथा निजी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक र उनीहरूसँग भएको स्रोतको सूची तयार गर्ने	कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य, गैसस,	वैशाख महिना
४	जिल्लास्थित सरोकारवाला वा सहयोगी निकाय वा संस्थाको सूची र सहयोगको खाका तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गैसस	जेठ पहिलो साता
५	आपत्कालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औषधि (ORS, IV fludrs, metronidazole, ciprofloxacin) पुग्नेगरी भण्डारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय,जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गैसस,	जेठ
६	आपत्कालीन अवस्थाको लागि सङ्कटासन्न न.पा/गा.पा.को लागि तीन थानका दरले प्राथमिक उपचार बाकस (First Aid Kits) व्यवस्था गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय, जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गैसस,	जेठ
७	हरेक सङ्कटासन्न गा.पा.मा कम्तीमा पनि ९ जनालाई पोषणसम्बन्धी अनुशिक्षण तालिम उपलब्ध गराउने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गै.स.स	वैशाख
८	बच्चालाई दूध खुवाउने आमा, सुत्केरी र गर्भवती महिला, कुपोषित बालबालिका र बूढाबूढीको लागि एक महिनालाई पुग्ने पोषणयुक्त खाना भण्डारण गर्ने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गै.स.स	जेठ
९	आवश्यक सबै सामान खरिद गरेर वा माथिल्लो निकायबाट निकासा लिएर भण्डारणको लागि बन्दोवस्ती क्षेत्रलाई आग्रह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	बन्दोवस्ती क्षेत्र, स्वास्थ्य कार्यालय, जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गै.स.स,	जेठ
१०	स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनका लागि स्वास्थ्यकर्मीको सूची तयार गर्ने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गैसस,	वैशाख
११	झुलको बन्दोवस्त गर्ने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गैसस	जेठ दोस्रो साता
१२	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि सूचना प्रचारप्रसार गर्ने र पाठ्यसामग्री तयार गरी स्वयंसेवक परिचालन गर्ने	कार्यदल	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गैसस,	
१३	एम्बुलेन्सको सहज परिचालनको बन्दोवस्त मिलाउने	कार्यदल	स्वास्थ्य कार्यालय , ने.रे.सो, गैसस, उ.वा.संघ र अन्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू	जेठको दोस्रो साता
१४	अनुगमन र प्रतिवेदनको लागि सदस्य तोक्ने	क्षेत्रको बैठक	क्षेत्रका सदस्य	जेठ मसान्त

८. शिक्षा क्षेत्रले पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनको लागि दैवी प्रकोप उद्धार समितिसँग समन्वय गरी निम्नअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछ :

क्र.सं.	पूर्वतयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	शिक्षा क्षेत्रको बैठक गरी विभिन्न क्षेत्रको विश्लेषण गर्ने आपत्कालीन शैक्षिक कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	जेठको पहिलो साता
२	जोखिमपूर्ण क्षेत्रका विद्यालय, मदरसा, इसिडी तथा विद्यार्थी र	क्षेत्र प्रमुख	शिक्षा विकास तथा	जेठ मसान्त

क्र.सं.	पूर्वतयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
	शिक्षकको तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषण गर्ने		समन्वय इकाइ ।, क्षेत्रका सदस्य	
३	मीरा (MIRA) अभिमुखीकरण कार्यमा सहभागी हुने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स. क्षेत्रका सदस्य	जेठ मसान्त वा जि.वि.व्य.स.ले आह्वान गरेपछि तुरुन्तै
४	अस्थायी विद्यालयको लागि त्रिपालको व्यवस्थापन	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र	जेठ मसान्तभित्र
	प्रभावित विद्यार्थीको लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	जेठसम्ममा
५	स्थापित अस्थायी विद्यालयमा अस्थायी प्रशिक्षण केन्द्र (Temporary Learning Center)बनाउने	शैक्षिक कार्यदल	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • शिक्षा विभाग	जेठभित्र
६	करिब ७०० विद्यार्थीलाई आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामग्री बन्दोवस्त गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले पाठ्यपुस्तकको लागि शिक्षा विभागमा पत्राचार गर्ने
७	विद्यालय नगएका ८ देखि १४ वर्ष उमेर समूहका केटाकेटीहरूका लागि अनौपचारिक शिक्षा सञ्चालन गर्ने सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ शिक्षा विभाग, अ/गैसस	शिक्षा विभागसँग समन्वय गरी स्टेशनरी र पाठ्यपुस्तक मौज्दात राख्ने
८	विद्यालय र इसीडीको अवस्थाको अनुगमन गरी आपत्कालीन अवस्थामा गर्ने कार्य निर्धारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिशिका क्षेत्रका सदस्य	
९	बाढी प्रभावित विद्यालयहरूलाई विद्यालय कीटको (school kit) व्यवस्थापन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	आवश्यकताअनुसार
१०	जोखिममा रहेका विद्यालयहरूलाई जोखिम न्यूनीकरण (Mitigation) सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग र जि.वि.व्य.स.लाई अनुरोध गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स. शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, क्षेत्रका सदस्य	अनुगमनको प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि
११	पूर्वतयारी सम्बन्धमा विद्यालय स्तरीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	जेठभित्र
१२	विद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई बाढीजन्य विपद्सम्बन्धी प्रशिक्षण दिने	क्षेत्र प्रमुख	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	नियमित कार्यक्रमअन्तर्गत राख्ने

७. शिक्षा क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोगका सन्दर्भमा उपलब्ध गराउने संरक्षणसम्बन्धी कार्यका लागि विपद्पूर्व निम्न तयारी गर्नेछ :

क्र.सं	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय
१	समन्वय बैठक गरी सदस्यहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., मविका र क्षेत्रका सदस्य	जेठ १५ भित्र
२	लेखाजोखा तथा जिम्मेवारी बाँडफाँड र संरक्षणसम्बन्धी आधाररेखा तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, गा.पा.हरू	जेठ मसान्तभित्र
३	मनोसामाजिक कार्यकर्ताहरूको रेकर्ड तथा सूचनाहरू अद्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स.	जेठ मसान्त
४	गर्भवती तथा सुत्केरी आमाको लागि सुरक्षित स्थानको व्यवस्थापन गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने	क्षेत्रको तोकिए को सदस्य	मविका,	जेठ मसान्त
५	पीडितको लागि तयार भएका सुरक्षित आवासको रेखदेख, मनोसामाजिक सेवाको लागि कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	मविका	जेठ मसान्त
६	सञ्चालित कार्यक्रममा बाल संरक्षणको विषय समावेश गर्न समन्वय गर्ने क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने संस्था पहिचान र रोस्टर तयार गर्ने ख) सहयोगी कार्यकर्ताहरूलाई तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	म.वि.का	जेठ मसान्तभित्र
७	स्थानीय भाषामा आचारसंहिता मुद्रण गर्ने र क्षेत्रका सदस्यलाई जानकारी दिने	क्षेत्र प्रमुख	मविका, क्षेत्रका सदस्य	जेठ मसान्तभित्र
८	गत वर्ष प्रयोग गरिएका विभिन्न सूचना सामग्री अद्यावधिक गरी परिमार्जनका लागि युनिसेफसँग समन्वय गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	म.वि.का	जेठ मसान्तभित्र

९	सरोकारवाला एवं सुरक्षाकर्मीहरूलाई आचार संहिता सहित संरक्षणसम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स, गैसस	बाढीपछि कार्य प्रारम्भ गर्नासाथ
१०	अनुगमन मूल्याङ्कन समिति गठन गरी अनुगमन विधिको विकास गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	मविका, सुरक्षा निकाय र क्षेत्रका सदस्य	बाढी आएर शिविर सञ्चालन हुन थालेपछि
११	मनोसामाजिक सेवा संयन्त्र स्थापनामा समन्वय, पुनःस्थापना केन्द्र, कानुनी उपचार सेवा, स्वास्थ्य उपचार सेवाबारे पूर्वतयारी गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	मविका, क्षेत्रका सदस्य, , स्वास्थ्य कार्यालय	जेठ मसान्तभित्र
१२	बालअधिकार संरक्षण सम्बन्धमा सरोकारवालाहरू (राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरू, प्रहरी, सेना लगायत) लाई तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख		जेठ मसान्तभित्र
१३	फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरूलाई सुरक्षासम्बन्धी पूर्व जानकारी एवं अभिमुखीकरण गर्ने	क्षेत्र	मविका, आपाङ्गता समन्वय समिति, गैसस	नियमित रूपमा
१४	ज्येष्ठ नागरिक तथा जोखिममा पर्न सक्ने समूहलाई विपद् र आपत्कालीन मानवीय सहयोगबारे पूर्व जानकारी दिने		मविका, अपाङ्गता समन्वय समिति	वैशाख महिना

८. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वस्थ्य प्रबर्द्धन क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा गर्ने उल्लिखित कार्यको लागि निम्नअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछ :

क्र.सं.	गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय
१	विभिन्न पूर्वाधारको क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य निकाय वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पुनरावलोकन गर्ने : ● क्षेत्रमा रहन इच्छुक संस्थाहरूको विवरण सङ्कलन गरी सूचीकरण गर्ने, ● मस्यौदा कार्यविवरण तयार गर्ने, ● यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैसस, निर्माण व्यवसायी र निर्माण सामग्री बिक्रेताबाट इच्छापत्र माग गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	प्रजिअ, जि.वि.व्य.स.	जेठको दोस्रो हप्ता
२	समुदाय स्थानान्तरण भएको स्थान वा शिविर तथा प्रभावित न.पा/गा.पा.मा पूर्वाधारसंग सम्बन्धित खानेपानी, शौचालय, विद्युत जस्ता संरचना तथा सडकको अवस्थाको अध्ययन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य		आवश्यकताअनुसार
३	विभिन्न संस्थाहरूसँग भएको सामान र कोष मौज्दात विवरण सङ्कलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख		जेठ मसान्तसम्म
४	मीराको तालिममा सहभागी हुन सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख		जि.वि.व्य.स.ले तोकेअनुसार
५	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि विभिन्न सङ्घ संस्थासँग भएका सूचना तथा सञ्चारका सामग्री सङ्कलन गरेर वा आफैँले तयार गरी प्रकाशन गरी वितरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य		रेडियोबाट जेठ २० जेठदेखि भदौसम्म
६	खानेपानी, सरसफाइ, सिंचाई, सडक, विद्यालय लगायतका संरचनाहरूको निर्माण सम्बन्धी प्राविधिक जनशक्तिवारे सूची र सम्पर्क तयार गर्ने साथै संरचनाहरु निर्माण सम्बन्धी तालिम प्राप्त प्राविधिक जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने र सो सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र क्षेत्रका सदस्य ,		जेठ मसान्त
७	निरन्तर सम्पर्क, समन्वय र जि.वि.व्य.स.लाई नियमित रिर्पोटिङ्ग गर्ने,	क्षेत्र प्रमुख र क्षेत्रका सदस्य ,		
८	कुनै पनि अवस्थामा तत्काल यातायात सूचारु हुने व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख र क्षेत्रका सदस्य ,		
९	नियमित वैठक वसी कार्ययोजना पुनरावलोकन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र क्षेत्रका सदस्य ,		

५.२ पहिरो

मुख्य कृयाकलाप	कहाँ/कति गर्ने	मुल्याङ्कन का सूचक	संस्थागत जिम्मेवारी र दायित्व		समय	आशातित उपलब्धि
			मुख्य जिम्मेवार	सहयोगी संस्था		
प्रकोपपूर्व अपनाईने उपायहरु						
बाढी र सोको कारण आउन सक्ने पहिरोको पूर्वानुमान र पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना र सवलीकरण ।	सम्भावित स्थान, न.पा/गा.पा.		जि.वि.व्य.स.	सञ्चार समन्व्य क्षेत्र		
राहत सहयोग निकाय तथा स्वंसेवकहरुको फोन डाइरेक्टरी निर्माण तथा वितरण गर्ने ।	जिल्लामा प्रकोपको क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय व्यक्ति		नेपाल रेडक्रस	पत्रकार		
प्रभावित न.पा/गा.पा.गा.पा.सम्म जाने सबै बाटाहरु तथा पुलपुलेसाहरुको निरीक्षण मर्मत सम्भार गर्ने ताकी बाढीको बेलामा पनि यातायात सुचारु रहोस	प्रभावित क्षेत्रहरु/ गा.पा.हरु		जि.स.स., गा.वि.स सडक डिभिजन	सडक डि.का.वा.		
बाढी प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रमा जनमानसको सुरक्षाको लागि विद्युतीय तारहरुको निरीक्षण र मर्मतसम्भार गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्रहरु/ गा.पा.हरु		नेपाल विद्युत प्राधिकरण	समुदाय		
बाढी रोक्ने सबै तटबन्धनहरुको निरीक्षण र मर्मत सम्भार गर्ने ।	सम्भावित क्षेत्रहरु		जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यालय	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय		
पहिरोको समयमा अपनाइने उपायहरु						
उद्वार गरिएको ठाउँहरुमा छाडिएका सम्पत्तिहरुको सुरक्षाको लागि व्यवस्था गरिएको छ भन्ने कुरा निश्चित गर्ने र रातीको बेला सामाग्रीहरुको सुरक्षाको लागि स्थानीय समुदायका सदस्यहरुलाई परिचालन गर्ने।	प्रभावित क्षेत्र		सुरक्षा निकाय	समुदाय स्थानीय तह, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति		
एउटा परिवारका सबै सदस्यहरु सुरक्षित एउटै थलोमा राखिएका छन् भन्ने कुरामा सुनिश्चिता ल्याउने ।	प्रभावित क्षेत्र		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय विव्यस		
मृतकहरुको पहिचान र सूचना प्रवाह तत्काल गर्ने र परिवारका सदस्यहरुलाई हस्तान्तरण गर्ने । यदि शव बुझ्ने कोही नभएको खण्डमा कानुनी प्रक्रिया पुरागरी धर्म र संस्कृति अनुसार सोही स्थानमा नै तत्काल दाहसंस्कार गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्र		नेपाल प्रहरी	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति		
स्थायी आवास स्थलमा सबै उद्वार गरिएका व्यक्तिहरुको लागि पकाएको र अन्य तयारी खाना, पिउने पानी छ छैन सुनिश्चित गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्र		स्वास्थ्य कार्यालय	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		
दुषित पानीलाई शुद्धिकरण रसायन प्रयोग गरी पिउनयोग्य बनाउने तरिकाहरुको बारेमा प्रभावित समुदायभित्र व्यापक प्रचार प्रसार गर्ने	प्रभावित क्षेत्र		खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	गैसस		
सञ्जालका सदस्य संस्थाका कर्मचारी, पदाधिकारीहरु, स्वयंसेवक तथा स्थानीय नेता, शिक्षक विद्यार्थीलाई उद्वार तथा राहत सामाग्रीहरुको वितरणमा व्यापक परिचालन गर्ने	प्रभावित क्षेत्र		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	संजालका सदस्य संस्थाहरु		
स्थानीयस्तर, ईलाका तथा जिल्ला अस्पतालमा कुनै जटिल प्रकारको बिरामी परेमा त्यस बेलामा बिस्तराहरु उपलब्ध छ छैन सुनिश्चित गर्ने	प्रभावित क्षेत्र		स्वास्थ्य कार्याल्य, पर्वत जिल्ला अस्पताल ।	गैसस		

मुख्य कृयाकलाप	कहाँ/कति गर्ने	मुल्याङ्कन का सूचक	संस्थागत जिम्मेवारी र दायित्व		समय	आशातित उपलब्धि
			मुख्य जिम्मेवार	सहयोगी संस्था		
मानव शव तथा मरेका जनावरहरु हटाएर रोगको महामारी फैलिनबाट रोक्ने ।	प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित ठाँउ		स्वास्थ्य कार्यालय	जि.स.स., न.पा/गा.पा., गै.स.स.हरु, क्लव, सुरक्षाकर्मी		
घरपालुवा जनावरहरुमा रोगको महामारी फैलिन नदीनका लागि पशु स्वास्थकर्मीहरुको कार्य समूह बनाउने	प्रभावित क्षेत्र		भेटेनरी तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र सम्पर्क कार्यालय	स्थानीय सरकारी निकाय सो क्षेत्रमा कार्यरत गै.स.स.		
बाढीपश्चात अपनाईने उपायहरु						
वाढीको असर कम भएपश्चात प्रभावितहरु पूर्ववत ठाउँमा फर्किसकेपश्चात पनि स्वास्थ्य प्राविधिकहरुद्धारा बाढी प्रभावित क्षेत्रको निरीक्षण गर्नुपर्नेछ र प्रकोपपश्चात हुनसक्ने महामारीको निरन्तर अनुगमन र सूचना संकलन गर्नुपर्ने ।	प्रभावित क्षेत्र		स्वास्थ्य कार्यालय	स्थानीय निकाय र गैससहरु		
कृषकहरुलाई आफ्नो जीविका पुन सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक कृषि वीउविजन तथा औजार उपलब्ध गराउने वा सोको लागि ऋण उपलब्ध गराउने ।	प्रभावित क्षेत्र		कृषि ज्ञान केन्द्र, कृषि विकास वैंक	सरकारी तथा गै.स.स.		
विद्यार्थीहरुको पढाई सञ्चालनका लागि विद्यालयहरुलाई शिक्षण सामग्री र विद्यार्थीहरुलाई शैक्षिक सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने	प्रभावित क्षेत्र		शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	सरकारी तथा गै.स.स.		
अनुगमन						
बाढी प्रभावित समुदायले भोग्नुपरेका प्रमुख समस्याहरुको अभिलेखिकरण गर्ने ।	प्रभावित स्थान		जि.वि.व्य.स.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		
पहिचान गर्ने र नियमित मर्मत तथा सम्भार गर्ने ।	प्रभावित स्थान		जि.स.स.,सडक विभाग,जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण का	सरकारी तथा गै.स.स.		

५.३ भूकम्प

मुख्य कृयाकलाप	स्थान	मुल्याङ्कन का सूचक	जिम्मेवारी र दायित्व		समय	आशातित उपलब्धि
			मुख्य जिम्मेवार	सहयोगी संस्था		
भूकम्पपूर्व गरिने क्रियाकलापहरु						
भूकम्प बेलामा अपनाइने सुरक्षा उपायहरुको बारेमा जागरुकता अभियान सञ्चालन गर्ने ।	सहरी पुर्वाधार रहेका स्थानहरु र अन्य समुदाय		रेडक्रस, जिल्ला समन्वय समिति,	गैसस		
भूकम्पले पुऱ्याएको क्षतिपश्चात पर्ने आर्थिक भार तथा असर कम गर्नका लागि सार्वजनिक तथा व्यक्तिगत सम्पक्तिहरुको बिमाको लागि पैरवी गर्ने ।	पीडित क्षेत्र		गैसस, क्लव, स्थानीय विव्यस, नगरपालिका गा.पा.	बिमा कम्पनीहरु		

मुख्य कृयाकलाप	स्थान	मुल्याङ्कन का सूचक	जिम्मेवारी र दायित्व		समय	आशातित उपलब्धि
			मुख्य जिम्मेवार	सहयोगी संस्था		
सञ्जालको सदस्यहरु, समुदायका अगुवाहरु तथा स्वयंसेवकहरुलाई भूकम्प प्रकोपकोबेला सहयोग गर्ने तरिकाहरुको बारेमा, क्षति कम गर्न अपनाईने उपायहरुको बारेमा तालिमहरु सञ्चालन गर्ने	सम्भावित क्षेत्रहरु		रेडक्रस, सुरक्षा निकाय	स्थानीय निकाय, राजनैतिक दल, गैसस		
जिल्लाभित्रका राहत कार्यमा सहयोग गर्ने कार्यमा संलग्न संस्थाहरु तथा स्वयंमसेवकहरुको तालिका तयार गर्ने	पीडित क्षेत्र		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गै.स.स.		
भूकम्पको पूर्वतयारी, बच्ने सम्भाव्य उपायहरु र जोखिमबारे समुदायमा प्रचार प्रसार र प्रबर्द्धन गर्ने ।	पीडित क्षेत्र		ने.रे.सो, जिप्रका, जि.स.स.,	गैसस, गा.पा., रेडक्रस उपशाखा		
भूकम्पको बेलामा गरिने कृयाकलापहरु						
भूकम्पको बेला के गर्ने के बारेमा समुदायलाई सु-सूचित गर्ने ।	पीडित क्षेत्र		ने.रे.सो, जिप्रका, जि.स.स.,	गैसस, न.पा/गा.पा.		
घाइतेहरुको उद्वारको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	पीडित क्षेत्र		नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी स्काउट , सशस्त्र प्रहरी	स्वास्थ्य कार्यालय		
मरेका मानिसहरु तथा जनावरका मृत शरीरहरु खोजी गर्ने र तह लगाउने व्यवस्था मिलाउने ।	पीडित क्षेत्र		नगरपालिका, गा.पा. धार्मिक संस्था	स्थानीय समूह नेपाल प्रहरी, सशस्त्र र नेपाली सेना		
भूकम्प स्थलमै घाइते मानिस तथा जनावरको उपचारको लागि स्वास्थ्य प्राविधिकहरुको व्यवस्था गर्ने ।	पीडित क्षेत्र		जिस्वाका, जिल्ला पशुसेवा कार्यालय	समुदाय गै.स.स. न.पा/गा.पा.		
खानेकुरा र पानीको आपुर्तिको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	पीडित क्षेत्र		जि.प्र.का., जि.स.स., खा.पा.डि.कार्यालय	गैसस, उ.वा.संघ		
अस्थायी आवासगृह जस्तै त्रिपाल, खर, टेन्ट कर्कटपाता , गैर खाद्य सामग्री आदिको व्यवस्था गर्ने	पीडित क्षेत्र		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जि.स.स., गा.पा., नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गै.स.स.		
भूकम्पपश्चात गरिने क्रियाकलापहरु						
यातायात तथा सञ्चार सुविधाको पुनःसंचालन गर्ने ।			जि.स.स. सडक डिभिजन, नेपाल टेलिकम, विद्युत,	जि.स.स.,न.पा/ गा.पा.		
द्रुत क्षति तथा आवश्यकता पहिचान र राहत कार्य सञ्चालन गर्ने र क्षतिको आधारमा प्रभावित क्षेत्रको सीमाङ्कन गर्ने ।			स्वास्थ्य कार्यालय र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	जि.स.स. गै.स.स.		
क्षति भएका भौतिक संरचनाहरु पनः भत्किन सक्छन् त्यस्तालाई प्रयोग नगर्न समुदायलाई सचेत गराउने ।	प्रभावित क्षेत्र		जिल्ला समन्वय समिति, न.पा/गा.पा. र स्थानीय रेडक्रस उपशाखाहरु	गैसस, नागरिक समाज		
असुरक्षित तरिकाले बनाईएका घरहरुलाई वरिपरिको अरु घरहरुलाई असर गर्नबाट बचाउनका लागि आवश्यक उपायहहरु अपनाउने ।	प्रभावित क्षेत्र		गाउँपालिका, नगरपालिका, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नागरिक समाज समुदाय		

मुख्य कृयाकलाप	स्थान	मुल्याङ्कन का सूचक	जिम्मेवारी र दायित्व		समय	आशातित उपलब्धि
			मुख्य जिम्मेवार	सहयोगी संस्था		
खोज तथा उद्धार कार्य सञ्चालन गर्ने र सार्वजनिक आश्रय स्थलहरुलाई व्यवस्थित गराउने ।	प्रभावित क्षेत्र		नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जि.स.स., विद्यालय, मदरसा, मन्दिर		
भूकम्पबाट भएको क्षतीको बारेमा सूचनाहरुको संकलन गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्र		नेपाला प्रहरी नेपाली सेना जिल्ला प्रशासन कार्यालय	न.पा/गा.पा., रेडक्रस, क्लव, प्रहरी चौकी		
आवधिक रुपमा सञ्चार जगतलाई सुसूचित गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	प्रभावित क्षेत्र		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	पत्रकार महासंघ		
प्रहरी तथा सेनासँग समन्वय गरेर पर्याप्त सुरक्षाको अवस्था कायम गर्ने सम्भाव्य सामाजिक अपराध नियन्त्रण गर्ने,	प्रभावित क्षेत्र		जिल्ला प्रशासन कार्यालय नेपाल प्रहरी	स्थानीय चौकी, क्लव, राजनैतिक दल		
भूकम्पबाट प्रभावित समुदायलाई राखिएको अस्थायी शिविर नजिकै राहत केन्द्रको स्थापना गर्ने र खाना लगायत अन्य अत्यावश्यक बस्तुहरुको आपूर्ति गर्ने	प्रभावित क्षेत्र		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ने.रे.सो, गैसस, स्थानीय क्लव, सुरक्षा निकाय, जि.स.स.,	उ.वा.सं., गै.स.स.		
भूकम्पग्रस्त क्षेत्रमा प्रवेश गर्न रोक लगाउने ।	प्रभावित क्षेत्र		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाल प्रहरी		
सञ्चारका साधन तथा सञ्जाललाई पुनःसंचालन गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्र		नेपाल टेलिकम	स्थानीय संघसंस्था		
सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाको प्रतिनिधिहरुको उपस्थितिमा जिल्ला स्तरीय राहत र पुर्नबास कोषको स्थापना गर्ने	जिल्ला स्तरिय		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति	प्रकोपको क्षेत्रमा काम गर्ने निकायहरु		
राहत र पुनर्बास नीति र कार्यक्रमको घोषणा तथा अपिल गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्र		जिप्रका, जि.वि.व्य.स.,	जि.स.स., प्रहरी, राजनैतिक दल, रेडक्रस		
अस्तित्वमा रहेका सार्वजनिक संरचनाको सुरक्षाको अध्ययन गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्र		सुरक्षा निकायहरु	समुदाय		

५.४ आगलागी

(आगलागीपूर्व गरिने क्रियाकलापहरु)

मुख्य कृयाकलाप	कहाँ/कति गर्ने	मुल्याङ्कन सूचक	जिम्मेवारी र दायित्व		समय
			मुख्य जिम्मेवार संस्था	सहयोगी संस्था	
विद्युतीय सामग्रीहरुको उपयुक्त प्रयोग बारे सचेतना जगाउने ।	समुदाय र संवेदनशील ठाँउ		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र गै.स.स.	विद्यालय	
भवन निर्माण स्थलहरुमा आगलागी रोकथामको लागि प्रयोग हुने चिन्ह संकेतहरुको प्रयोग गर्ने ।	सम्भावित क्षेत्र		जिप्रका,ने.रे.सो. पर्वत र सम्बधित निकायहरु		
उच्च जोखिमपूर्ण क्षेत्रहरुमा पानीको आपूर्ति तथा संवेदनशील पदार्थहरुको अवलोकन र पानीका सार्वजनिक श्रोतहरुको नक्साङ्कन गर्ने ।	धारा, इनार , पानी टंकी, सम्भावित स्थान		खा.पा. सरसफाई डिभिजन कार्यालय	जि. प्राविधिक का., न.पा/गा.पा.	
आगलागी नियन्त्रण योजनाहरु बनाउने ।	सम्भावित स्थान		जि.वि.व्य.स.,	रेडक्रस	

मुख्य कृयाकलाप	कहाँ/कति गर्ने	मुल्याङ्कन सूचक	जिम्मेवारी र दायित्व		समय
			मुख्य जिम्मेवार संस्था	सहयोगी संस्था	
तालिमको माध्यमबाट सम्बन्धित कर्मचारी जोखिमयुक्त समुदाय तथा विद्यालयमा अध्ययनरत छात्रछात्राहरुलाई अभिमुखिकरण गर्ने	समुदाय विद्यालय		रेडक्रस	रेडक्रस उपशाखाहरु	
आगलागी नियन्त्रण गर्ने सामाग्रीहरु र मानवीय स्रोतहरु सहितको आगलागी नियन्त्रण केन्द्रको स्थापना गर्ने	गाँउघर तथा संवेदनशील क्षेत्र		गा.पा. नगरपालिका	जि.स.स., रेडक्रस गै.स.स.	
अन्य आवश्यक सेवाको लागि नेपाल खानेपानी संस्थान, नेपाल विद्युत प्राधिकरण र नेपाली सेना तथा नेपाल प्रहरी सँग समन्वय गर्ने	जिल्ला स्तरमा		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
उपयुक्त सञ्चारको लागि कार्य सञ्जाल स्थापना गर्ने ।	पायक पर्ने र सम्बन्धित स्थानमा		जि.प्र.का.	नेपाल प्रहरी	
दमकलको व्यवस्था गर्ने	पायक पर्ने स्थानमा/ सम्बन्धित ठाँउमा		नेपाल प्रहरी	नगरपालिका, स्थानीय संस्था	
आगलागी हुने संकटाभिमुख क्षेत्र थाहा पाई राख्ने	पायक पर्ने स्थानमा/ सम्बन्धित ठाँउमा		जि.वि.व्य.स.	रेडक्रस	
डढेलो लाग्ने समयमा डढेलोको रोकथाम टोली तयारी अवस्थामा राख्ने	वन क्षेत्रमा		जिल्ला वन कार्यालय	बन समूह, ब.उ.महासंघ	
वन व्यवस्थापन योजनाद्वारा आगलागी क्षेत्र रोकावट गर्ने ।	सामुदायिक वन क्षेत्र		वन उपभोक्ता समिति र डिभिजन वन कार्यालय	समुदाय	
आपत्कालीन समयमा रोकथाम र उपयुक्त प्रतिक्रिया दिन कर्मचारी र स्वयंसेवकहरुलाई सीपयुक्त (दक्ष) बनाउने	सामुदायिक वनमा आबद्ध		वन उपभोक्ता समिति र डिभिजन वन कार्यालय	रेडक्रस	
आगलागी नियन्त्रण तथा बचावटको लागि जानकारीमूलक सूचना शिक्षा सामग्री उत्पादन तथा वितरण गर्ने	समुदाय, नगर क्षेत्र विद्यालय सार्वजनिक स्थलमा		जि.स.स. गा.पा. सा.व.उ.स. जिल्ला प्रशासन	ने.रे.सो, जि.वि.व्य.स.	
आगलागी प्रकोपको संभावना रहेको समुदायमा के गर्ने र के नगर्ने भन्ने कार्य तथा व्यवहारहरुको स्तरीकरण गर्ने	आवश्यक अनुसारको सुरक्षा सामग्रीको व्यवस्था		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, समाजसेवी , स्थानीय निकाय	जिप्रका, स्थानीय निकाय, गैसस	
विभिन्न संचार (पत्रपत्रिका तथा सञ्चार माध्यमद्वारा बृहत सचेतना कार्यक्रमको आयोजना गर्ने ।	स्थानीय स्तरमा		रेडक्रस, जिल्ला प्रशासन कार्यलय , स्थानीय तह	पत्रकार महासंघ, रेडियो,	एफ.एम. मार्फत
अस्पतालहरुमा विशेष किसिमका वार्डको व्यवस्था गर्ने र अस्पताल क्षेत्रमा अग्नी नियन्त्रण संयन्त्रको स्थापना गर्ने ।	अस्पतालमा आगलागी संकेत राख्ने		जि.स्वा.का.	स्थानीय निकाय	
निर्वासित व्यक्तिहरुको राहतको लागि शरणार्थी कोठा तथा क्याम्पको पहिचान गरी व्यवस्था गर्ने ।	विद्यालय धार्मिक स्थल,सार्वजनिक स्थल, न.पा/गा.पा.		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	ने.रे.सो, जि.वि.व्य.स.	
आगलागी रोकथामको लागि समुदायका अगुवा शिक्षक तथा कर्मचारीहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने	गा.पा.समुदाय विद्यालय, सरोकारवाला		शिक्षा कार्यालय	ने.रे.सो न.पा/,गा.पा.	
संवेदनशील समुदायहरुको निरन्तर अवलोकन गर्ने र आगलागीबाट सुरक्षित राख्न सम्बन्धित समुदायलाई दायित्व बोध गराउने ।	जोखिमपूर्ण समुदायमा जनचेतना अभियान गर्ने,		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	न.पा/गा.पा., विद्यालय	
आगलागी प्रकोपमा प्रथमत सोही समुदायलाई परिचालन गरी आगो निभाउने,	प्रभावित स्थान		बन उ.स., समुदाय, डिभिजन वन कार्यालय	जिप्रका, सुरक्षा निकाय	
गाउँ नजिकै बनजँगल क्षेत्र छ भने आगलागी गराउने पतरझरहरु सफा गर्ने	सम्भावित क्षेत्र		डिभिजन वन कार्यालय	बन समूह, समुदाय,	

मुख्य कृयाकलाप	कहाँ/कति गर्ने	मुल्याङ्कन सूचक	जिम्मेवारी र दायित्व		समय
			मुख्य जिम्मेवार संस्था	सहयोगी संस्था	
आगलागी भैरहेको क्षेत्रमा बस्तु भाउहरु बाँधिएका छन् भने फुकाई दिनु पर्दछ ।	प्रभावित स्थान		समुदाय	बन कार्यालय	
आगलागी नियन्त्रणमा स्थानीय सामाग्री प्रयोगमा जोड दिने,	प्रभावित स्थान		समुदाय, बन समूह,	बन कार्यालय	
यदि कोही आगोमा परेको छ भने तुरुन्त उपचारको लागि सम्बन्धित ठाँउमा पठाउने ।	प्रभावित स्थान		स्वास्थ केन्द्र, न.पा/गा.पा.	जिस्वाका	
सर्वप्रथम त्यस ठाँउमा प्रभावित भएका मानिसहरुमध्ये केटाकेटी तथा बुढापाकाहरुलाई सुरक्षित ठाँउमा सार्न कदम चाल्ने ।	प्रभावित स्थान		मविअ, रेडक्रस, जिप्रका	स्थानीय न.पा/गा.पा., प्रहरी चौकी,	
पीडितलाई प्राथमिक उपचार प्रदान गर्न नजिकको स्वास्थ्य केन्द्रमा लैजाने,	प्रभावित स्थान		स्वास्थ्य चौकीहरु	जिस्वाका, रेडक्रस	
आगलागीमा कुनै अपराधी संलग्न भएमा अनुसन्धान गरी कानूनी प्रकृया अगाडि बढाउने ।	आगलागी भएको ठाँउमा		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाल प्रहरी , न.पा/गा.पा.	तुरुन्त
घटना तथा क्षतिपूर्तिको विवरण सहितको प्रतिवेदन तयार पार्ने ।	घटना स्थलको		जिप्रका, सुरक्षा निकाय	नेपाल रेडक्रस	
आगलागी प्रभावितहरुलाई पुर्नस्थापित गराउने ।	घटनास्थल/गा.वि.स		जिप्रका	जि.स.स.,सुरक्षा निकाय	
आगजनी बीमा सम्बन्धमा समुदायलाई उत्साहित र प्रोत्साहित गर्ने ।	घटना भएको क्षेत्र/गा.पा.		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैसस	न.पा/गा.पा., विमा कम्पनी	

५.५ चट्याङ्ग

चट्याङ्ग पूर्व गरिने क्रियाकलापहरु

मुख्य कृयाकलाप	कहाँ/कति गर्ने	मुल्याङ्कन सूचक	जिम्मेवारी र दायित्व		समय
			मुख्य जिम्मेवार	सहयोगी संस्था	
निरन्तर चट्याङ्ग पर्ने स्थानको पहिचान गर्ने,	समुदाय, सम्वेदनशील स्थान		जि.वि.व्य.स.	रेडक्रस	
स्थानीय निकायलाई सचेत रहन र प्रकोप व्यवस्थापन गर्न तयार रहन सचेत गराउने	सम्बन्धित क्षेत्र		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्था.वि. व्य.स	ने.रे.सो. पर्वत र न.पा/गा.पा.हरु	
राहत, उद्वार सामाग्री तथा उपकरणहरुको व्यवस्था मिलाउने	जि.वि.व्य.स.		जिल्ला प्रशासन का.	रेडक्रस	
घाइतेको उपचार तथा रेफर गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउने,	सम्भावित स्थान		स्वास्थ्य केन्दहरु	रेडक्रस उपशाखाहरु	
सम्बन्धित कर्मचारी, जोखिमयुक्त समुदाय तथा विद्यार्थीहरुलाई अभिमुखिकरण गर्ने	समुदाय,		रेडक्रस	रेडक्रस उपशाखाहरु	
सञ्चारको लागि कार्य सञ्जाल स्थापना गर्ने,	आवश्यकतानुसार		जि.प्र.का.	नेपाल प्रहरी	
आपत्कालीन रोकथाम र उपयुक्त प्रतिक्रिया दिन स्वयंसेवकहरुलाई सचेत बनाउने ।	स्थानीय समुदाय		रेडक्रस	रेडक्रस उपशाखाहरु, गैसस	
बचावटको लागि जानकारीमूलक सूचना शिक्षा सामग्री उत्पादन तथा वितरण गर्ने	जिल्ला भरी		जि.स.स. न.पा/गा.पा. जिल्ला प्रशासन, रेडक्रस	ने.रे.सो, जि.वि.व्य.स.	
विभिन्न पत्रपत्रिका तथा सञ्चार माध्यमद्वारा बृहत सचेतना कार्यक्रमको आयोजना गर्ने ।	स्थानीय स्तरमा		रेडक्रस, जिल्ला प्रशासन कार्यलय	पत्रकार महासंघ, रेडियो,	एफ.एम. मार्फत
स्वास्थय केन्द्रमा उपचार कक्ष तयारी राख्ने	स्थानीय स्तर		स्वा.का.	स्थानीय तह	
पीडित व्यक्तिहरुको राहतको लागि व्यवस्था गर्ने	स्थानीय गा.पा.		जिप्रका	ने.रे.सो, जि.वि.व्य.स.	
चट्याङ्गको समयमा गर्ने कार्य					

मुख्य कृयाकलाप	कहाँ/कति गर्ने	मुल्याङ्कन सूचक	जिम्मेवारी र दायित्व		समय
			मुख्य जिम्मेवार	सहयोगी संस्था	
प्रकोप भएमा प्रथमत सोही समुदायलाई परिचालन गरी यथाशीघ्र घाइतेको उद्धारको व्यवस्था मिलाउने	प्रभावित स्थान		जि.प्र.का,	सुरक्षा निकाय,	
स्थानीय रुपमा सम्भव नभए यातायात र अस्पताल पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाउने	प्रभावित क्षेत्र		समदाय, प्रहरी चौकी	जि.वि.व्य.स.	
चट्याङ्गको कारण क्षतिग्रस्त संरचनाको अवलोकन गर्ने, जोखिम संकेत राख्ने र प्रचार गर्ने	प्रभावित स्थान		समुदाय, स्थानीय विव्यस जिल्ला प्र., जि.स.स.,	गा.पा., नपा, रेडक्रस	
निरन्तर चट्याङ्गको अवस्था रहेमा वाहिर ननिस्कन सूचना प्रसारण गर्ने,	प्रभावित स्थान		समुदाय, रेडक्रस, पत्रकार महासंघ	एम रेडियोहरु	
स्थानीय अवस्थाको तत्काल सम्वन्धित निकायमा जानकारी गराउने	प्रभावित स्थान		रेडक्रस	जि.प्र.का.	
सर्वप्रथम त्यस ठाँउमा प्रभावित भएका मानिसहरुमध्ये केटाकेटी तथा बुढापाकाहरुलाई सुरक्षित ठाँउमा सार्न कदम चाल्ने ।	प्रभावित स्थान		रेडक्रस, जिप्रका	स्थानीय न.पा/गा.पा., प्रहरी चौकी,	
प्रभावितहरुलाई प्राथमिक उपचार प्रदान गर्ने र नजिकैको स्वास्थ्य केन्द्रमा प्राथमिक उपचारको लागि लैजाने ।	प्रभावित स्थान		स्वास्थ्य चौकीहरु	स्वाका, रेडक्रस	
घटना तथा क्षतिपूर्तिको आवश्यक सम्पूर्ण विवरण सहितको प्रतिवेदन तयार पार्ने ।	घटना स्थलको		जिल्ला प्रशासन कार्यालय,नेपाल प्रहरी	नेपाल रेडक्रस	
विस्थापित तथा प्रकोप पीडितहरुलाई तथा अन्य प्रभावितहरुलाई पुर्नस्थापित गराउने ।	घटना भएको क्षेत्र/गा.पा.		जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	जि.स.स.,न.पा/गा.पा., सुरक्षा निकाय	
वीमा सम्बन्धमा समुदायलाई उत्साहित र प्रोत्साहित गर्ने ।	घटना भएको क्षेत्र/गा.पा.		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैसस	गा.पा., विमा कम्पनि	

५.६ हावाहुरी

यस जिल्लामा वर्षेनी फाल्गुण देखि जेठ महिनाको वीचमा हावाहुरी आई सोको कारण मानबीय र जनधनको क्षति हुनुको साथै ठूलो संख्यामा विद्यालय भवन लगायतका भौतिक पूर्वाधारमा क्षति पुऱ्याउने गरेको देखिएको छ । यसबाट हुने क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न अन्य विपद्जन्य घटनाहरुमा जस्तै पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको लागि राहत, उद्धार, प्राथमिक उपचार, सचेतना, सूचना प्रणाली सक्रिय गराउने देखि क्षतिग्रस्त संरचनाहरुको पूर्ननिर्माण गरी सेवा पूर्ववत गर्न सकिय रहनुपर्ने, पूर्व तयारी गर्ने र प्रतिकार्य गर्ने स्प्ष्ट योजना र जिम्मेवारी सहित कार्ययोजना निर्माण गरी सार्वजनिक गर्नु पर्ने हुन्छ । सबै प्रकारका प्रकोपजन्य घटनाहरु जस्तै हावाहुरीको समयमा समेत ८ वटा कलस्टहरु पूर्व तयारी अवस्थामा रही कार्य गरिनेछ । सबै क्षेत्रगत निकायहरु बीचमा समन्वय गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रेडक्रस सोसाइटी, सुरक्षा निकायहरु, जिल्ला समन्वय समिति लगायत सवै स्थानीय सरोकारवाला संघसंस्थाहरु परिचालन गर्ने कार्य गरिनेछ ।

६. पूर्वतयारी तयारी तथा आपतकालिन कार्य योजना (विषयगत क्षेत्र अनुसार)

६.१ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition) क्षेत्र

विपद्को समयमा प्रभावित तथा विस्थापित मानिसमा स्वास्थ्य सम्बन्धी धेरै प्रकारका समस्या उत्पन्न हुने सम्भावना हुन्छ । यस अवस्थामा समस्याबाट प्रभावित व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य उपचार तथा दैनिक जिवनयापन र पोषणयुक्त खानाको जानकारी गराउनका लागि पर्वत जिल्ला अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय पर्वत, स्वास्थ्य चौकीहरुले मूख्य भूमिका निर्वाहा गर्दछन् । जिल्ला स्तरमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयले नेतृत्व लिन्छ भने स्थानीय तहमा सम्बन्धित पालिकाले नेतृत्व लिई कार्यगत प्रभावकारिता वृद्धि गर्दछन् ।

क्षेत्रगत उद्देश्य :

- स्वास्थ्य चौकी तथा प्राथमिक उपचार केन्द्रबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने र पर्वत जिल्ला अस्पतालबाट स्वास्थ्य सम्बन्धी उपचार गर्ने
- विपद तथा महामारीको समयमा फैलिन सक्ने विभिन्न रोग तथा संक्रमणको बारेमा सचेत गराउने ।,
- आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन, मानव स्रोत परिचालन, पोषणयुक्त खानाको चेतना, आपतकालीन अवस्थाको व्यवस्थापन गर्ने ।

●

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना :

बाढीजन्य विपद्को अवस्थामा जनस्वास्थ्य रक्षा र कुपोषण नियन्त्रणका लागि स्वास्थ्य तथा कुपोषण क्षेत्रले निम्न कार्य गर्नेछ :

क्र.स.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	१.आपत्कालीन बैठक आयोजना गरी २. विपदले नागरिक स्वास्थ्यमा पारेको प्रभावको मूल्याङ्कन ३. आवश्यकता अनुसार जनशक्ति परिचालन ४. स्वास्थ्य शिविर व्यवस्थापन ५. निशुल्क स्वास्थ्य उपचार	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य, स्वास्थ्य कार्यकर्ता, जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो,	विपद पश्चात तत्काल सम्बोधन गर्ने
२	विपदजन्य घटनाले मानव स्वास्थ्यमा पार्न सक्ने असरका सम्बन्धमा सचेतामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, स्वास्थ्यकर्मी	निरन्तर
३	पोषणयुक्त खाद्य व्यवहारको जानकारी, आवश्यकता अनुसार राहत	क्षेत्र सदस्य	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र,	३ देखि ७ दिन
४	स्वास्थ्य सुरक्षा सम्बन्धी सूचनाको एकद्धार गर्ने र एकमुष्ठ प्रतिवेदन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख तथा कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य, जि.वि.व्य.स.	घटना घटेपछि निरन्तर
५	सरोकारवाला निकायहरुसँग सहकार्य गर्ने	स्वास्थ्य कार्यदल	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गैसस, स्वयंसेवक	एक हप्ताभित्र
६	सुत्केरी तथा बच्चालाई दूध खुवाउने आमा, गर्भवती महिला र कुपोषित बालबालिकालाई पोषणयुक्त खाद्यान्नको लागि खाद्य क्षेत्रलाई सिफारिस गर्ने	स्वास्थ्य कार्यदल	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गैसस, स्वयंसेवक	आवश्यकताअनुसार
७.	एम्बुलेन्सको सहज परिचालन	कार्यदल	स्वास्थ्य कार्यालय , ने.रे.सो, गैसस, उ.वा.संघ र अन्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू	आवश्यकता अनुसार
८.	अनुगमन प्रतिवेदन	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय , ने.रे.सो, गैसस, उ.वा.संघ र अन्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू	नियमित

६.२ खानेपानी तथा सरसफाई

विपद घटनाहरु घट्न सक्ने र घटे पछिका स्थानहरुमा मानवीय जीवनलाई दैनिक रुपमा सहज तवरले व्यतित गर्न खानेपानीको व्यवस्था हुनुपर्छ । आधारभूत आवश्यकताको रुपमा रहेको खानेपानी सँगसँगै आउनसक्ने समस्याको न्यूनिकरण र नियन्त्रणको लागि सरसफाइमा ध्यान दिनुपर्दछ । यस कार्यमा खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालयले मूख्य भूमिका निर्वाह गर्दछ । समग्र रुपमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरुले यस कार्यमा सहजिकरण गर्दछन् ।

क्षेत्रगत उद्देश्य :

- अवरोध जन्य अवस्थामा समेत खानेपानीको निरन्तर आपूर्ति गर्ने,
- विपदबाट आउन सक्ने समस्याको नियन्त्रण र न्यूनिकरणका लागि सरसफाइमा ध्यान दिने र प्रभावितलाई सचेत गराउने

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

क्र.स.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	समयावधि
१.	१.आपत्कालीन बैठक आयोजना गरी २. विपदले नागरिक स्वास्थ्यमा पारेको प्रभावको विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन ३. आवश्यकता अनुसार खानेपानीको व्यवस्थापन गर्ने ४. स्वास्थ्य तथा सरसफाइ सचेतनाका लागि जनशक्ति परिचालन ५. आवश्यकता अनुसार स्रोत साधन परिचालन ६.अस्थायी आश्रय स्थल तथा शिविर वरपर सरसफाइ राख्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., क्षेत्रका सदस्य	आवश्यकता अनुसार

क्र.स.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	समयावधि
२	खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी सूचनाको एकद्धार गर्ने र एकमुष्ठ प्रतिवेदन गर्ने ।	डिभिजन प्रमुख तथा क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., क्षेत्रका सदस्य	निरन्तर
३	सरोकारवाला निकायहरुसँग सहकार्य गर्ने	डिभिजन प्रमुख	जि.वि.व्य.स., गैसस	निरन्तर
४	सरसफाइ राहत सामग्री वितरण गर्ने		जि.वि.व्य.स., गैसस	दोस्रो हप्ता
५	खानेपानी शुद्धिकरणका सामान वितरण	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स.,	१ हप्ता भित्र
६	खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रका जनशक्ति पहिचान, तालिम र क्षमता विकास	क्षेत्र प्रमख	सरोकारवाला निकाय	निरन्तर
७	अनुगमन प्रतिवेदन	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., गैसस	४ दिनभित्र

६.३. आपतकालीन आश्रय स्थल

विपद्को अवस्थामा विस्थापित व्यक्ति, परिवार तथा समुदायलाई स्थिति सामान्य भएर आफ्नो घर फर्किने अवस्था तयार नभएसम्म आपत्कालीन आश्रयस्थलमा राख्नुपर्छ । यसको लागि अस्थायी रूपमा विद्यालय तथा खुला स्थानहरुमा अस्थायी आश्रय स्थल निर्माण गरी राख्न सकिन्छ । अस्थायी आश्रय स्थलको रुपमा विद्यालय प्रयोग गर्नु परेमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिसँग सहकार्य गर्ने वा अस्थायी आश्रय स्थल बनाउनु परेमा पुर्वाधारका क्षेत्रमा कार्यरत रहेका निकायहरुको मुख्य भूमिका रहन्छ । निर्माण कार्यका लागि जिल्लामा कार्यरत रहेका निर्माण व्यवसायीहरुको समेत यसमा सहयोग लिन सकिन्छ । स्थानीय तहसँगको सहकार्य र आवश्यकता अनुसार सुरक्षाकर्मीहरुको परिचालन गरी आपतकालीन आश्रय स्थलको व्यवस्थापन नेतृत्व जिल्ला प्रशासन कार्यालयले लिएको हुन्छ । साथै सरोकारवाला निकायहरु समेतको सहकार्य रहन्छ ।

क्षेत्रगत उद्देश्य

- विपद्बाट प्रभावीत व्यक्तिहरुलाई तत्काल सुरक्षित आश्रय स्थलमा स्थानान्तरण गर्नु ।
- अस्थायी आश्रय स्थलमा दैनिक जीवनयापनका लागि आवश्यक सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्नु ।
- अस्थायी आश्रय स्थलमा दैनिक जीवनका लागि आवश्यक पर्ने आधारभूत आवश्यकता सुनिश्चित गर्नु ।

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१.	१. आपत्कालीन बैठक आयोजना गर्ने । २. विपदले दैनिक जीवनमा पारेको प्रभावको विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्ने । ३. विस्थापीतहरुको संख्या एकिन गर्ने । ४. तत्काल उपलब्ध हुन सक्ने आश्रयस्थलहरुको पहिचान गर्ने । ५. पहिचान गरिएको क्षेत्रमा आपतकालीन आश्रयस्थल निर्माण गर्ने । ६. आश्रयस्थल संचालन समिति गठन । ७. आश्रयस्थलमा दैनिक जीवनका लागि आवश्यक पर्ने आधारभूत आवश्यकता सुनिश्चित गर्ने । ८. राहत सामग्री उपलब्ध गराउने ।	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	आवश्यकता अनुसार
२.	आपतकालीन आश्रयस्थलहरुको रोष्टर तयार गर्ने, आश्रयस्थलमा दैनिक सूचना लिने र एकमुष्ट प्रतिवेदन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित
३.	सम्वद्ध निकायहरुसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित
४.	जिल्लामा खाद्य बैंक स्थापना गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित
५.	आवास व्यवस्थापनको अनुगमन, मुल्याङ्कन र समीक्षा गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., न.पा/गा.पा ., दातृ निकाय, ने.रे.सो	शिविर स्थापना भएदेखि
६.	विपदजन्य घटनाले मानव जीवनमा पार्न सक्ने असर तथा उक्त समयमा आश्रयस्थलको बसाई सम्बन्धमा सचेतनाका सम्बन्धमा सचेतामलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	निरन्तर

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
७.	क्षेत्रगत निकायका जनशक्तिलाई तालिम तथा क्षमता विकास	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सबै	निरन्तर
८.	आश्रय स्थल निर्माण गर्न सक्ने सामाग्रीहरुको रोष्टर तयार र परिचालन	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सबै	नियमित
९.	अनुगमन प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	नियमित

६. ४. खाद्य तथा कृषि

विपद्को समयमा दैनिक जीवन यापनका लागि खाद्य सामाग्री आवश्यक हुन्छ । खाद्य सामाग्रीको उपलब्धताका लागि निजी क्षेत्र र अन्य सम्वद्ध निकायहरुसँगको सहकार्यमा पोषणयुक्त खाना, प्रभावीत व्यक्तिहरुलाई राहतको रुपमा उपलब्ध गराइन्छ । कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्न प्रभावित क्षेत्र तथा व्यक्तिलाई अनुदान राहत उपलब्ध गराउने नेपाल सरकारको नीति अनुसार यसको नेतृत्व कृषि ज्ञान केन्द्रले गर्दछ । अन्य सम्वद्ध निकायहरुको सहयोगमा कृषि उत्पादन वृद्धि गरी खाद्य पहुँच सुनिश्चितता कायम गर्न सकिन्छ । जुन विपद् प्रभावीत र सम्पुर्ण जिल्लाको लागि प्रभावकारी हुन्छ ।

क्षेत्रगत उद्देश्य

- विपद् प्रभावितभई विस्थापीत भएकालाई तत्काल राहतका माध्यमद्धारा खाद्य सामाग्री उपलब्ध गराउने,
- विपद् प्रभावित व्यक्ति वा क्षेत्रलाई कृषि उत्पादनमा सहयोग गर्ने ।
- संरक्षण गर्नुपर्ने विशेष वर्ग तथा समुदायलाई पोषणयुक्त खाद्यान्नको पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समयावधि
१	१. आपत्कालीन बैठक आयोजना गर्ने । २. विपदले दैनिक खाद्य जीवनमा पारेको प्रभावको विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्ने । ३. विस्थापीतहरुको संख्या एकिन गर्ने । ४. तत्काल उपलब्ध हुन सक्ने खाद्यसामाग्रीहरुको पहिचान, व्यवस्थापन र वितरण गर्ने । ५. कृषि उत्पादनका क्षेत्र पहिचान गर्ने। ६. विपद् प्रभावित कृषि उत्पादनका क्षेत्रमा अनुदान । ७. विशेष वर्ग तथा समुदायको संरक्षण ।	क्षेत्र प्रमुख	कृषि ज्ञान केन्द, उवासंघ ने.रे.सो र क्षेत्रगत सदस्यहरू, उद्वार कार्यदल,	आवश्यकताका आधारमा
२	प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन तथा निरीक्षण र प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा गर्ने	तोकिएको सदस्य	कृषि ज्ञान केन्द्र, ने.रे.सो र क्षेत्रका सदस्यहरू	२४ घण्टाभित्र
३	खाद्य सामाग्रीहरुको लगत तयार, वितरण र प्रभाव सम्वन्धी दैनिक सूचना लिने र एकमुष्ट प्रतिवेदन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सबै	नियमित
४	सम्वद्ध निकायहरुसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सबै	नियमित
५	खाद्यान्नमा सबै विस्थापित समुदायको सहज पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने	क्षेत्र प्रमुख, खाद्यान्न वितरण कार्यदल	जि.वि.व्य.स.	नियमित रूपमा
६	क्षेत्रगत निकायका जनशक्तिलाई तालिम तथा क्षमता विकास	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सबै	निरन्तर
७	अनुगमन प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	नियमित

६.५ शिविर समन्वय तथा व्यवस्थापन

विपद् प्रभावित तथा विस्थापित समुदायलाई तत्काल उद्धार तथा पुर्नस्थापना गर्न आवश्यक भौतिक पूर्वाधार निर्माण गरी शिविर व्यवस्थापन गरिन्छ । प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरणका लागि स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा जिल्ला समन्वय समितिले नेतृत्वदायी भूमिका लिने गर्दछ । सम्वद्ध निकायहरुको सहयोग समेत लिई शिविर समन्वय र व्यवस्थापन गरिन्छ ।

क्षेत्रगत उद्देश्य

- सुरक्षित र खुला क्षेत्रको पहिचान ।
- शिविर निर्माण, आधारभूत आवश्यकता सुनिश्चित र व्यवस्थापन

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

क्र.स.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	समयावधि
१	१. आपत्कालीन बैठक आयोजना गर्ने । २. विपदले दैनिक जीवनमा पारेको प्रभावको विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., क्षेत्रका सदस्य	आवश्यकता अनुसार

	३. विस्थापीतहरुको संख्या, घरधुरी एकिन गर्ने । ४. सुरक्षित, खुल्ला र बसोबासको लागि स्थानान्तरण गर्ने सकिने स्थान पहिचान । ५. पहिचान गरिएका स्थानमा शिविर निर्माणका लागि आवश्यक लागत अनुमान तयार । ६. शिविर निर्माण तथा व्यवस्थापन ७. शिविरमा आधारभूत आवश्यकताको सुनिश्चितता			
२	क्षेत्रगत सदस्य पहिचान, कार्यविभाजन जनशक्तिको क्षमता विकास र स्रोत संकलन	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सबै	नियमित
३	शिविर व्यवस्थापन सम्बन्धी दैनिक सूचना लिने र एकमुष्ट प्रतिवेदन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सबै	नियमित
४	पूर्वाधार निर्माण सम्वन्धी सचेतना फैलाउने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जि.वि.व्य.स., गैसस	नियमित
५	आवश्यक भौतिक पूर्वाधार संरक्षणको कार्य गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जि.वि.व्य.स., गैसस	तत्काल
६	अनुगमन सुचक पहिचान गरी संयन्त्र परिचालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जि.वि.व्य.स., गैसस	नियमित
७	विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग समन्वय गरी स्रोतको खोजी तथा सङ्कलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जि.वि.व्य.स.,	नियमित
८	अनुगमन प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जि.वि.व्य.स.,	नियमित

६.६ संरक्षण

बाढी, पहिरो, चट्याङ, भुकम्प, भू-क्षय, महामारी लगायतका विपदजन्य घटनाबाट प्रभावित तथा विस्थापितको संरक्षणका लागि यस क्षेत्रले विशेष भूमिका निर्वाह गर्नु पर्दछ । विशेषगरी अशक्त व्यक्ति, बूढाबूढी, महिला, फरक क्षमता भएका व्यक्ति र गरिब वर्गको संरक्षणका लागि यस क्षेत्रले काम गर्छ । यस क्षेत्रको नेतृत्व जिल्ला प्रशासन कार्यालयले गर्दछ भने अन्य निकायले सहयोगीका रुपमा रहन्छन् ।

क्षेत्रगत उद्देश्य

महिला तथा बालबालिका लगायत जोखिममा परेका समूहलाई हिंसा, मानसिक तनाव, शोषण, दुर्व्यवहार, भेदभावबाट मुक्त राखी सुरक्षाको प्रत्याभूति दिनु यस क्षेत्रको उद्देश्य रहेको छ ।

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	संरक्षण समूह समन्वय बैठक	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स.	आवश्यकता अनुसार
२	संरक्षण आवश्यक पर्ने व्यक्तिको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	तत्काल
३	आवश्यक जनसङ्ख्याको संरक्षण, अभिमुखीकरण, स्वयंसेवक परिचालन, सूचना विश्लेषण	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स. क्षेत्रका सदस्य, ने.रे.सो	नियमित
४	हराएका र विछोडिएका परिवारको खोजी र पविारिक पुनर्मिलन गराउने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरू	जि.वि.व्य.स. सुरक्षा निकाय, क्षेत्र सदस्य, म.वि.का, ने.रे.सो,	नियमित
५	मानसिक रूपमा कमजोर देखिएका प्रभावित तथा पीडितलाई मनोसामाजिक परामर्श दिने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरू		एक हप्ताभित्र सुरु गरी निरन्तरता दिने
६	गर्भवती सुत्केरी महिलाहरूका लागि सुरक्षित स्थानको प्रबन्ध तथा उनीहरूको स्याहार तथा सरसफाइ र पोषणको व्यवस्थापन ।	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय, खाद्य, स्वास्थ्य क्षेत्र र क्षेत्र सदस्य	तत्काल
७	● घाइते बालबालिका तथा विशेष आवश्यकता भएका समूहका लागि स्वास्थ्य सहयोग गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने ● उपचार शिविर स्थापनाको लागि समन्वय गर्ने ● ३ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थान तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय स्वास्थ्य चौकी,	तत्काल
८	● भेदभाव, दुर्व्यवहार, हिंसा र शोषणका घटना अनुगमन पहिचान, अभिलेखीकरण तथा सहयोग गरी निगरानी समूह गठन गर्ने, ● समस्यामा परेकालाई कानुनी सहयोग तथा परामर्श सेवा दिने	क्षेत्र र सदस्य	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, कानुन व्यवसायी, प्रहरी, महिला प्रहरी सेल, सामुदायिक	नियमित

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
	● प्रभावित व्यक्तिहरूलाई अधिकार र कर्तव्यबारे सचेतना दिने, ● सहयोगी निकाय तथा सुरक्षाकर्मीलाई आचार संहिताबारे सचेतना गराउने, ● गर्भवती र सुत्केरीलाई कपडा वितरण गर्ने			
९	संरक्षण कार्यमा आवश्यक पर्ने जनशक्तिको लगत तयार, तालिम र क्षमता विकास र सोही अनुसार परिचालन	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, कानुन व्यवसायी, प्रहरी, महिला प्रहरी सेल, सामुदायिक	आवश्यकता अनुसार
१०	अनुगमन प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जि.वि.व्य.स.	नियमित

६.७. समन्वय, खोजी तथा उद्धार/ शीघ्र पुर्नलाभ क्षेत्र

विपद् प्रतिकार्यका लागि समन्वय, खोजी तथा उद्धार क्षेत्रको महत्वपूर्ण दायित्व हुन्छ । पीडित तथा प्रभावित सुमदायलाई एकीकृत रूपमा सबै प्रकारका सहयोग उपलब्ध गराउन यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग अविच्छिन्न सम्बन्ध र समन्वयद्वारा कार्य गर्दछ । यस क्षेत्रको नेतृत्व जिल्ला प्रशासन कार्यालयले गर्दछ । खोजी तथा उद्दार कार्यमा आवश्यकता अनुसार सुरक्षाकर्मी परिचालन गर्ने र प्रभावित व्यक्तिहरुलाई पुर्नलाभको अवस्था सिर्जना गर्न समन्वय गर्ने काम क्षेत्र प्रमुखले गर्दछन् ।

क्षेत्रगत उद्देश्य

- हराएका तथा विस्थापित व्यक्तिहरुको खोजी, लगत संकलन तथा उद्दार गर्ने ।
- सम्वद्ध निकायहरुसँग आवश्यक समन्वय गरी प्रभावित व्यक्ति तथा क्षेत्रको पुर्नलाभको स्थिती सिर्जना गर्ने ।

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

क्र. सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कहिलेसम्म
१	१. आपत्कालीन बैठक आयोजना गर्ने । २. विपद्बाट प्रभावित तथा विस्थापित व्यक्तिहरुको खोजी, लगत संकलन तथा यसले दैनिक जीवनमा पारेको प्रभावको विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्ने । ३. प्रभावित तथा विस्थापीतहरुको उद्दार, आवश्यकता अनुसार राहत वितरण र अस्थायी आश्रयको व्यवस्थापन । ४. प्रभावित तथा विस्थापितहरुको दैनिक जीवनको सामान्यीकरण गर्दै पुर्नलाभको वातावरण सिर्जना गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., क्षेत्रका सदस्य	आवश्यकता अनुसार
२	क्षेत्रगत सदस्य पहिचान, कार्यविभाजन जनशक्तिको क्षमता विकास र स्रोत संकलन	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित
३	विपद्बाट प्रभावित तथा विस्थापित व्यक्तिहरुको सम्बन्धी दैनिक सूचना लिने र एकमुष्ट प्रतिवेदन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सवै	नियमित
४	सम्वद्ध निकायसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जि.वि.व्य.स., गैसस	नियमित
५	अनुगमन सुचक पहिचान गरी संयन्त्र परिचालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जि.वि.व्य.स., गैसस	नियमित
६	विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग समन्वय गरी स्रोतको खोजी तथा सङ्कलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जि.वि.व्य.स.,	नियमित
७	अनुगमन प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जि.वि.व्य.स.,	नियमित

६.८. शिक्षा

शिक्षा आर्जन गर्न पाउनु नागरिकको नैसर्गिक अधिकार हो र विपद्बाट उत्पन्न हुने आपत्कालीन समयमा पनि शिक्षा प्राप्त गर्ने शिक्षार्थीको लागि विशेष प्रबन्ध गर्नु राज्यको दायित्व मानिएको छ । अतः जिल्ला विपद् व्यवस्थापन

समितिले शिक्षा क्षेत्रको भूमिका तथा दायित्वलाई कार्ययोजनामा समेटी सोही अनुसार भूमिका निर्वाह गर्दछ । यस क्षेत्रको नेतृत्व शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले गर्दछ ।

क्षेत्रगत उद्देश्य

- विपद् प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थी र अस्थायी आवासको रूपमा उपयोग भएका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको नियमित अध्ययन वा पठनपाठन गर्न पाउने अधिकारको प्रत्याभूति गर्नु ।
- आपत्कालीन समयको लागि शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनु तथा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउनु ।

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	समयावधि
१	१. आपत्कालीन बैठक आयोजना गर्ने । २. विपदले दैनिक जीवनमा पारेको प्रभावको विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्ने । ३. विस्थापीतहरुको बालबालीकाहरुको संख्या एकिन गर्ने । ४. सुरक्षित, खुल्ला र बसोबासको लागि स्थानान्तरण गर्ने सकिने स्थान पहिचान । ५. पहिचान गरिएका स्थानमा शिविर निर्माणका लागि आवश्यक लागत अनुमान तयार । ६. शिविर निर्माण तथा व्यवस्थापन ७. शिविरमा आधारभूत आवश्यकताको सुनिश्चितता	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., क्षेत्रका सदस्य	आवश्यकता अनुसार
२	क्षेत्रको बैठक गरी प्रभावित न.पा/गा.पा.का शैक्षिक क्षेत्रको विश्लेषण र जिम्मेवारी पुनरावलोकन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिशिका, क्षेत्रका सदस्य	तत्काल
३	तथ्याङ्क सङ्कलन, समायोजन विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी र आदान-प्रदान गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	निरन्तर
४	शैक्षिक गतिविधि सञ्चालन गर्न सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई,, आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र,	निरन्तर
५	३ देखि ५ वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थानमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिशिका, आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र,	निरन्तर
६	मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने ● संरक्षण क्षेत्रमा सिफरिस गर्ने, ● सुरक्षित स्थानको शिक्षकलाई तालिम दिने,	क्षेत्र प्रमुख	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र, ,	निरन्तर
७	अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center)निर्माण : ● विद्यार्थीको लागि कक्षा कोठा र अस्थायी विद्यालय बनाउने	क्षेत्र प्रमुख	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र, ,	निरन्तर
८	● शिक्षकलाई आपत्कालीन शिक्षासम्बन्धी अनुशिक्षण दिने ● विद्यार्थीहरूलाई पाठ्य पुस्तक उपलब्ध गराउने	शिक्षा कार्यदल	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, न.पा/ गा.पा	निरन्तर
	● पोशाक, शैक्षिक सामग्री कपडा-सर्ट, पेन्ट, स्कट वितरण गर्ने ● फर्निचरको प्रबन्ध गर्ने ● विद्यालय शैक्षिक सामग्री व्यवस्था गर्ने ● खेलकुद सामग्रीको व्यवस्थ ागर्ने	शिक्षा कार्यदल	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ , आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन क्षेत्र, न.पा/ गा.पा	निरन्तर
	● खाने पानी र लैङ्गिक तथा अपाङ्गता मैत्री शौचालयको व्यवस्था			निरन्तर
	शिक्षकलाई एकपटक आवश्यक शैक्षिक सामग्री सहयोग गर्ने	शिक्षा कार्यदल	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सहयोगी संस्था	आवश्यकताअनुसार
९	अनुगमन मुल्याङ्कन र प्रतिवेदन तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षत्रका सदस्य र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	नियमित रूपमा

६.९. बन्दोबस्ती

विपद्को अवस्थामा विस्थापित व्यक्ति, परिवार तथा समुदायलाई स्थिति सामान्य भएर आफ्नो घर फर्किने अवस्था तयार नभएसम्म आपत्कालीन अवस्थामा दैनिक जीवनयापनको आवश्यक पर्ने आधारभूत वस्तुको व्यवस्था गर्नुपर्ने हुन्छ । आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रले विस्थापितको लागि उल्लिखित मानवीय सेवा उपलब्ध गराउँछ । यसको नेतृत्व जिल्ला प्रशासन कार्यालयले गर्दछ ।

क्षेत्रगत उद्देश्य

- सुरक्षित तथा आधारभूत अस्थायी आवास स्थल उपलब्ध भएपश्चात सामाजिक रुपमा स्वीकार्य न्यूनतम भौतिक एवं सामाजिक आवश्यकता अनुसारको गैरखाद्य सामाग्रीमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्नु ।
- विपद्का कारणले घरवारविहीन बनेका विस्थापितलाई मानवअधिकारको संरक्षण हुने गरी न्यूनतम सेवा सुविधा उपभोग गर्न सक्षम बनाउनु ।
- दैनिक जीवनयापनका लागि आवश्यक सामग्रीहरूमा विस्थापितको समानुपातिक पहुँच गराउनु ।

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१.	१. आपत्कालीन बैठक आयोजना गर्ने । २. विपदले दैनिक जीवनमा पारेको प्रभावको विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्ने । ३. विस्थापीतहरुको लगत संकलन, विश्लेषण गर्ने । ४. सुरक्षित, खुल्ला र बसोबासको लागि स्थानान्तरण गर्ने सकिने स्थान पहिचान । ५. पहिचान गरिएका स्थानमा शिविर निर्माणका लागि आवश्यक लागत अनुमान तयार । ६. शिविर निर्माण तथा व्यवस्थापन ७. दैनिक जीवनयापनका लागि चाहिने आधारभूत आवश्यकताको सुनिश्चितता गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., क्षेत्रका सदस्य	आवश्यकता अनुसार
१.	विस्थापीतमा परेका व्यक्तिहरुको एकद्वार प्रणाली मार्फत सूचना संकलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सबै	नियमित
२.	क्षेत्रगत सदस्य पहिचान, कार्यविभाजन जनशक्तिको क्षमता विकास र स्रोत संकलन	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सबै	नियमित
३.	मानवीय सहयोग गर्ने संस्थाहरूसँग समन्वय गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गैसस	नियमित
४.	बन्दोबस्तीहरुका सामग्रीहरुको वितरणको अनुगमन, मुल्याङ्कन र प्रतिवेदन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., न.पा/गा.पा. दातृ निकाय, ने.रे.सो	नियमित

६.१०. आपतकालीन संचार

विपद्को समयमा नियमित रुपमा सेवा प्रवाह गर्दै आएका संचार माध्यमहरुमा अवरोध हुन सक्छ । यस अवस्थामा सरकारी निकायमा रहेका नेपाल टेलिकमका विशेष व्यवस्थाको प्रयोग गरी आपतकालीन संचारको रुपमा प्रयोग गर्न सकिन्छ । यसका साथै सुरक्षा निकायहरुको विभिन्न संचार सेट तथा माध्यमहरुलाई आपत्कालीन संचारको रुपमा प्रयोग गर्नुपर्दछ । यसको नेतृत्व जिल्ला प्रशासन कार्यालयले गर्दछ ।

क्षेत्रगत उद्देश्य

- संचार सेवा अवरुद्ध भएको अवस्थामा बैकल्पिक माध्यमको प्रयोग गर्ने ।

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१.	१. आपत्कालीन बैठक आयोजना गर्ने । २. संचारका वैकल्पिक माध्यमहरुको पहिचान र प्रयोग गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., क्षेत्रका सदस्य	आवश्यकता अनुसार
२.	सम्वद्ध निकायहरुसँग सहकार्य गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सबै	नियमित

३.	सुरक्षा संचार सेटहरुको लगत तयार, मर्मत र प्रयोग गर्ने।	क्षेत्र प्रमुख	अन्य सरोकारवाला निकाय सबै	नियमित
४.	संचार सेट ह्याण्डलीङ गर्न सक्ने जनशक्ति पहिचान, तालिम क्षमता विकास	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, गैसस	नियमित
५.	सूचना, संचारको एकद्धार प्रणाली विकास ।	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स., न.पा/गा.पा. दातृ निकाय, ने.रे.सो	नियमित
६.	अनुगमन मुल्याङ्कन र प्रतिवेदन तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षत्रका सदस्य र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	नियमित रूपमा

७. आवश्यकताको लेखाजोखा

विपद् पूर्वतयारी तथा विपद्को व्यवस्थापन समुचित र प्रभावकारी रुपले गर्नको लागि मानवीय तथ भौतिक , आन्तरिक तथा वाह्य स्रोत साधनको लेखाजोखा गर्न जरुरी हुन्छ । जिल्लाभित्र रहेका आन्तरिक स्रोत साधन , संस्थागत संरचना, नागरिक समाजको सहभागिता, राजनैतिक, सामूहिक सहयोग, सहकार्यको इच्छाशक्ति र प्रतिबद्धता आवश्यक पर्दछ । जिल्लाको सम्पूर्ण क्षमतालाई परिचालन गर्ने संयन्त्रको विकास हुन सकेन भने विपद् व्यवस्थापनका ा धेरै कामहरु अपुरो र अधुरो रहने सम्भावना हुन्छ । जिल्लाको आन्तरिक क्षमता कमजोर भयो र सही योजना बन्न सकेन भने विपद्को समयमा ठूलो परिमाणमा जनधनको क्षति हुनुको साथै बाह्य सहयोग बढी अपेक्षा गर्नुपर्नेहुन्छ । पूर्व तयारीको चरणमानै सम्भावित स्रोत र साधनको आंकलन , अनुमान तथा व्यवस्थापन हुन जरुरी हुन्छ ।

७.१ विषयगत स्रोत साधन

७.१.१.जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र (DEOC)

जिल्लामा घटेका विपद सम्बन्धी र अन्य विपद् सम्बन्धी घटनाहरु तत्काल गृह मन्त्रालयमा जानकारी गराउने तथा जिल्लामा समन्वय गरी प्रतिकार्य तथा उद्धारका कार्य सञ्चालन गर्न , सञ्चार प्रभावकारी बनाउन प्रमुख जिल्ला अधिकारीको नेतृत्वमा कार्य गर्ने गरी मिति २०७१ साल बैशाख २३ गतेदेखि जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना भएको छ । यसमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय र सशस्त्र प्रहरी बल चण्डीका गणबाट जनशक्ति खटाई निरन्तर समन्वय गर्ने , सञ्चार सम्प्रेषण गर्ने , रेकर्ड राख्ने र प्रतिवेदन गर्ने लगायतका कार्य हुंदै आईरहेको छ । यसको उचित र प्रभावकारी परिचालन गर्न सकिन्छ ।

७.१.२.जनशक्ति

विपद् जोखिम प्रतिकार्यका लागि तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता हुने गर्दछ । यस जिल्लामा विपद् प्रतिकार्यका लागि नेपाली सेना १ से.मु, नेपाल प्रहरी (१५ जना), सशस्त्र प्रहरी बल चण्डिका गणमा ३५ र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखामा (७०जना) गरी कुल १२० जनशक्ति आवश्यकता अनुसार परिचालन गर्न सकिन्छ । यसका साथै आवश्यकता अनुसार राजनीतिक दलका प्रतिनिधि , स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारीहरु, विषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, जनशक्ति, विभिन्न गैर सरकारी संस्थाका व्यक्तिहरु र तालिमप्राप्त युवा जनशक्ति समेत परिचालन गर्न सकिन्छ ।

. जिल्ला स्थित विभिन्न गा.पा./न.पा.मा गठित रेडक्रस उपशाखाहरुको विवरण

क.स.	उप शाखाको नाम	सभापति	सम्पर्क नम्वर
१.	लेकफांट शालीजा उपशाखा	योगेन्द्र प्रसाद सुवेदी	९८४७६३३१२९
२.	माझफांट बाँसखर्क उपशाखा	गुप्त बहादुर जि.सी	९८४७६३२३५५
३.	पाड खुरकोट उपशाखा	हेम शर्मा पौडेल	९८५७६३०१५१
४.	कुस्मा बजार उपशाखा	हरि प्रसाद शर्मा	९८४७६४८६८१
५.	चुवा उपशाखा	कुल प्रसाद शर्मा	९८४७६२३८०२
६.	देउपुर तिलाहार उपशाखा	दिपेन्द्र लामिछाने	९९८६५०९२५६५
७.	कटुवाचौपारी उपशाखा	डण्डपाणी शर्मा पौडेल	९८४७६२०६६२
८.	पिपलटारी उपशाखा	आनन्द शर्मा पौडेल	९८५७६२२२७८
९.	शंकरपोखरी थापाठाना उपशाखा	धन बहादुर थापा	९८५७६५२७८०
१०.	मुडिकुवा उपशाखा	लिलाधर गौडेल	९८५७६३०१३८
११.	देविस्थान खानीगाउ उपशाखा	पुर्ण कुमार श्रेष्ठ	९८५७६३०५०९
१२.	वहाकी रानीपानी उपशाखा	विष्णु भुषाल	९८४७७१७३८८
१३.	उराम टकलाक उपशाखा	टिकाराम भुसाल	९८४७६८५१४३
१४.	शालीग्राम उपशाखा	नारायण भुसाल	९८४६५७३०९६
१५.	पैयूँखोला उपशाखा	तिलक प्रसाद श्रेष्ठ	९८४७१४७१४७
१६.	पैयूँधुवाकोट उपशाखा	बालकृष्ण उपाध्याय	९८५७६३३६६५
१७.	बाजुङ उपशाखा	कमला अधिकारी प्रसाँई	९८४७६८२१३४
१८.	खरेहा उपशाखा	भरत कुमार श्रेष्ठ	९८६७६०५६५६
१९.	पकुवा उपशाखा	रमेश बम मल्ल	९८४७७०९३०४
२०.	देउराली उपशाखा	अमृत प्रसाद चापागाँई	९८५७६३२४२६
२१.	मल्लाज लुडदी उपशाखा	भिष्म मल्ल	९८५७६४०१९६

प्राथमिक उपचार प्रशिक्षकहरुको नामवली

क.स.	नाम	ठेगना	सम्पर्क नम्वर
१.	श्री विमल पौडेल	कुश्मा न.पा. ५	९८४७६२६२०२
२.	श्री रन्जु पौडेल	कुश्मा न.पा. ६	९८४७६७२४७७
३.	श्री रविदत्त भटराई	विहादी गा.पा. ६	९८४७६४४६५५
४.	श्री खेम वहादुर क्षेत्री	कुश्मा न.पा. ५	९८४७६२३६०५
५.	श्री राजेश थापा	फलेवास न.पा. २	९८०६७२४९७१
६.	श्री हरिकुमारी अधिकारी	फलेवास न.पा.३	९८४७७०९०७५
७.	श्री भोजराज तिवारी	फलेवास न.पा.२	९८४७७३३४०८
८.	श्री तुलसीप्रसाद श्रेष्ठ	कुश्मा न.पा. ४	९८४७७००९०९
९.	श्री धन वहादुर थापा	फलेवास न.पा.३	९८४७६५२७८०
१०.	श्री निर्देश लामीछाने	मोदी गा.पा. ६	९८४७६७२३२२
११.	श्री विष्णु प्रसाद रिजाल	फ.न.पा	९८४७७०९०७५
१२.	श्री नर बहादुर थापा	फलेवास न.पा. ३	९८४७६२१५७२

अग्रवर्ति प्राथमिक उपचार टोली तथा प्रशिक्षक (Advance First Aid Facilitator)

क.स.	नाम	ठेगाना	सम्पर्क नम्वर
१	श्री भोजराज तिवारी	फलेवास न.पा. २	९८४७७३३४०८
२	श्री खेम बहादुर क्षेत्री	कुश्मा न.पा. ५	९८४७६२३६०५
३	श्री विष्णु प्रसाद रिजाल	फ.न.पा	९८४७७०९०७५

विपद् प्रतिकार्य समूहको तालिमप्राप्त प्रशिक्षकहरु (DDRT –District Disaster Response Team)

क.स.	नाम	ठेगाना	सर्म्पक नम्वर
१	श्री राधाकुमारी शर्मा	खुरकोट	९८४७६२६१०४
२	श्री भिमकुमारी पाठक	कुस्मा	९८४७६२६६६७
३	श्री बद्री लामीछाने	कटुवाचौपारी	९८४७६४५३५८
४	श्री प्रेमप्रसाद शर्मा	शिवालय	९८४७६२३७५८
५	श्री अच्युत तिवारी	शिवालय	९८४७६२३९२१
६	श्री राधाकुमारी शर्मा	खुरकोट	९८४७६२०७४७
७	श्री विक्रम थापा	कालीगण्डकी वोडिड	९८४७७३३३२०
८	श्री सरस्वति कुमारी उचै	लुखुं	९८४७६४५५०१
९	श्री नरनाथ रिमाल	पकुवा	९८४७६४११७२
१०	श्री गणेश मल्ल	लेकफांट	९८६७७०६७४३
११	श्री खेमराज शर्मा चापागाई	नमुना आ.मा.वि.	९८५७६३०८२८
१२	श्री कामना रेग्मी	सिसेफ नेपाल	९८४७७५६९३३
१३	श्री कल्याण सुवेदी	पाड	९८५७६५०१९६
१४	श्री योगेन्द्र प्रसाद सुवेदी	लेकफांट	९८५७६३३१२९
१५	श्री नागेश्वर उपाध्याय	चुवा	९८४७६२६४८७
१६	श्री आनन्द पौडेल	शिवालय उ.मा.वि.	९८५७६२२२७८
१७	श्री धन बहादुर थापा	शंकरपोखरी	९८५७६५२७८०
१८	श्री आर्या रेग्मी	ललितपुर	९८४१८६४७३४
१९	श्री लक्ष्मण श्रेष्ठ	कुस्मा मीलन कलव	९८४७६२३५२६
२०	श्र पुतली देवि नेपाली	पीपलटारी	९८४७६३२६९१
२१	श्री देवेन्द्र भण्डारी	माझफाँट	९८५७६४०४८७
२२	श्री कमलकान्त चापागाई	कुस्मा	९८४७६२१६५५

जिल्ला स्थित स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत प्रमुख हरु

क्र.स.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	कर्मचारीको नाम थर	पद	सर्म्पक नंवर
१	स्वास्थ्य कार्यालय, पर्वत	डा. भोजराज गौतम	का.प्र.	९८५७६३०१५६
२	पर्वत जिल्ला अस्पताल	डा. शिशिर देवकोटा	नि.म.सु.	९८५७६२१११९

प्रहरी संगठनको नामसम्पर्क नम्बर ,ठेगाना तथा ईन्चार्जको नाम थर ,

सिनं.	प्रहरी इकाई	दर्जा	नाम थर	सम्पर्क नम्बर	कै.
१	जिप्रका पर्वत	प्रनाउ	श्यामु अर्याल	९८५७६१५५५५	
२	ईप्रका हुवास	प्रनि	बिजय कुसिह .	९८५७०९००२४	
३	ईप्रका लुखंदेउराली	प्रसनि	कृष्ण प्रपनेरु .	९८४१३१०७०९	
४	प्रचौ देउपुर पर्वत	प्रनानि	होमनाथ अधिकारी	९८४७५२९२९३	

सिनं.	प्रहरी इकाई	दर्जा	नाम थर	सम्पर्क नम्बर	कै.
५	प्रचौ फलेवास	प्रनानि	प्रमोद बिक्रम केसि	९८५६०५०७१५	
६	प्रचौ सेतिबेणि	प्रह	जित बहादुर थापा	९८६७००१०६९	
७	प्रचौ रानिपानी	प्रसनि	नगेन्द्र प्रखनाल .	९८४६११९७६६	
८	प्रचौ कार्किनेटा	प्रसनि	सुर्य प्रसाद पौडेल	९८४६२१३८५४	
९	प्रचौ ठुलीपोखरी	प्रसनि	कुल बहादुर जिसि	९८६७४७२२७४	
१०	प्रचौ भंगरा पर्वत	प्रह	राजेन्द्र बस्नेत	९८४८०३९३५२	
११	प्रचौ भुकताङ्ले	प्रह	धनपति शर्मा	९८४६०६४१९९	
१२	प्रचौ वारिबेनी	प्रनानि	भरत गौतम	९८५६०८१३००	
१३	प्रचौ मिलनचोक	प्रसनि	ध्रुब बथापा .	९८४६५६३०२५	
१४	प्रचौ लेखफाँट	प्रसनि	नेख बथापा .	९८६६५३५८९४	
१५	प्रचौ बाच्छा	प्रसनि	प्रताप अधिकारी	९८६६०६६५१८	
१६	अप्र पोष्ट भोर्ले	प्रसनि	हरि कुश्रेष्ठ .	९८५६०९०८४२	
१७	अप्र पोष्ट कुश्मा	प्रसनि	कृष्ण नेपाली	९८५७०९११३७	
१८	अप्रपोष्ट खानिगाँउ	प्रह	खिम बनेपाली .	९८४७६७५५६२	
१९	साप्रसे कुश्मा	प्रनानि	पुर्णिमा थापा	९८४७६३४५४५	
२०	कासु गार्ड पर्वत	प्रनानि	पुर्ण बनेपाली .	९८४७६३५९०९	
२१	जिल्ला अदालत	प्रह	रामचन्द्र रानाभाट	९८४६३०४४९९	
२२	प्रजिअनि गार्ड	प्रह	कृष्ण ब.म.घ.	९८४७६३३५२४	
२३	जिअस्पताल.	प्रज	लक्ष्मण थापा	९८४३४३६०९१	
२४	साप्रसेके अम्बोट	प्रह	कृष्णगोपाल परियार	९८५६०९०१२८	

७.२ बन्दोबस्तीका सामानहरुको आँकलन

विपद्को पूर्वतयारी गर्न विपद्को समयमा तत्काल उद्दार तथा राहतको प्रबन्ध गर्न , विपद् पश्चातको समयमा पुर्नस्थापन गर्ने प्रयोजनका लागि उद्दार तथा राहत सामग्री , खाद्यान्न , लत्ताकपडा, अस्थायी आवास समेतको आवश्यकता पर्छ । जिल्लामा हाल उपलब्ध र विपद्को समयमा तत्काल उपलब्ध हुन सक्ने बन्दोबस्तीका सामानहरुको विवरण तयार गरिएको छ ।

७.२.१ खोज उद्दार तथा राहत सामग्रीहरुको विवरण

क. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखामा मौज्दात राहत सामाग्रीको विवरण :

कं.स.	समाग्रीको विवरण	परिमाण
१	कम्वल	२०० वटा
२	पलास्टीक तारपोलीन त्रीपाल	५०
३	सारी	५०
४	जिन	२०० मी
५	प्रीन्ट कपडा	३०० मी
६	पप्लीन	२०० मी
७	टेरिकटन	१०० मी
८	क्लोथेश	१०० मी
९	भाडा	१०० सेट
१०	रसी	५० मुठा
११	थैला	५० थान
१२	वाल्टी	५० थान
१३	कीचन सेट वक्स	४५ थान
१४	स्टेचर	५ थान
१५	हवील चियर	१ गोटा
१६	प्राथमीक उपचार बक्स	१० सेट
१७	प्राथमीक उपचारमा प्रयोग हुने जाकेट	१५ थान
१८	एम्वुलेन्स	१ वटा
१९	उद्धारमा प्रयोग हुने हेल्मेट	१५ गोटा
२०	टेन्ट ठुलो	१ सेट

ख. जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पर्वतमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीको विवरण

क्र.स.	सामानको विवरण	परिमाण	इकाई	कैफियत
१	२४” Chiansaw Zomax	२	थान	
२	Drill Press	२	थान	
३	Head Light	६	थान	
४	Strature	५	थान	
५	नाइलन डोरी	१	रोल	
६	घन	५	थान	
७	गम बुट	५	सेट	
८	भर्याङ	१	थान	
९	बेल्चा	५	थान	
१०	गैची	५	थान	
११	गल	५	थान	
१२	छिना	५	थान	

१३	रेनकोट	५	थान	
१४	कटन पाइप	३०	मिटर	

ग. विपद् व्यवस्थापनमा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयबाट उपलब्ध हुने सामग्री र जनशक्ति विवरण

क.सं	सवारी साधन र उपकरण	परिमाण	जिम्मेवार व्यक्ति	सम्पर्क नं	उद्दार कार्य खट्न सक्ने जनशक्ति	कैफियत
१.	मोटर साइकल	२ थान	शा.अ कमल प्रसाद पुन	९८५७६३१५३०	प्रशासनिक कर्मचारी- ६ सवारी चालक-२ कार्यालय सहयोगी-२	
२.	स्कुटर	१ थान				
३.	गैंची	२० थान				
४.	बेल्चा	५५ थान				
५.	गल	१७५ थान				
६.	घन	१५ थान				
७.	छिना	५० थान				
८.	ठेला	३ थान				

घ .विभिन्न निकायहरुसँग रहेकाखोज तथा उद्धारका सामग्रीहरुकोविवरण:

उद्दार सामग्रीको विवरण	परिमाण	निकायको नाम	कैफियत
प्लाष्टिक ग्यालिन	थान 5	केवल जंग गुल्म	
ट्युब	थान 3		
गल	४ थान		
वायर हुक	४ थान		
वाटर बोटल	७ थान		
लाईफ ज्याकेट	२४ थान		
प्लाष्टिक हेल्मेट	23 थान		
पिक	५ थान		
सावेल	५ थान		
क्याराविनर	११ थान		
र्यारप्लिङ रोप	२ रोल		
फायर एकसटिङ्ग गुइसर	१ थान		
फायर विटर	३ थान		
फायर एक्स	३ थान		
मेघा फोन	३ थान		
पर्सनल रोप	१० थान		
आरा	२ थान		
सेल्फ गार्ड	४ थान		
Elbowkey Sehpporpection	४ थान		

उद्दार सामग्रीको विवरण	परिमाण	निकायको नाम	कैफियत
Gass mask	**२ थान**		
Baton Stick	**८ थान**		
स्ट्रेचर	५ वटा		
Swatter	६ वटा		
Rake	२ वटा		
Jump swit yellow color Fabric cotton	५ वटा		
बेल्चा	थान 18	जिल्ला प्रहरी कार्यालय अन्तर्गत	
गैंची	थान 14		
गल	थान 10		
कोदालो	३ थान		
स्ट्रेचर	६ थान		
आरा	१ थान		
बाल्टिन	४ थान		
गमबुट	८ थान		
लाइफज्याकेट	थान 25		
सोल्जर	५ थान		
रक	४ थान		
रक्सेइ	१ थान		
जम्पसाइड	५ थान		
ग्लोप	थान 14		
हेल्मेट	थान 12		
टर्चलाइट	३ थान		
टुम्लेट	६ थान		
ब्याकप्याक फाइरिङ	३ थान		
रुख काट्ने मेसिन	१ थान		
बारुणयन्त्र	२ थान		
जिल्ला प्रहरी कार्यालय अन्तर्गतका उल्लेखित सामग्रीहरु मध्ये इलाका प्रहरी कार्यालय हुवासमा - गल २ थान ,थान २ गैंचि , बेल्चा२ थान बारुणयन्त्र,थान १ स्टेचर,१ थानजोर रहेका। ४ पन्जा,जोर ४ बुट ,थान ३ हेल्मेट ,थान ३ लाईफज्याकेट ,थान १ कोदालो,			
एम्बुलेन्स	१ वटा	सशस्त्र प्रहरी बल चण्डीका गण कुश्मा	
साबेल	वटा 15		
पिक	१० वटा		
गल	२ वटा		
हेल्मेट पहेंलो	१० वटा		
हसिया	२० वटा		
ठुलो आरा	२ वटा		
घन	२ वटा		

उद्दार सामग्रीको विवरण	परिमाण	निकायको नाम	कैफियत
बन्चरो	२ वटा		
हाते आरो	१ वटा		
फरुवा	८ वटा		
कोर्ने	२ वटा		
प्लास्टिक डोरी	३ रोल		
लाईफ ज्याकेट	१० वटा		
क्यारेविनाट फिगर /	१ १/वटा		
स्ट्रेचर	४ वटा		
गम बुट (प्लास्टिकको)	5 जोर		
पञ्जा (प्लास्टिकको)	९० जोर		
मास्क	100 वटा		
मेडिकल first aid box	४० वटा		
डिगिङ्ग टुल	३० वटा		
फायर स्टिङ्ग्युसर	३ थान		
सर्चलाईट	१ थान		
जम्प सुट	१० थान		
दमकल	१ वटा	कुश्मा नगरपालिका	
एम्बुलेन्स	१ वटा		
जेसिभि	१ वटा		
स्ट्रेचर	२३ वटा		
एम्बुलेन्स	२ वटा	फलेवास नगरपालिका	
जेसिभि	१ वटा		
त्रिपाल	७ थान		
वेड विस्तारा	५ सेट		
गैंची बेल्चा कोदालो	१०थान १०/		
त्रिपाल	१ थान		
कम्मल	५ थान		
एम्बुलेन्स	१ वटा	पैयूँ गाउँपालिका	
बाल्टी	५थान		
भाडा	३ सेट		
घन	थान १०	विहादी गाउँपालिका	
कोदालो	थान १००		
गल	थान ६०		
बुट	थान २००		
हेल्मेट	५००		
एम्बुलेन्स	१ वटा	जलजला गाउँपालिका	
स्ट्रेचर	५ थान		

उद्दार सामग्रीको विवरण	परिमाण	निकायको नाम	कैफियत
गैंची	५ थान		
बेल्चा	५ थान		
बाल्टी	४ थान		
त्रिपाल	५ थान		
एम्बुलेन्स	१ थान		
डोरी	१ बन्डल		
बन्चरो	४ थान		
गमबुट	थान १९	मोदी गाउँपालिका	
कम्वल	थान १०		
नाइलन डोरी	१४ केजी.		
हेलमेट	थान २०		
ठेलागाडा	४ थान		
एम्बुलेन्स	१ वटा	महाशिला गाउँपालिका	
कम्वल	३ थान		
त्रिपाल	३ थान		
कराई थाल कचौरा सहितको सेट	१ सेट		
कम्वल	७० थान	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा पर्वत	
त्रिपाल	३५ थान		
सारी	५० थान		
प्रिन्ट कपडा	२५० मिटर		
पप्लीन कपडा	२५० मिटर		
टेरिकटन कपडा	२५० मिटर		
क्लोथेश कपडा	२५० मिटर		
भाँडा	१०० सेट		
तयारी कपडा	१० सेट		
बाल्टी	८० थान		
स्टेचर	५ थान		
किट बक्स	२० थान		
प्राथमिक उपचार बक्स	१० थान		

७.२.२ स्काभेटर र व्याक हु लोडर भएका संस्था तथा व्यक्तिको नाम ठेगाना र सम्पर्क नम्वर :

क्र.सं.	व्यक्तिको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं	डोजर	एक्साभेटर	व्याक हु लोडर
१.	रामकृष्ण मल्ल	कु.न.पा १	९८५७६४०४८६	०	४	२
२.	अर्जुन सुवेदी	कु.न.पा ५	९८५७६३०२११	१	१	१
३.	सन्तोष/छविरमण शर्मा	कु.न.पा १	९८५७६२०५९२	०	१	२
४.	सूर्योदय कन्ट्रक्सन प्रा.लि	कु.न.पा-४	९८५७६३०५१८			
५.	ओमप्रकास भुर्तेल	पैयूँ -५	९८५७६३०७१७	०	१	१
६.	नोख बहादुर उचै मल्ल ठकुरी	पैयूँ- ७	९८४०९७०८८८	०	०	१

७.	मुक्ति प्रसाद तिवारी	पैयूँ- ६	९८४७६४८४६२	०	०	१
८.	लक्षु श्रेष्ठ	पैयूँ- २	९८०५८९८८७०	०	०	१
९.	तोरण मल्ल ठकुरी	पैयूँ- ७	९८५६०२१५८१	०	२	१
१०.	विवेक जोशी	कु.न.पा ८	९८५७६२३७७८	०	०	२
११.	पदमपाणी शर्मा	मोदी-२	९८५७६३०२४९	०	२	२
१२.	एम.के.एन.टि. जेबी कार्की कन्स्ट्रक्सन	मोदी गा.पा-२	९८५७६३१८५९	१	०	१
१३.	अपार निर्माण सेवा	मोदी गा.पा-६	९८५७६३११३१	०	०	१
१४.	बनपाला कन्स्ट्रक्सन	मोदी गा.पा-२	९८५७६३१८५९	०	१	०
१५.	राजेन्द्र हमाल	मोदी- २	९८५७६४३४०३	०	१	०
१६.	विशाल लामिछाने	मोदी-६	९८५७६३११३१	०	०	१
१७.	सुमन तिवारी	सरौखोला	९८५७६३१९९१	०	०	१
१८.	शिव जि.सी.	मिलनचोक	९८५७६२७९९९	०	२	०
१९.	गोकुल ज्ञवाली	विहादी-६	९८४३२२५४६५	०	२	१
२०.	रोशन पाण्डे	विहादी- ६	९८६७६४२३०५	०	०	१
२१.	प्रविन गुरुङ	विहादी-४	९८५६०२९०१९	०	१	०
२२.	ज्ञान प्रसाद भुसाल	विहादी-४	९८४७७३३८१५			
२३.	विप्लव हमाल	नाग्लीवाङ्ग	९८५१०१६०९४	१	१	१
२४.	गिरीप्रताप सेन	पैयूँ- ४	९८४१५११९१५	०	१	१
२५.	किङ्स कन्ट्रस्कसन	पैयूँ-६		१	०	०
२६.	विग स्टोन कन्ट्रस्कसन	महाशिला-५	९८५११८२१६५	०	२	०
२७.	गुरुङ कन्स्ट्रक्सन	महाशिला-३	९८४६११२८६१	०	१	०
२८.	कलाधर आचार्य	जलजला-७	९८५७६४००५४	१	१	१
२९.	याम बहादुर मल्ल	जलजला- ४	९८५७६४०४८६	२	१	१
३०.	लाल बहादुर मल्ल	जलजला- ४	९८५७६२१२११	३	१	१
३१.	नारायण आचार्य	जलजला- ७	९८५७६४१६९९	०	०	१
३२.	विजय पुन	जलजला- ८		०	०	१
३३.	विनोद हमाल	जलजला- ४	९८५७६५१८०६	०	०	१
३४.	राजु आचार्य	जलजला- ७	९८५७६४४०७१	१	१	१
३५.	शिव जि.सी	जलजला- ७	९८५७६२७९९९	०	४	१
३६.	विभुषण श्रेष्ठ	फ.न.पा- ६	९८०६५४४८५८	०	०	१
३७.	प्रविन श्रेष्ठ	फ.न.पा-१	९८५७६७६८३३	०	०	१
३८.	हाइड्रो पावरहरु					
३९.	सडक डिभिजन	वाग्लुंग	९८५७६३२०७१	१	१	१
४०.	पर्वत बस व्यसायी समिति	कुश्मा				
४१.	पर्वत जिप व्यसायी समिति	कुश्मा				
४२.	वस जीप टिकट काउन्टर	कुश्मा	०६७४२०८१६			

	आन्तरिक					
४३.	वस टिकट काण्टर वाह्य	कुश्मा	०६७४२००५८			
४४.	पृथ्वी बस व्य.समिति काउन्टर	लुंखु	९८४६२२०९८१			
४५.	गण्डकी वस व्य. स.काउण्टर	लुंखु	९८४६००४७८०			

७.२.३ एम्बुलेन्स भएका संस्थाको ठेगाना र सम्पर्क नम्वर :

सि.नं	स्थानीय तह	एम्बुलेन्स नं	चालकको		एम्बुलेन्सन सञ्चालन गर्ने निकाय	कैफियत
			नामथर	फोन नं.		
१	कुश्मा नगरपालिका	बा.२.भ्क ३९९७	दिलिप कुमार चुनार	९८०५२४११५०	पर्वत जिल्ला अस्पताल	
२	कुश्मा नगरपालिका	ग.३.च ९८२	राजु परियार	९८४७६२०४९०	रोटरी क्लव, पर्वत	
३	जलजला गाउँपालिका	ध.१.भ्क.३	याम बहादुर भण्डारी	९८४७७५२१५०	माझफाँट स्वास्थ्य चौकी	
४	विहादी गाउँपालिका	ग.१.भ्क. २९२	सुरेश ढकाल	९८४०५००२८१	रानीपानी स्वास्थ्य चौकी	
५	फलेवास नगरपालिका		किशोर रेग्मी	९८५७६३१०८८	पाङराङ स्वास्थ्य चौकी	
६	महाशिला गा.पा.	बा.२.भ्क.१७४१	भक्त बहादुर हमाल	९८०३७९७३३६	लुखुं प्रा.स्वा.के.	
७	कुश्मा नगरपालिका		भिम बहादुर वि.क.	९८६७६३८८९६	ठुलीपोखरी प्रा.स्वा.के.	
८	पैयुँ गा.पा.	बा.१३.च. १८४४	बालकृष्ण न्यौपाने	९८६७२६६२६६	हुवास स्वास्थ्य चौकी	
९	कुश्मा नगरपालिका	ध.१.च. २११	मन बहादुर पुन	९८४७६३५३६१	पुन युवा क्लव, पर्वत	

७.२.४ स्वास्थ्य कार्यालय उपलब्ध हुन सक्ने स्रोत साधन

क्र. स.	सामाग्री, उपकरण , ,सवारी साधन संरचना	प्रयोजन	परिमाण	जिम्मेवार व्यक्ति	सम्पर्क नं.	उद्वारमा खटिने जनशक्ति	कै.
१	औषधि)Buffer stock(a. ORS b. Zinc c. Metronidazole d. Ranitidine e. Cotton f. Bandage g. IV Set h. RL, Normal Sine i. Betadine आदी	विपद् व्यवस्पनका लागि)Buffer stock(		स्टोर किप्पर श्री भिम अर्याल	9857635200	स्टोर किप्पर श्री भिम अर्याल	
२	स्वास्थ्य समस्या पहिचान गर्न प्रयोग हुने उपकरण	नियमित सेवा प्रवह तथा विपद्		सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरु	अनुसुचिमा उपलब्ध	आवश्यकता अनुसारका स्वास्थ्यकर्मीहरु	

क्र. स.	सामाग्री, उपकरण , ,सवारी साधन संरचना	प्रयोजन	परिमाण	जिम्मेवार व्यक्ति	सम्पर्क नं.	उद्वारमा खटिने जनशक्ति	कै.
	a. Microscope b. Thermometer c. BP Set d. Stethoscope	व्यवस्पनका लागि					
३	सवारी साधन a. पिकअप भैन b. मोटरसाइकल c. स्कुटर थान १	नियमित सेवा प्रवह तथा विपद् व्यवस्पनका लागि	१ थान ६ थान १ थान	स्वास्थ्य कार्यालय प्रमुख डाभोजराज गौतम .	98576050096	स्वास्थ्य कार्यालयका कर्मचारीहरु	
४	जनशक्ति a. स्वास्थ्य कार्यालयका कर्मचारी १२ जना प्रविधिक) जना ६ ५ अप्राविधिक (जना b. प्रा,.के.स्वा. स्वास्थ्य चौकीका कर्मचारीहरु			• स्वास्थ्य कार्यालय प्रमुखडा भोजराज . गौतम • सम्बन्धित स्वा,.चौ.प्रा का.के.स्वा. प्रमुखहरु	9857650096 अनुसुचिमा उल्लेख भए अनुसार	आवश्यकता अनुसारका स्वास्थ्यकर्मीहरु	
५	तालिम प्राप्त जनशक्ति a. RRT स्वास्थ्य) कार्यालय ,(स्तरिय b. CRRT) ठुलिपोखरी , लुङ्खु ,हुवास , (मल्लाज स्तरीय का सदस्यहरु	विपद् व्यवस्पनका लागि		• स्वास्थ्य कार्यालय प्रमुख डा भोजराज . गौतम • सम्बन्धितCRRT प्रमुखहरु	9857650096 अनुसुचिमा उल्लेख भए अनुसार	आवश्यकता अनुसारका स्वास्थ्यकर्मीहरु	

७.२.५ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी रक्त संचार सेवा

रक्तसंचारसेवा केन्द्र पर्वत (निर्मानाधिन)	०६७-४२०१६९, ११९, ४१४
रक्तसंचारसेवा केन्द्र पोखरा	०६१-५२००९१
रक्तसंचार सेवा केन्द्र बाग्लुङ	०६८-५२०१६९

७.२.६ विभिन्न कार्यालय/संस्था हरुसँग रहेका स्रोत, साधन, सामग्रीहरु

क.कुश्मा नगरपालिका कार्यालयमा उपलब्ध सामाग्रीको विवरण र सम्पर्क व्यक्तिको नाम र सम्पर्क नं.:

क्र.स.	उपलब्ध हुने सामानको विवरण	परिमाण	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर	जिम्मेवार व्यक्ति	कैफियत
१.	दमकल	१ वटा	सवारी चालक		प्रमुख कार्यकारी अधिकृत	९८५७०४३१११

ख.फलेवास नगरपालिका कार्यालयमा उपलब्ध सामाग्रीको विवरण र सम्पर्क व्यक्तिको नाम र सम्पर्क नं.:

क्र.स.	उपलब्ध हुने सामानको विवरण	परिमाण	कैफियत
१.	एक्साभेटर	१ वटा	०६७४३०१०३

ग. शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई

क्र.स	सामाग्रीको नाम	प्रयोजन	परिमाण	जिम्मेवार व्यक्ति	सम्पर्क नं.	उद्वार कार्यमा खट्ने जनशक्ति	कै
१	मानव जनशक्ति	सचेतना, परामर्श	आवश्यकतानुसार	इकाई प्रमुख	९८५७६३०२६०	आवश्यकता अनुसार गाउँ नगर शिक्षा शाखा समेत	
२	सवारी साधन(दुई पाङ्ग्रे)	अनुगमन र उद्वार	२ वटा	ई.प्र.	९८५७६३०२६०		
३	कार्यालयको जनशक्ति	सचेतना	४ जना	इकाई प्रमुख	९८५७६२२३७७		
४	पाठ्यपुस्तक	शिक्षा र सचेतना	आवश्यकतानुसार	गाउँ/ नगर शिक्षा अधिकृत	९८५७६३०२६०		
५	आश्रय स्थल	आपतकालीन वास	क्याम्पस १२, मा.वि ७८, आ.वि ३५, प्रा.वि १७५ बोर्डिङ ४३	क्याम्पस प्रमुख , प्र.अ			

घ.डिभिजन वन कार्यालय

क्र.स.	सामाग्रीको नाम	प्रयोजन	परिमाण	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं.	जनशक्ति	कैफियत
१	स्वाटर	आगलागी	१ सेट	का. प्रमुख र सूचना अधिकारी	०६७४२०१३५, ९८५७६३०३९० ९८५७६३०३९५	५ जना,	डिभिजन वन कार्यालय, सव डिभिजन वन कार्यालय, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति
२	रेक	आगलागी					
३	जम्प सुट	आगलागी					
४	लेदर पन्जा	आगलागी					
५	हेलमेट	आगलागी					
६	सुटर	आगलागी					
७	काठ	अस्थायी आवास	आवश्यकतानुसार				
८	दाउरा	आवास, खाना	आवश्यकतानुसार				
९	सवारी साधन	उद्वार अनुगमन	१ वटा	का.प्रमुख	९८५७६३०३९०		

ङ.जलस्रोत तथा सिंचाई डिभिजन कार्यालय

क्र.स.	सामाग्रीको नाम	प्रयोजन	परिमाण	जिम्मेवार व्यक्ति	सम्पर्क नं.	उद्वार कार्यमा खट्ने जनशक्ति	कैफियत
१	बा २ झ २५८७	उद्वार	१	डिभिजन प्रमुख	९८५७६३११७५	स.चा.	

	इसुजु गाडी	अनुगमन				९८४७७५६७८०	
२	बा १ झ ६९६१ टोयटा गाडी	उद्वार अनुगमन	१			प्राविधिक /प्रशासनिक	
३	मोटरसाइकल	अनुगमन	३	जगन्नाथ खनाल, सुधन पौडेल, लोक बहादुर खड्का	९८४५५४०४१७ ९८६४४२१७१० ९८५७६४१०७७		
४	ग्याविन तथा तारजाली	बाढी तथा पहिरो रोकथाम	आवश्यकतानुसार				

च.कृषि ज्ञान केन्द्र

क्र.स.	सामाग्रीको नाम	प्रयोजन	परिमाण	जिम्मेवार व्यक्ति	सम्पर्क नं.	उद्वार कार्यमा खट्ने जनशक्ति	कैफियत
१	ग.१.ज ४२४ को चारपाङग्रे सवारी साधन	उद्वार अनुगमन	१	खिम बहादुर थापा	९८५७६२३७७६	१	सवारी चालक
२	प्राविधिक जनशक्ति	क्षतिपूर्ति मूल्यांकन	५		९८५७६३००२३	४	प्रमुख

छ. भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय

क्र.स.	सामाग्रीको नाम	परिमाण	जिम्मेवार व्यक्ति	सम्पर्क नं.	उद्वार कार्यमा खट्ने जनशक्ति	कैफियत
१	ग्याबिन, तारजाली बक्स	५० थान	रामचन्द्र तिमिल्सिना	९८४६२६८४९३	२	

ज.पूर्वाधार विकास कार्यालय

क्र.स.	सामाग्रीको नाम	प्रयोजन	परिमाण	जिम्मेवार व्यक्ति	सम्पर्क नं.	उद्वार कार्यमा खट्ने जनशक्ति	कैफियत
१	बा १ झ ४८३० को चारपाङग्रे	आपतकालीन यातायात	१ थान	हरि कँडेल	९८४७६७९८०९	शिव प्रसाद पौडेल	

झ. पर्वत उद्योग वाणिज्य संघ

क्र.स.	सामाग्रीको नाम	प्रयोजन	परिमाण	जिम्मेवार व्यक्ति	सम्पर्क नं.	उद्वार कार्यमा खट्ने जनशक्ति	कैफियत
१	राहत सामग्री, लत्ताकपडा, खाद्यान्न	उद्वार अनुगमन	उपलब्ध स्रोत साधन अनुसार	उद्योग वाणिज्य संघ	९८५७६३०६३०	आवश्यकतानुसार	

७.३ अन्य आवश्यकताहरुः

उपरोक्तमा उल्लेखित खोज उद्दार तथा राहत सामग्री सवारी साधन का अलागा खाद्य सामग्री , लत्ताकपडा, गैरखाद्यसामग्री अस्थायी आश्रयस्थल, खुला स्थान समेतको विपद्को समयमा आवश्यकता पर्ने हुन्छ । सो को आवश्यकता र उपलब्धताको देहायबमोजिम आँकलन गरिएको छ ।

७.३.१ खाद्य सामाग्री:

जिल्लामा खाद्य सामाग्री लगायतका राहत सामाग्रीहरु संकलन तथा भण्डारण गर्ने गोदाम नभएता पनि आवश्यकता अनुसार खाद्य बैंकको रुपमा निजी क्षेत्र (उद्योग वाणिज्य संघ) सँग सहकार्य गरी खाद्य सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइने छ । यसका साथै स्थानीय तहमा आपतकालीन खाद्य बैंक स्थापना गर्ने प्रावधान अनुसार विपद्का समयमा स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन कोष र कोषमा अन्य क्षेत्रबाट आएको सहयोग र स्वतः खाद्य बैंकमा खाद्य सामाग्री डिपोजिट गरिनेछ । कोभिड—१९ को महामारीको समयमा राहत वितरण समेत गरिएको छ ।

७.३.२ गैरखाद्य सामाग्रीहरुः

स्वास्थ्य क्षेत्रको हकमा स्वास्थ्य कार्यालय , पर्वत, पर्वत जिल्ला अस्पताल, स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा औषधिजन्य सामाग्रीहरु रहेका छन् । विपद्को प्रकृतिको आधारमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले राहत तथा उद्दारका सामग्रीहरु उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । मानवीय उद्दार तथा व्यवस्थापनमा जिल्लास्थित सुरक्षा निकायहरुसँग रहेका सामाग्रीहरुको परिचालन हुँदै आएको छ । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोष र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषबाट क्रमशः जिल्लास्तरमा र स्थानीय स्तरमा विपद्को अवस्था र कानूनी प्रावधान अनुसार राहत उपलब्ध गराउँदै आएको छ । कृषि तथा पशुपन्छीको क्षेत्रमा कृषि ज्ञान केन्द्र , पशु सेवा कार्यालयले किसानहरुलाई अनुदान उपलब्ध गराएको छ । निजी क्षेत्रले समेत गैर खाद्य सामग्रीहरुको सहयोग उपलब्ध गराउँदै आएको छ ।

७.३.३ अस्थायी आश्रयस्थलहरुः

क्षेत्र नं. १ का सम्भावित आश्रय स्थलहरु

क्र.सं.	गा.पा./न.पा	बार्ड नं.	साविक गा.वि.स	संभावित आश्रयस्थल	क्षमता	असर क्षेत्र	प्रकोप
१	जलजला		माझफाँट	रेडक्रस भवन, विद्यालय वडा कार्यालय भवन	३००	पर्वत बेनी बजार	
	जलजला	५	लेखफाँट	वडा कार्यालय भवन, विद्यालय भवन	२५०	गिधेश्वर	
२	जलजला	९	बनौं	रेडक्रस भवन, विद्यालय वडा कार्यालय भवन	३००	शालिजा गाँउ	
	जलजला	७	धाईरिङ्ग	वडा कार्यालय भवन ,विद्यालय भवन	१५०	बनौं १	
३	जलजला	८	नाग्लीवाङ्ग	वडा कार्यालय भवन र विद्यालय चौर	५००	खनियाघाट	
४	कुश्मा	१	पाङ	वडा कार्यालय भवन र विद्यालय भवन	२१००	खनियाघाट	
५	कुश्मा		शिवालय	विद्यालय खुल्ला चौर	२१००	अर्मादि,डौडारेखोला	
	मोदी	५	बाजुङ्ग	वडा कार्यालय भवन, विद्यालय भवन , वनक्षेत्र	२००	पुल हाल्ने ठाँउ	
६	मोदी	४	देउराली	विद्यालय , वडा कार्यालय	१५०	देउराली	

क्र.सं.	गा.पा./न.पा	बार्ड नं.	साविक गा.वि.स	संभावित आश्रयस्थल	क्षमता	असर क्षेत्र	प्रकोप
				भवन			
	मोदी	३	देउपुर	विद्यालय वडा कार्यालय भवन	७००	पातिचौर देउपुर	
	मोदी	६	तिलाहार	विद्यालय वडा कार्यालय भवन	२००	डिमुवा	
	कुश्मा	१४	आर्थर	विद्यालय वडा कार्यालय भवन	७५	आर्थर	
	कुश्मा	१३	खौला	विद्यालय वडा कार्यालय भवन	१००	खौला	
	कुश्मा	२	खुर्कोट	विद्यालय वडा कार्यालय भवन	१००	नयाँपुल	
७	कुश्मा	१४	आर्थर	विधालय भवन	१५०	अंधेरीनेटा	

क्षेत्र नं. २ का का सम्भावित आश्रय स्थलहरु

क्र.सं.	गा.पा./न.पा	बार्ड नं.	साविक गा.वि.स	संभावित आश्रयस्थल	क्षमता	असर क्षेत्र	प्रकोप
१	फलेवास	१	कार्कीनेटा	विद्यालय/वडा कार्यालय	आवश्यकता अनुसार प्रर्याप्त	कार्कीनेटा	पहिरो आगलागी
२	फलेवास	३	शंकरपोखरी	विद्यालय/वडा कार्यालय	५०० जना सम्म	शंकरपोखरी	पहिरो आगलागी
३	फलेवास	८	ठानामौला	विद्यालय/वडा कार्यालय	आवश्यकता अनुसार प्रयाप्त	ठानामौला	पहिरो आगलागी
४	महाशिला	४	पाखापानी	विद्यालय/वडा कार्यालय	३०० जना सम्म	पाखापानी	आगलागी
५	महाशिला	३	बालाकोट	विद्यालय/वडा कार्यालय	३०० जना सम्म	बालाकोट	पहिरो आगलागी
६	महाशिला	५	लुंखुदेउराली	रेडक्रस कार्यालय	३५० जना सम्म	लुंखु	बाढिपहिरो
७	पैंयू	७	भोर्ले	विद्यालय/वडा कार्यालय	आवश्यकता अुनसार प्रर्याप्त	भोर्ले	पहिरो आगलागी
८	पैंयू	६	सरौखोला	विद्यालय/वडा कार्यालय	५०० जना सम्म	सरौखोला	आगलागी पहिरो
९	पैंयू	४,५	हुवास	विद्यालय/वडा कार्यालय	५०० जना सम्म	हुवास	पहिरो आगलागी
१०	पैंयू	२	त्रिवेणी	विद्यालय/वडा कार्यालय	आवश्यकता अनुसार प्रयाप्त	त्रिवेणी	आगलागी पहिरो
११	विहादी	५	उरामपोखरा	विद्यालय/वडा कार्यालय	आवश्यकता अनुसार प्रयाप्त	उरामपोखरा	आगलागी पहिरो
१२	विहादी	६	शालीग्राम	विद्यालय/वडा कार्यालय	आवश्यकता अनुसार प्रयाप्त	शालिग्राम, मोदीवेनी	आगलागी, पहिरो, डुवान
१३	शंकरपोखरी	९	शंकरपोखरी	विधालय	आवश्यकतानुसार	खल्डांडा विरौटा	आगलागी र पहिरो

७.३ ४.जिल्लाभित्रका पालिकागत सुरक्षित एवं खुला स्थानहरुः

क्र.स.	स्थानिय तह	वडा नं .	सुरक्षित एवं खुला स्थानहरु
१	कुश्मा नगरपालिका	१	बडहरे क्षेत्र
		२	कुनाचौर, केटीचौर

		३	काफलचौर, सूर्यप्रकाश मावि प्राङगण., डालीपाखा
		४७ र ६,५,	बडागाउँ चौर बान्द्रेविडि चौर
		८	घारीचौर
		९	हटियाचौर मलामिडाँडा
		१०	वडा कार्यालय आसपासको क्षेत्र र वितलव वरपरको ग्राउण्ड
		११	विरेन्द्र मावि प्राङगण.वि र विश्वज्योति मा.
		१२	बाटुलेचौर
		१३	खौलाकोट खौला मावि.
		१४	बेतानेचौर फाल्कुपाटाचौर
२	फलेवास नगरपालिका		माझीगाउँ चौरवि प्राङगण.राम मा ,अम्बोट खेलमैदान ,
३	महाशिला गाउँपालिका	१	पैयूँकोट क्षेत्र र गोर्ल्याङ क्षेत्र
		२	अर्खभङ्याङको चौर
		३	काफलडाँडाको चौर र भल्कुको पाखा
		४	धुवाँकोट क्षेत्र र एक्काने चौर
		५	सिठ्यानी चौर गोपिनी चौर र धुवाँकोट महाशिला क्याम्पसको ग्राउण्ड
		६	फलामखानी चौर क्षेत्र
४	मोदी गाउँपालिका		पार्वती युवा क्लबको ग्राउण्ड, गाउँपालिकाको निर्माणाधीन कार्यालय भवन परिसर
५	विहादी गाउँपालिका	१	दुर्लाङ र बाच्छाखोला
		२	तिलारचौर र बैंया
		३	इमिचौर
		४	आपलाय चौर र लामाखर्क
		५	लामाचौर देउराली र लुरीङ
		६	छाप र सेतीवेणी मजुवा बगर
६	पैयुँ गाउँपालिका		हातेमालोचोकको सेतीखोला वारीपारीको बगर क्षेत्र
७	जलजला गाउँपालिका		विद्याज्योती मा, मिलन चोक , मल्लाज दरबार क्षेत्र ,प्राङगण .वि. वारिवेनी बसपार्क, जुगेपानी खेल मैदान

७.४ अनुमानित लागत

विपद् व्यवस्थापनको लागत मनसुनको अवस्था आइपर्ने विपद्, पार्ने क्षति, उपचार, पुनर्वास पुनस्थापना समेतमा निर्भर हुन्छ। खोज उद्धारका लागि प्रयोग गरिने सामग्रीहरुको उपलब्धता आँकलन गरिएको छ भने अपुग सामग्री खरिद गर्न आवश्यकतानुसार स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषमा मौजुद रकमको प्रयोग गरिनेछ। तार जाली लगायतका सामग्रीहरु विभिन्न विषयगत कार्यालयहरुलाई विनियोजित रकमबाट व्यवस्था गरिनेछ भने तत्काल राहत क्षतिपूर्तिका लागि नियमानुसार जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषबाट रकम खर्च गरिनेछ । विपद् व्यवस्थापनलाई चुस्त र प्रभावकारी बनाउन पूर्वतयारी, खोज, उद्धार राहत, उपचार, पुनस्थापना समेतका लागि ५ करोड रुपैया लागत लाग्ने अनुमान गरिएको छ ।

७.५ आर्थिक स्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र

विपद्को पूर्वतयारी विपद्को समयमा खोज उद्दार राहत तथा विपद् पश्चात पुनः निर्माण पुनरुत्थानका लागि आर्थिक स्रोतको आवश्यकता हुने गर्छ । उक्त आवश्यकताको पूर्ति जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोष , विभिन्न स्थानीय तहमा रहेका विपद् व्यवस्थापन कोष मार्फत हुने प्रबन्ध मिलाइनेछ । अन्य खोज उद्दार राहतका सामग्री निर्माण उपकरण खाद्यान्न बन्दोबस्तीका सामान जनशक्ति , विभिन्न सुरक्षा निकाय, रेडक्रस, निर्माण व्यवसायी , निजी क्षेत्र, स्थानीय तह समेतको सहकार्य समन्वयमा व्यवस्था गरिनेछ । हाल जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोष र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषमा मौजुदा रकम स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन खण्डमा उल्लेख छ ।

८. अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद् व्यवस्थापन एउटा Holistic Approach भएकोले कुनै एक निकायको एकाङ्गी प्रयास बाट सम्भव हुन सक्दैन । यसमा सरोकारवाला सबै निकायहरुको उत्तिकै भूमिका र जिम्मेवारी रहने कुरालाई आत्मसात गर्दै समन्वय र सहकार्य तल उल्लेख भएबमोजिम हुने व्यवस्था गरिएको छ ।

निकायगत समन्वय र सहकार्य

संस्थाको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी	क्षमता	अभाव (GAP)
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	• प्र.जि.अ. • स.प्र.जि.अ. • फोकल पर्सन	• समन्वय, संचार, खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकाय परिचालन, अस्थायी आवास, • बैठक र परिचालन • मृत्युसंस्कार	• **DDRC** परिचालन • सुरक्षा निकाय ३ वटामा करिब ३०० परिचालन हुने • **NDRC** सँग समन्वय गरी स्रोत व्यवस्थापन	• हरेक संस्थाका सम्पर्क व्यक्तिलाई तालिम दिनुपर्ने • सुरक्षाकर्मीलाई तालिम दिनुपर्ने, • सीमित स्रोत
जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	• जि.स.अ. • प्र.जिल्ला इ. • यो.अ.तथा प्र.अ. • सूचना अधिकृत • फोकल पर्सन	• समन्वय र परिचालन • आवास र पुनर्स्थापना • पुनःनिर्माण • बजेट व्यवस्थापन • आकस्मिक निर्माण,	• गा.पा./न.पा का वडा सचिव परिचालन, • सामाजिक कार्यकर्ता परिचालन • राजनैतिक दलसँग समन्वय • बजेट व्यवस्थापन, • गा.पा./पा को बजेट परिचालन हुनसक्ने,	• सीमित बजेट • विपद् व्यवस्थापन र प्राथमिक उपचार बारे कर्मचारीलाई तालिम आवश्यक, • मानवीय सहयोग र उद्धार तालिम आवश्यक,
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	• सभापति • फोकल पर्सन	• प्रबन्ध तथा व्यवस्थापन • गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्थापन., • सूचना संकलन, • प्राथमिक उपचार, • सर्वेक्षण र प्रतिवेदन, • क्षतिको विवरण संकलन • स्वयंसेवक परिचालन, • आपतकालीन आवास तथा बन्दोबस्ती, • समन्वय र संचार	• २ वटा एम्बुलेन्स, • बन्दोबस्ती सामान थान १००, • स्वयंसेवक संख्या ७०, • उपशाखाहरु संख्या १७, • तालिम प्राप्त जनशक्ति ५०, • कर्मचारी ४, • रेडक्रस केन्दबवाट प्राप्त हुने सहयोग, • व्यवस्थापकीय क्षमता, • रिर्पोटीङ्ग संयन्त्र, • प्राथमिक उपचार किटबक्स,	• जिल्लाको स्वयंसेवक संख्या अध्यावधिक गर्ने र पुर्नताजगी तालिम दिनुपर्ने, • सहयोग तथा आचारसंहिता सम्बन्धी स्वयंसेवक तालिम, • खोज तथा उद्धार र राहत सम्बन्धी निर्देशिका तयारी गर्नुपर्ने, • जिल्लामा आपतकालीन कोष स्थापना र परिचालन • थप स्वयंसेवकलाई तालिम,
स्वास्थ्य कार्यालय	• कार्यालय प्रमुख, • फोकल पर्सन	• स्वास्थ्य र पोषण, • प्राथमिक उपचार	• अस्पताल १, प्रा.स्वा.के. २, हे.पो.र सब हे.पो,.प्रत्येक गा.पा.मा, जनशक्ति तथा कर्मचारी परिचालन हुनसक्ने	• आवश्यक औषधीको कमी, • जनसहयोगीको कमी,
कृषि ज्ञान केन्द्र	• प्रमुख • फोकल पर्सन	• खाद्यान्न तथा जीविकोपार्जन • प्रकोप स्थलगकोत अध्ययन, क्षति मूल्याङ्कन र रिर्पोट तयार गर्ने,	• कृषि विकास कार्यालयमा कार्यरत जनशक्ति परिचालन हुन सक्ने, • विभिन्न सेवा केन्द्र र उपकेन्द्र परिचालन हुनसक्ने • तालिम,बीउविजन उपलब्ध हुन सक्ने, • टनेल, पाइप,	• सबै सेवा केन्द्र तथा उपकेन्द्रमा बीउको भण्डार नहुनु, • आवश्यक राहतको लागि कोषको कमी
शिक्षा विकास	• ईकाइ प्रमुख	• आपतकालीन शिक्षा,	• विधालयहरु आपतकालीन आश्रय	• आपतकालीन शिक्षा सहायता

संस्थाको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी	क्षमता	अभाव (GAP)
तथा समन्वय इकाई	• फोकल पर्सन	• आकस्मिक आवासको लागि विद्यालय उपलब्ध गराउन समन्वय गर्ने	स्थललाई प्रयोग गरिने, • शिक्षक विधार्थीहरु स्वयंसेवकको रुपमा परिचालित हुनसक्ने, • आपतकालीन शिक्षाको रुपमा शिक्षकहरु परिचालन गर्न सकिने	कोष नहुनु, • आपतकालीन शिक्षा बारे शिक्षकहरुलाई तालिम नहुनु, • स्यंमसेवकको रुपमा काम गर्न शिक्षक, विधार्थी र कर्मचारीलाई तालिम नहुनु,
जिल्ला खा.पा. तथा सरसफाई डि. कार्यालय	• डिभिजन प्रमुख • फोकल पर्सन	• खानेपानी, सरसफाई तथा समन्वय, ढल निकास	• खानेपानी उपलब्ध गराउन आवश्यक पाईप रहको, • पानी शुद्धिकरण गर्ने औषधी तथा पानी परीक्षण गर्न सक्ने, • कर्मचारी परिचालीत हुनसक्ने • विभिन्न संस्था परिचालन गर्नसकिने,	• आपतकालीन जगेडा कोष नरहेको, • कर्मचारीलाई यो विषयमा जानकारी तथा तालिम आवश्यक रहेको, •
३ वटै सुरक्षा निकायहरु	• प्रमुखहरु, • फोकलपर्सनहरु	• सुरक्षा र संरक्षण • स्वयंसेवक परिचालन, • उद्वार र राहत वितरण • सूचना र रिपोर्टीङ्ग	• तालिम प्राप्त जनशक्ति रहेको, • विभिन्न न.पा/गा.पा.मा रहेका इलाका कार्यालय तथा चौकी,	• आपतकालीन अवस्थालाई जगेडा कोष नरहेको, • उद्वार सामाग्री र स्रोत साधनको कमी,
डिभिजन बन कार्यालय	• प्रमुख • फोकल पर्सन	• काष्ठजन्य सहयोग, • आश्रय स्थल उपलब्ध गराउने,	• हरेक न.पा/गा.पा.मा बन समूह रहेको र परिचालन गर्न सकिने, • राहत कोष परिचालन गर्न सकिने, • काष्ठजन्य सहयोग हुनसक्ने, • बृक्षा रोपण र विरुवा उपलब्ध गराउन सकिने, • बनसंरक्षण सम्बन्धी तालिम दिनसकिने,	• बनसमूह र कर्मचारीलाई प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी ज्ञान सीपको कमी रहेको,
भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	• प्रमुख • फोकल पर्सन	• संरक्षण तथा रोकथाम • नियन्त्रण	• भू–क्षय रोकथामको लागि सामग्री प्रदान गर्नसकिने, • प्राविधिक जनशक्ति परिचालन,	• आवश्यकतानुसारको रकम कमी,
उ.वा.संघ	• प्रमुख • फोकलपर्सन	• खाद्य सामग्री तथा बन्दोबस्ती सामाग्री उपलब्ध गराउने	• व्यवसायी परिचालित हुने, • सहयोगको लागि आह्वान हुने, • राहत संकलन, • समन्वय गर्नसक्ने, • रकम, खाद्यसामाग्री र लत्ताकपडा संकलन गर्नसक्ने	• उधोगी व्यवसायीलाई सो सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्नुपर्ने, • आपतकालीन कोष खडा नगरिएको,
राजनैतिक दल	• दल प्रमुख	• अनुगमन र समन्वय • स्वयंसेवक र कार्यकर्ता परिचालन,	• कोष जुटाउन सहयोग हुनसक्ने, • नीतिगत निर्णयहरु, • कार्यकर्ताको संजाल परिचालन हुनसक्ने, • समन्वय गर्न सकिने, • सरकारलाई सहयोगको लागि दवाव दिनसक्ने,	• प्रकोप व्यवस्थापन बारेमा ज्ञान तथा सीप विकास र राहत उद्वार सम्बन्धी तालिम दिनुपर्ने,
गैरसरकारी संघसंस्था	• प्रमुखहरु	• समन्वय, • सदस्य र कर्मचारी परिचालन, • तालिम र काउन्सेलिङ्ग, • सहयोग संकलन	• राहत संकलनमा कर्मचारी परिचालन हुनसक्ने, • आर्थिक सहयोग हुनसक्ने, • तालिम प्रदान गर्ने र सामाजिक परिचालनको कार्य गर्न सकिने, • सान्त्वना र परामर्श प्रदान गर्न स्वयंसेवक परिचालन गर्न सकिने,	• आपतकालीन अवस्थामा व्यवस्थापन बारे आवश्यक ज्ञान सीपको कमी रहेको,
संचार संस्था र संचारकर्मी	• प्रमुख, सम्पूर्ण पत्रकार	• संचार र समाचार प्रसारण, • रिर्पोटिङ्ग, • समन्वय	• रेडियो तथा पत्रिकाद्धारा सो सम्बन्धी जानकारी प्रसारण गर्न सकिने, • सबैलाई सहयोगको लागि सार्वजनिक आह्वान गर्नसकिने, • नियमित खबर अध्यावधिक र रिर्पोटिङ्ग गर्नसकिने,	• आपतकालीन अवस्थाको व्यवस्थापन बारेमा आवश्यक ज्ञान सीपको लागि तालिम चाहिने,
विभिन्न न.पा/ गा.पा.हरु	• प्रमुख/अध्यक्ष तथा प्रमख प्रशासकीय	• राहत वितरण र सहयोग, • समन्वय र परिचालन	• विपद् व्यवस्थापन कोष परिचालन गर्न सकिने,	• प्रकोप व्यवस्थापनको लागि छुट्टै कोष स्थापना नगरिएको,

संस्थाको नाम	जिम्मेवार ब्यक्ति	जिम्मेवारी	क्षमता	अभाव (GAP)
	अधिकृत	• पुनःनिर्माण, • सूचना संप्रेषण, • आर्थिक सहायता प्रदान • जोखिम क्षेत्र पहिचान गर्ने, • चेतना अभिवृद्धिको लागि तालिम गोष्ठिको लागि कोष विनियोजन,	• पुनःनिर्माणको लागि योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने, • स्थानीय संघसंस्था, सर्वसाधारण, राजनैतिक दलहरुसँग समन्वय गरी सहयोगको आह्वन गर्न सकिने, • राहत संकलन र उद्धार तथा वितरणमा समन्वय गर्नसक्ने, • अस्थायी शिविर व्यवस्थापन,	
स्थानीय तह	• प्रमुख कार्यकारी अधिकृत	• राहतवितरण र सहयोग, • समन्वय र परिचालन • पुनःनिर्माण, • चेतना अभिवृद्धि	• गा.पा./न.पा वडाका सचिव परिचालन, • सामाजिक कार्यकर्ता परिचालन • राजनैतिक दलसँग समन्वय • बजेट परिचालन हुनसक्ने,	• सीमित बजेट • विपद् व्यवस्थापन र प्राथमिक उपचार बारे कर्मचारीलाई तालिम आवश्यक, • मानवीय सहयोग र उद्धार तालिम आवश्यक,
सिंचाई वि.स.डि.	• डि.प्रमुख	• संरक्षण तथा रोकथाम • नियन्त्रण	• प्राविधिक जनशक्ति परिचालन, • पूर्वाधार संरक्षण,	•

९. लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण

विपद्वा=ट महिला/पुरुष, वालवालिका, बृद्धबृद्धा, अशक्त वा बिभिन्न कारणले भिन्न शारीरिक तथा मानसिक अवस्था भएका व्यक्तिहरूमा फरक—फरक प्रभाव पर्दछ । विपद् हुनु अगावैको अवस्थामा समेत समाजका केही समूह तथा व्यक्तिहरु आर्थिक तथा सामाजिक हिसावले सीमान्तकृत भएका हुन्छन् । यसैलाई मध्यनजर गर्दै संकटासन्नता लेखाजोखा , क्षमता विकास र स्रोत परिचालन गर्दा महिला ÷पुरुष, वालवालिका, बृद्धबृद्धा, अशक्त वा बिभिन्न कारणले भिन्न शारीरिक तथा मानसिक अवस्था भएका व्यक्तिको आवश्यकता र क्षमतालाई मध्यनजर गरिनेछ । उनीहरूको फरक आवश्यकता , योगदान र क्षमतालाई सम्वोधन गरिनेछ । विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा , कार्यान्वयन तथा अनुगमनका हरेक चरणमा सबै महिला÷पुरुष, वालवालिका, बृद्धबृद्धा तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति सहित सामाजिक तथा आर्थिक रुपमा पिछडिएका समुदायको पहूँच, प्रतिनीधित्व र सक्रिय सहभागीताको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

१०. अनुगमन मूल्यांकन र सिकाई योजना

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यहरूको कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न लक्ष्य र सूचकहरू परिभाषित गरी अनुगमन, मूल्याङ्कन योजना तयार गरिएको छ । ७ वटै स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालाहरुको सहभागितामा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१०.१ लक्ष्य र सूचकहरुः

सि.नं	सूचक	आधार रेखा	लक्ष्य
१	जिल्ला स्तरमा विपद्बाट हने मृत्युदर उल्लेख्य मात्रामा काम गर्ने		
१.१	विपद्बाट मृत्यू हुनेको वार्षिक औसत(सडक दुर्घटना बाहेक)	५	४
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या	९	७
२	जिल्लास्तरमा विपद्बाट प्रभावित हुने व्यक्तिहरुको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने		
२.१	विपद्.बाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरुको वार्षिक औसत संख्या	६२	६०
२.२	विपद्बाट घाइते हुने व्यक्तिहरुको वार्षिक औसत संख्या	१४	१२

२.३	सडक दुर्घटनाहरुबाट घाइते हुनेहरुको वार्षिक औसत संख्या	१०	८
२.४	विपद्बाट क्षति हुने घरहरुको वार्षिक औसत संख्या	६२	६०

१०.२ अनुगमन मूल्यांकन तथा सिकाई संयन्त्र

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यहरूको कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न, विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको समग्र प्रभावकारिता र कमजोरी तथा सिकाईहरू मूल्याङ्कन गर्न एक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संयन्त्र निर्माण गर्न सकिन्छ । यस संयन्त्रले सम्बन्धित तहको विपद् व्यवस्थापन समितिसँग प्रत्यक्ष समन्वयमा कार्य गर्नेछ ।

१०.३ अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्ययोजना

विपद् अनुसार पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सामान्यतया दुई पटक गरिनेछ । बाढी, पहिरो जस्ता प्रकोपका लागि मनसुन पूर्व र पश्चात् गरिनेछ । अन्य विपद्को हकमा विपद् घटेपश्चात गरिनेछ । विपद् पूर्वको अनुगमनमा विपद्को सम्भाव्यता, संकटासन्नता, पूर्वतयारीका लागि स्रोत साधन, संरचना समेतको अनुगमन मूल्यांकन गरिनेछ भने विपद् पश्चातको मूल्यांकनमा भौतिक तथा मानवीय क्षति, थप क्षतिको सम्भाव्यता, राहत उद्दारका लागि सामग्री, खाद्यान्न, अस्थायी आश्रयस्थलहरुको व्यवस्था, आवश्यक पर्ने स्रोत साधन समेतको मूल्यांकन गरिनेछ । योजना कार्यान्वयनको अवस्था र प्रभावकारिताको अनुगमन आवश्यकता अनुसार त्रैमासिक, चौमासिक, अर्धबार्षिक गरिनेछ । योजनाको कार्यान्वयनको बार्षिक मुल्याङ्कन र समसामयिक परिमार्जन समेत गरिनेछ । प्रत्येक विषयगत क्षेत्रले पूर्वतयारी अवस्था र प्रतिकार्यको मूल्यांकनको लागि आ-आफ्नो योजना बनाउनेछन् ।

१०.४ क्षमता विकास

विपद् व्यवस्थापन एक जटिल एवं व्यापक विधा हो । यसका लागि सबै सरोकारवाला संघ संस्था निकाय , स्थानीय तहहरु गैरसरकारी संस्था, राजनीतिक दल, संचारकर्मी, सुरक्षाकर्मी, निजी क्षेत्र सामुहिक प्रयत्न र सहकार्यको जरुरत छ । विपद् जुध्न सक्ने क्षमता सुदृढ भएमा मात्र विपद् पूर्व तयारी विपद्को समयमा खोज उद्दार राहत , विपद् पश्चात पुननिर्माण र पुनःस्थापनाका कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपले सम्पन्न गर्न सकिन्छ । खोज उद्दार लागि खटिने जनशक्तिलाई तालिम, उद्दार राहत सामग्रीको आवश्यकता आँकलन गरी खरिद, भण्डारण, व्यवस्थापन, विभिन्न विषयगत कार्यालयहरुमा उपलब्ध जनशक्ति तथा औजार उपकरणको प्रयोग, निजी क्षेत्रसँग सहकार्य, विभिन्न स्वयंसेवक टोलीहरुको परिचालन समेतका माध्यमबाट क्षमता विकास गरिनेछ । जसले गर्दा विपद् व्यवस्थापन प्रभावकारी हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

१०.५ विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण

वार्षिकरुपमा तयार गरिने विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना उक्त योजना कार्यान्वयनमा भएका कठिनाई, सामयिक रुपमा विकसित हुने परिवेश, परिस्थिति, तात्कालिक कारण, समेतलाई मध्यनजर गर्दै योजनाका सबल पक्षको अवलम्बन तथा सुधारणीय पक्षको मूल्यांकन गरी पुनरावलोकन गरिनेछ । सबै सरोकारवालाहरुसँग छलफल, परामर्श समेत गरी योजनालाई थप वस्तुनिष्ठ, प्रभावकारी, यथार्थपरक बनाउन तथा सोही बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने प्रयास गरिनेछ ।

अनुसुचीहरु

अनुसूची १

स्थानीय स्तरमा विपद व्यवस्थापन

स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन

प्रकोपको समयमा स्थानीय स्तरमा व्यवस्थापन गर्न सहज र छिटो छरितो हुन जान्छ । स्थानीय गा.पा./न.पा.ले स्थानीय क्षेत्रमा निर्धारित बन्दोबस्ती व्यवस्था, विपद् व्यवस्थापन कोष व्यवस्था गरी प्रकोप पीडितलाई चुस्त र प्रभावकारी सहयोग पुर्‍याउने, स्थानीय स्तरको विपद् व्यवस्थापन योजना तयार गरी लागू गर्ने तथा प्रकोपको समयमा सूचना, रिर्पोटिङ्ग गर्ने जस्ता कार्य सहज रुपमा सम्पादन हुन सक्दछ । साथै प्रकोपको समयमा क्षति भएका संरचनाको पुनःनिर्माण, संचालन तथा आपतकालीन राहत सहयोगको लागि भौतिक पूर्वाधारको निर्माण, मर्मत सम्भार गरी अस्तव्यस्त मानव जनजीवनलाई सामान्य अवस्थामा फर्काउन आवश्यक भौतिक तथा मानवीय क्षमता अभिवृद्धि गर्न, नेपाल सरकारको नियमअनुसार बजेट व्यवस्थापन गर्ने, लगायतका कार्य स्थानीय स्तरमा हुन सकेमा राहत तथा उद्धार कार्य प्रभावकारी बन्न जाने हुँदा यसप्रकारको स्थानीय स्तरको विपद् व्यवस्थापन समिति प्रभावकारी बनाउन आवश्यक देखिन्छ ।

न्यूनतम कार्यहरु

- स्थानीय स्तरको विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने,
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र अन्य सम्बन्धित निकायलाई सहयोग गर्ने,
- विपद् सम्बन्धी तालिम तथा प्रशिक्षणको व्यवस्था मिलाउने,
- बजेट विनियोजन गर्ने तथा कोष स्थापना र परिचालन गर्ने,
- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक दस्तावेज तयार गर्ने तथा नियमित रिर्पोटिङ्ग गर्ने,
- विपद् प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार र राहतको व्यवस्था गर्ने र वितरणको व्यवस्था मिलाउने,
- आवश्यक समन्वय गर्ने र जोखिम न्यूनिकरणका अवधारणालाई मुलप्रवाहीकरण गर्ने गराउने,
- लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरण, सीमान्तकृत समुदायको पहुँच, प्रभावित समुदायको मानवअधिकारको संरक्षण गर्न स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, तथा नेपाल सरकारको प्रचलित कानून बमोजिम जिल्ला र राष्ट्रिय स्तरका निकायसँग समन्वय गरी विपद् व्यवस्थापनका लागि आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने,

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको संरचना :

प्रत्येक स्थानीय तहले गाउँपालिकाको अध्यक्ष वा नगरपालिकाको प्रमुखको अध्यक्षतामा बढीमा पन्ध्र जना सदस्य रहेको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन (विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(१) बमोजिम गर्नुपर्ने हुन्छ ।

. पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई सम्बोधन गर्न विद्यमान समस्याहरु :

- जिल्लाको पहाडी भू-बनौटका कारण र सबै ठाँउमा बाह्रै महिना यातायात सुविधा नपुगेकोले ठूलो विपद् आउँदा खोज तथा उद्वार कार्य कठिन हुने देखिन्छ ।
- बाढी पहिरोको विपद् खासगरी वर्षायाममा हुने र सोसमयमा जिल्लाको सम्पूर्ण मोटरबाटो बन्द हुने अवस्थाले प्रभावितहरुलाई तत्काल उद्वार गर्न कठीन छ ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि आर्थिक स्रोत पर्याप्त नभएको अवस्था छ ।
- विपद् पूर्वतयारीको लागि संचालन गर्नुपर्ने जनचेतनामूलक कार्यक्रम, प्राथमिक उपचार तालिम, खोज उद्वार तालिम जस्ता कार्यक्रम र सामाग्रीहरुको लागि बजेट व्यवस्था गर्नु आवश्यकछ ।
- विपद् पूर्वतयारीको लागि जिल्लामा रहेको क्षमता प्रर्याप्त देखिदैन।
- विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्यका लागि सूचना संकलन, अद्यावधिक, सामाग्रीको व्यवस्थापन जस्ता काम गर्नका लागि छुट्टै विपद् जोखिम न्यूनीकरणको क्षेत्रमा काम गर्ने स्रोतसाधन सम्पन्न निकायको आवश्यकता यस जिल्लामा महसुस गरिएको छ ।
- विपद् व्यवस्थापन कोषको पर्याप्तता छैन ।

. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पुनरावलोकन गर्ने समय तालिका

योजना पुनरावलोकन गरिने अवधि	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य	अद्यावधिक गर्ने मिति
प्रत्येक वर्षको १ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	बैठक आयोजना गर्ने, समन्वय, पत्राचार तथा बजेटको व्यवस्था,	प्रत्येक वर्ष जेठको मसान्तसम्म

पर्वत जिल्लाका गा.पा./न.पा.हरुको विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि व्यवस्था

१. कुश्मा नगरपालिका

क) स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन मिति र पदाधिकारीहरुको नाम : २०७६।११।१८

पदाधिकारीहरुको नामावली

१. नगरप्रमुख श्री रामचन्द्र जोशी-संयोजक

२. नगर उपप्रमुख श्री सीता कुमारी काफ्ले लामिछाने - सदस्य

३. प्र.प्र.अ. श्री हरी पंगेनी -सदस्य

४. पूर्वाधार विकास संयोजक श्री राज कुमार क्षेत्री- सदस्य

५. सामाजिक विकास संयोजक श्री शिव प्रसाद पौडेल- सदस्य

६. आर्थिक विकास संयोजक श्री राजेन्द्र पौडेल-सदस्य

७. संस्थागत विकास तथा सुशासन संयोजक श्री चित्रकला भारती -सदस्य

८. वन तथा वातावरण समिति संयोजक - श्री रुद्र गिरी

९. जिल्ला प्रशासन कार्यालयका प्रतिनिधि - सदस्य

१०. सेनानी श्री अर्जुन दुलाल- सदस्य

११. स.प्र. निरिक्षक श्री सुशान्त थापा - सदस्य

१२. प्रतिनिधि नेपाली कांग्रेस श्री कुल प्रसाद उपाध्याय - सदस्य

१३. प्रनिनिधि ने.क.पा. श्री - सदस्य

१४. प्रतिनिधि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी- श्री पिताम्बर शर्मा - सदस्य

१५. प्रतिनिधि उद्योग वाणिज्य संघ श्री केदारनाथ शर्मा - सदस्य

१६. विपद व्यवस्थापन शाखा प्रमुख श्री धुर्वराज पौडेल - सदस्य सचिव

ख) विपद् व्यवस्थापन कोषको विवरण

क्र.स.	कोषमा जम्मा भएको रकम	खर्च रकम	खर्च प्रयोजन	बाँकी रकम	कैफियत
१	७२,००,०००।-	५१,९५,४००।-	राहत वितरण	२०,०४,६००।-	

ग) सम्भावित विपद् सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	सम्भावित जोखिम	जोखिम हुन सक्ने स्थानहरु	विपद् रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि अवलम्बन गर्न सकिने उपायहरु	विगतका घटनाहरु
१	पहिरो	कु.न.पा. १ मालढुंगा	रिटनिङवाल निर्माण गर्ने तथा भिरपाखामा वृक्षारोपण गर्ने	वर्षेनी पहिरो जाने गरेको
२	पहिरो	कु.न.पा. ४ पातलपानी पहिरो, डम्डारे खोला पहिरो	उक्त ठाउँको प्रभावित क्षेत्रमा सडक निर्माणको कार्य भएको पक्की नाली निर्माण गर्ने, रटनिङवाल निर्माण गर्ने तथा भिरपाखामा वृक्षारोपण गर्ने	वर्षेनी पहिरो जाने गरेको
३	बाढी	कु.न.पा. १ मालढुंगा र सहस्रधारा क्षेत्र	तटबाँध निर्माण गर्नुपर्ने, कालीगण्डकी नदी किनाराका बस्ती स्थानान्तरण गर्नुपर्ने	
४	पहिरो	पदमखोल्सा पहिरो गजगाडे पहिरो र मजुवासल्लेरी	रिटनिङवाल निर्माण गर्ने तथा भिरपाखामा वृक्षारोपण गर्ने	
५	बाढी/पहिरो	चुवा मराङसिङ पहिरो	निर्माणाधिन सडकमा पक्की नाली बनाउनुपर्ने रिटनिङ वाल निर्माण गर्ने	
६	पहिरो	ठाडाखोला पहिरो, कु.न.पा.११ पकुवा	बस्ती स्थानान्तरण	
७	बाढी	कु.न.पा. २ स्थित नयाँपुल क्षेत्र	कालीगण्डकी नदिकिनारमा तटबन्ध निर्माण, बाढी नियन्त्रण	

घ) आ.व. २०७६।०७७ को हालसम्म भएका विपद्का घटनाहरु

क्र.स.	विपद्को प्रकार	विपद् घटेको समय	विपद्को क्षति	कैफियत
१	पहिरो	२०७६ भाद्र ४ गते	१ जनाको मृत्यु घर गोठ भत्केको	घटना घटेको स्थान कुश्मा २ खुर्कोट

२. फलेवास नगरपालिका

क) स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन र पदाधिकारीहरुको नाम :

पदाधिकारीहरुको नामावली

१. नगरप्रमुख श्री पदमपाणी शर्मा -संयोजक

२. नगर उपप्रमुख श्री मन्जु अधिकारी - सदस्य

३. प्र.प्र.अ. श्री मुक्तिराम रिजाल -सदस्य

४. फ.न.पा. का सम्पुर्ण वडाध्यक्षहरु - सदस्य

५. योजना तथा पुर्वाधार शाखा प्रमुख - सदस्य

६. स्थानीय प्रहरी प्रमुख - सदस्य

७. प्रतिनिधि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी- सदस्य

८. प्रतिनिधि उद्योग वाणिज्य संघ - सदस्य

९. पत्रकार - सदस्य

१०. राजनैतिक दलका प्रतिनिधि - सदस्य

११. अधिकृतस्तर छैटों श्री रमेश शर्मा पौडेल - सदस्य सचिव

ख) विपद् व्यवस्थापन कोषको विवरण

क्र.स.	कोषमा जम्मा भएको रकम	खर्च रकम	खर्च प्रयोजन	बाँकी रकम	कैफियत
१	५०,००,०००।-	नभएको		५०,००,०००।-	

ग) सम्भावित विपद् सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	सम्भावित जोखिम	जोखिम हुन सक्ने स्थानहरु	विपद् रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि अवलम्बन गर्न सकिने उपायहरु	विगतका घटनाहरु
१	खोला तथा नदी कटान	लमाएखोला, चिद्रीखोला, मल्याङदीखोला र कालीगण्डकी नदी किनारमा पर्ने क्षेत्र	ग्याविन तार लगाउने	वर्षेनी पहिरो जाने गरेको

घ) आ.व. २०७६।०७७ को हालसम्म भएका विपद्का घटनाहरु

क्र.स.	विपद्को प्रकार	विपद् घटेको समय	विपद्को क्षति	कैफियत
१	चट्याङ	२०७७।०१।०७	एक जनाको मृत्यु	
२	आगलागी	गर्मी समयमा		वनजंगलमा आगलोगी हुने गरेको

.३. जलजला गाउँपालिका

क) स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन र पदाधिकारीहरुको नाम : गठन मिति २०७४/०५/२५

पदाधिकारीहरुको नामावली

१. कार्यपालिका सदस्य श्री भिष्म मल्ल -संयोजक

२. कार्यपालिका सदस्य श्री हम बहादुर फकामी - सदस्य

३. कार्यपालिका सदस्य श्री कोपिला बरुवाल -सदस्य

४. कार्यपालिका सदस्य श्री टुङ्गनाथ शर्मा - सदस्य

५. कार्यपालिका सदस्य श्री हरि विकास जि.सी.- सदस्य

ख) विपद् व्यवस्थापन कोषको विवरण

क्र.स.	कोषमा जम्मा भएको रकम	खर्च रकम	खर्च प्रयोजन	बाँकी रकम	कैफियत
१	४,६३,०९१८।-	२,५०,५६५३।-	आगालागी, पहिरो, पीडित, दिर्घ रोगी, स्वास्थ्य सामग्री खरिद तथा राहत खाद्यन्न वितरण	२१,२५,२६५।-	

ग) सम्भावित विपद् सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	सम्भावित जोखिम	जोखिम हुन सक्ने स्थानहरु	विपद् रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि अवलम्बन गर्न सकिने उपायहरु	विगतका घटनाहरु
१	वर्षाका कारण घरमा क्षति	सबै वडामा	ग्याविन तार लगाउने, रिटेनिङ वाल लगाउने	वर्षेनी पहिरो जाने गरेको

४. मोदी गाउँपालिका

क) स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन र पदाधिकारीहरुको नाम : गठन मिति आ.व.२०७४/०७५

पदाधिकारीहरुको नामावली

१. गाउँपालिका अध्यक्ष -अध्यक्ष

२. गाउँपालिका उपाध्यक्ष - सदस्य

३. प्र.प्र.अ. - सदस्य

४. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समितिका संयोजक - सदस्य

५. स्थानीय प्रहरी प्रमुख - सदस्य

६. प्रतिनिधि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी- सदस्य

७. नेपाल पत्रकार महासंघ गा.पा. शाखा - सदस्य

८. योजना शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

ख) विपद् व्यवस्थापन कोषको विवरण

क.स.	कोषमा जम्मा भएको रकम	खर्च रकम	खर्च प्रयोजन	बाँकी रकम	कैफियत
१	१८,००,०००।-	१५,००,०००।-	विपद व्यवस्थापन राहत	३,००,०००।-	

ग) सम्भावित विपद् सम्बन्धी विवरण

क.स.	सम्भावित जोखिम	जोखिम हुन सक्ने स्थानहरु	विपद् रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि अवलम्बन गर्न सकिने उपायहरु	विगतका घटनाहरु
१	बाढी पहिरो, भूक्षय, खडेरी, असिना, सवारी दुर्घटना	मोदी गा.पा. अन्तर्गत रहेका ८ वटै वडाहरु	नदी तटबन्ध, वृक्षरोपण, सरसफाइ, दमकल, अग्नी रेखा निर्माण अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण, राहत वितरण आदि	असिना पीडितलाई राहत वितरण, सरुवा रोग रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि प्रचार प्रसार तथा आश्रय स्थल निर्माण

घ) आ.व. २०७६।०७७ को हालसम्म भएका विपद्का घटनाहरु

क.स.	विपद्को प्रकार	विपद् घटेको समय	विपद्को क्षति	कैफियत
१	सरुवा रोग (कोरोना भाइरस)	२०७६ चैत्र महिनादेखि हालसम्म	कुनै मानवीय क्षति नभएको	

५. महाशिला गाउँपालिका

क) विपद् व्यवस्थापन कोषको विवरण

क.स.	कोषमा जम्मा भएको रकम	खर्च रकम	खर्च प्रयोजन	बाँकी रकम	कैफियत
१	५,००,०००।-	नभएको		५,००,०००।-	

ख) सम्भावित विपद् सम्बन्धी विवरण

क.स.	सम्भावित जोखिम	जोखिम हुन सक्ने स्थानहरु	विपद् रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि अवलम्बन गर्न सकिने उपायहरु	विगतका घटनाहरु
१	पहिरो	सबै वडाहरु	ग्याविन जाली तथा वृक्षरोपण	ह्याउस्वाँरा महाशिला १ पर्वत

२.	आगालागी	सबै वडाहरु	अग्नी नियन्त्रण औजारहरु तथा सचेतना कार्यक्रम	

६. पैंयु गाउँपालिका

क) स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन र पदाधिकारीहरुको नाम : गठन मिति २०७६/१२/०७

पदाधिकारीहरुको नामावली

१. गाउँपालिका अध्यक्ष श्री खगेन्द्र प्रसाद तिवारी -अध्यक्ष

२. गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री जसमति गुरुङ - सदस्य

३. प्र.प्र.अ. श्री जित बहादुर राना -सदस्य

४. ईलाका प्रशासन कार्यालय हुवास, प्रमुख - सदस्य

५. स्थानीय प्रहरी प्रमुख - सदस्य

६. विधान समिति संयोजक श्री उमाकान्त भुर्तेल- सदस्य

७. सामाजिक विकास शाखा प्रमुख श्री पूर्ण प्रसाद न्यौपाने - सदस्य

८. उद्योग वाणिज्य संघ प्रतिनिधि - सदस्य

९. शाखा प्रमुख श्री सरोज पराजुली - सदस्य

ख) विपद् व्यवस्थापन कोषको विवरण

क.स.	कोषमा जम्मा भएको रकम	खर्च रकम	खर्च प्रयोजन	बाँकी रकम	कैफियत
१	३१,५०,२७६।-	२२,३०,५७८।-	राहत तथा स्वास्थ्य सामग्री खरिद	१०,५९,६९८।-	

ग) सम्भावित विपद् सम्बन्धी विवरण

क.स.	सम्भावित जोखिम	जोखिम हुन सक्ने स्थानहरु	विपद् रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि अवलम्बन गर्न सकिने उपायहरु	विगतका घटनाहरु
१	बाढी	सेतीखोला, हुवास बजार, त्रिवेणी	तारजाली निर्माण	हालसम्म ठूलो घटना नघटेको
२	पहिरो	सौरीकोट, टकलाक	तटबन्ध निर्माण	हालसम्म ठूलो घटना नभएको
३	आगलागी, डढेलो	बेउलीवास, टकलाक	जनचेतना	हालसम्म ठूलो घटना नभएको

घ) आ.व. २०७६।०७७ को हालसम्म भएका विपद्का घटनाहरु

क्र.स.	विपद्को प्रकार	विपद् घटेको समय	विपद्को क्षति	कैफियत
नभएको				

७. विहादी गाउँपालिका

क) स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन र पदाधिकारीहरुको नाम : गठन मिति २०७५/०८/१५

पदाधिकारीहरुको नामावली

१. गाउँपालिका अध्यक्ष श्री कमलप्रसाद भुसाल -अध्यक्ष

२. गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री डम्मर कुमारी गुरुङ- सदस्य

३. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजक-सदस्य

४. स्वास्थ्य संयोजक- सदस्य

५. प्राविधिक शाखा प्रमुख- सदस्य

६. स्थानीय सुरक्षानिकायका प्रमुख - सदस्य

७. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत- सदस्य

ख) विपद् व्यवस्थापन कोषको विवरण

क्र.स.	कोषमा जम्मा भएको रकम	खर्च रकम	खर्च प्रयोजन	बाँकी रकम	कैफियत
१	४६,००,०००।-	९,००,०००।-	राहत	३७,००,०००।-	

ग) सम्भावित विपद् सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	सम्भावित जोखिम	जोखिम हुन सक्ने स्थानहरु	विपद् रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि अवलम्बन गर्न सकिने उपायहरु	विगतका घटनाहरु
१	वनजंगलमा आगोलागी	लुरिङ, फोक्सिङ, बाच्छा डाँडा	जनचेतना फैलाउन	धारविर आगोलागी

घ) आ.व. २०७६।०७७ को हालसम्म भएका विपद्का घटनाहरु

क्र.स.	विपद्को प्रकार	विपद् घटेको समय	विपद्को क्षति	कैफियत
नभएको				

अनुसूची-२

कोभिड-१९ महामारी र नियन्त्रणका प्रयास

२.१. प्रमुख कार्यहरु

२.१.१. जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन :

- जिल्लाका सातवटै स्थानीय तहका वडा स्तरसम्म जिंगल, सूचना पम्प्लेट मार्फत कोभिड- १९ रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्दै आएको ।

२.१.२. क्वारेन्टाइन, आइसेलोसेन तथा शव व्यवस्थापन :

क) क्वारेन्टाइन व्यवस्था

- जिल्लास्थित सबै स्थानीय तहका ८८ स्थानमा क्वारेन्टाइन स्थल राखिएको । जसमा ३७० बेडहरु रहेको ।
- सबै मापदण्ड पुरा गरी १६० बेड तयार भैसकेको र मापदण्ड पुरा गर्ने क्रममा २१० बेड रहेको ।
- क्वारेनटाइनका मापदण्डमा पहिलो प्राथमिकता : भारतसँग सीमाना जोडिएका र कोरोना भाइरसको संक्रमण समुदाय स्तरसम्म प्रवेश गरी हाल सिल गरिएका जिल्लाबाट आएका व्यक्तिहरु, दोस्रो प्राथमिकता : कोरोना भाइरसको संक्रमण देखिएका जिल्लाबाट आएका व्यक्तिहरु, तेस्रो प्राथमिकता : अन्य जिल्लाबाट आएका व्यक्तिहरु रहेका छन् ।

ख) आइसोलेसन व्यवस्था

- पर्वत जिल्ला अस्पतालले स्वास्थ्य सेवा संचालन गर्ने र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले व्यवस्थापन गर्ने गरी सबै स्थानीय तहहरुको साझा कोष/योगदानबाट जिल्ला सदरमुकाम स्थित गुप्तेश्वर बहुमुखी क्याम्पस परिसरमा २० बेडको अस्थायी कोरोना अस्पताल मिति २०७६/१२/१२ गते देखि संचालनमा आएको ।
- पर्वत जिल्ला अस्पतालमा ३ बेडको आइसोलेटेड वार्ड मिति २०७६।११।२२ देखि संचालनमा आएको ।
- कोरोना अस्थायी अस्पतालबाट हालसम्म १६ जना लाई भर्ना गरि उपचार गरिएकोमा सबै विरामीहरुको स्वाव परिक्षण रिपोर्ट नेगेटिभ आएपछि डिस्चार्ज गरिएको ।

ग) Patient Transport Team (PTT) गठन तथा अभिमुखीकरण

- जिल्ला सदरमुकाम २ वटा र प्रत्येक पालिकामा १/१ वटा गरी कुल ९ वटा PTT मिति २०७६।१२।२३ मा गठन तथा सो सम्बन्धी अभिमुखीकरण सम्पन्न ।

घ) शव व्यवस्थापन कार्यदल गठन

- कोरोना संक्रमित व्यक्तिको मृत्यु पश्चात समयमानै शव व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले सम्बन्धित पालिकाको प्रमुख विशेष सदस्य रहने गरी प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा जिल्ला स्थित सबै सुरक्षा निकाय र पर्वत जिल्ला अस्पतालका मे.सु. रहने गरी शव व्यवस्थापन कार्यदल मिति २०७६।१२।२७ मा गठन गरिएको ।

२.१.३. उपचार :

- मिति २०७६।१२।०१ गते बाट ११ गते सम्म भारत तथा तेस्रो मुलुकबाट आएका व्यक्तिहरुको संख्या :२९७ जना
- भारत तथा तेस्रो मुलुकबाट आएका र अन्य व्यक्ति गरी कुल ९५ जनाको स्वाव संकलन तथा परिक्षण गरिएकोमा सबैको रिर्पोट नेगेटिभ आएको ।
- भारत तथा तेस्रो मुलुकबाट आएका र अन्य व्यक्ति गरी ३९३ जनाको RDT परिक्षण गरिएको, सबैको रिपोट नेगेटिभ आएको
- प्रत्येक पालिका मुकाममा पुगेर स्वाव संकलन गरि परिक्षणको लागि पठाइएको ।

२.१.४. अन्य बिरामीको उपचार अवस्था :

- पर्वत जिल्ला अस्पतालले कोरोना बाहेक अन्य विरामीहरुलाई चेक गर्न Fever Clinic व्यवस्था तथा हेलो डाक्टर कार्यक्रम संचालन साथै आकस्मिक सेवालाई २४ सै घण्टा संचालनमा ल्याएको ।
- जिल्लास्थित सबै स्थानीय तह तथा वडा स्तरमा रहेको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकीले नियमित रुपमा स्वास्थ्य उपचार दिदै आएको ।

२.१.५. अत्यावश्यक सेवा संचालन, आपुर्ती व्यवस्थापन तथा कालोबजारी नियन्त्रण :

क) जिल्लामा अत्यावश्यक सेवा संचालन (बैंक, खाद्यान्न, औषधी, खानेपानी, विद्युत आदि)

- जिल्लामा अति आवश्यक खाद्य सामग्रीहरुको भण्डारण मौज्दातको लकडाउन अवधिमा जिल्ला सदरमुकामका ठुला थोक विक्रेताहरुबाट मात्र ४ पटक लगत संकलन गरिएको ।
- हाल जिल्ला सदरमुकाममा खाद्यान्नको मौज्दात प्रर्याप्त रहेको, जसमा चामल: ९४०५ बोरा, नुन : ६१६ बोरा, तेल : ४४३३ कार्टुन, चिनी : १३२५ बोरा, चना : २८२ बोरा, आटा : १५५५ पोका, दाल : ७३० बोरा रहेको ।
- औषधि पसलहरु दैनिक नियमित रुपमा खुला राख्ने व्यवस्था मिलाइएको ।
- खानेपानी, विद्युत जस्ता अत्यावश्यक सेवाहरुलाई यथावत रुपमा संचालनमा ल्याइएको ।
- अत्यावश्यक सेवाका लागि बैंकहरु आवश्यकता अनुसार खुला रहने व्यवस्था मिलाइएको ।

ख) आपूर्ति व्यवस्थापनमा सहजिकरण

- आन्तरिक आपुर्ती व्यवस्थापनको सहजीकरणका लागि DCCMC मा पर्वत उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्षलाई विशेष सदस्यको रुपमा राखिएको ।
- आन्तरिक आपुर्तीका लागि अति आवश्यक खाद्यान्न सामग्री तथा स्वास्थ्यसँग सम्बन्धीत सवारी साधनको आवातजावतमा सहज वातावरण मिलाइएको ।
- कतिपय अवस्थामा अन्य जिल्लाबाट अतिआवश्यक खाद्यन्न सामग्री लगायत वस्तुहरुको आपुर्ति सहजीकरणका लागि अन्तर जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीसँग समन्वय गरिएको ।
- पेट्रोलियम पदार्थ तथा खाना पकाउने ग्याँसको आपुर्तिमा NOC सँग समन्वयमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयले सहिजरकण गर्दै आएको ।

ग) कालोबजारी नियन्त्रण, जफत तथा कारवाही :

- लकडाउनको अवधिमा स्थानीय तह, उद्योग वाणिज्य संघ तथा उपभोक्ता मन्च समेत रहने गरी जिल्ला प्रशासन कार्यालयको नेतृत्वमा अति आवश्यक खाद्य सामग्री तथा स्वास्थ्य क्लिनिकहरुको साप्ताहिक रुपमा अनुगमन गर्दै आएको ।
- जलजला गा.पा. वडा नं. ३ मा रहेको स्नेहा किराना पसलका प्रोपाइटर मिन प्रसाद रेग्मीलाई खाना पकाउने ग्याँसमा अधिक मुल्य लिएको हुनाले निजलाई कालोबजारी मुद्दा चलाइएको । पसलमा भएका ग्याँसहरु जफत गरिएको । निजलाई रु. १ लाख धरौटीमा तारेखमा छोडिएको ।
- पर्वत जिल्लास्थित कुश्मा अस्पतालले माक्स लगायतका स्वास्थ्य उपकरणमा अधिक मुल्य लिएको भन्ने उजुरी उपर छानविन गरि मुद्दा चलाइएको ।

२.१.६ सीमा व्यवस्थापन :

क) आवतजावत नियन्त्रण र व्यवस्थापन :

- जिल्ला भित्रिने मुख्य नाका मोदी गा.पा. स्थित डिमुवामा मिति २०७६।१२।०८ देखि चेकजाँचका लागि स्वास्थ्य हेल्थ डेक्सको स्थापना गरि हालसम्म यसलाई निरन्तरता दिइएको । हालसम्म उक्त हेल्थ डेक्सले ९५२६ जनालाई स्वास्थ्य परीक्षण गरि सकेको ।
- विभिन्न सीमा नाकाहरुमा नेपाल प्रहरी तथा सशस्त्र प्रहरी बलबाट नियमित रुपमा चेकजाँच गर्ने व्यवस्था मिलाइएको ।
- अन्तर जिल्ला तथा अन्तर पालिका आवात जावतलाई थप कडाईका साथ नियन्त्रण गरिएको ।

ख) अन्तरजिल्ला समन्वय बैठक

- मिति २०७७।०१।०६ गते पर्वत, बागलुङ र म्याग्दी जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरुसँग समन्वय बैठक बसी अन्तरजिल्ला आवातजावत नियन्त्रण गर्न सिमा नाका चेकजाँचमा थप कडाई गर्ने, अतिआवश्यक वस्तुहरुको अन्तर जिल्ला ढुवानीमा सहजीकरण गर्ने, कोभिड-१९ उपचारका लागि स्वास्थ्य सामग्री र स्वस्थ्यकर्मीहरुको आवश्यकता अनुसार अन्तर जिल्ला सहयोग आदानप्रदानमा सहजीकरण गर्ने, मजदुर र पैदलयात्रीको आवश्यकता अनुसार व्यवस्थापन गर्ने लगायतका विषयमा निर्णय गरिएको ।

२.२. कोभिड-१९ का प्रकोप नियन्त्रणका लागि जिल्लास्थित सबै राजनीतिक दल, स्थानीय तह प्रदेश सरकार, विभिन्न संघसंस्था, संचार क्षेत्र समेतलाई एकीकृत समन्वय र सहकार्यको ढाँचा

विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भाइरसको जोखिम रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि नेपाल सरकारले २०७६ चैत्र ११ गते देखि मुलुकभर लकडाउन लागु गरेको छ । नेपाल सरकारले जारी गरेको लकडाउनलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न पर्वत जिल्लाको २०७६ चैत्र १० गते बसेको जिल्ला सुरक्षा समितिको बैठकले जिल्लाका विभिन्न स्थानहरुमा जिल्लास्थित सुरक्षा निकायहरुको परिचालन गर्ने गरी निषेधाज्ञा जारी गरेको छ ।

पर्वत जिल्लाले लकडाउनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी कोभिड-१९ को संक्रमणलाई रोकथाम र न्यूनिकरण गर्न प्रर्बद्धनात्मक, निरोधात्मक र उपचारात्मक कार्य गर्दै आएको छ । सुरुवाती चरणमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट पबवर्द्धनात्मक कार्यहरु स्थानीय तहहरुसँगको सहकार्य तथा समन्वयमा गरिएको छ । विभिन्न संचार माध्यम, पर्चा, पम्प्लेट मार्फत सर्वसाधारण नागरिकलाई जनचेतना दिंदै आएको छ । प्रवर्द्धनात्मक कार्यका साथसाथै निरोधात्मक र उपचारात्मक कार्यका लागि जिल्लास्थित राजनीतिक दल, स्थानीय तह, विभिन्न सरकारी कार्यालय, गैर सरकारी संस्थाहरु र संचारकर्मीहरु समेतको सक्रिय सहभागीतामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले अस्थायी कोरोना अस्पतालको स्थापना तथा संचालन गर्दै आएको छ भने क्वारेन्टाइनको व्यवस्थापन तथा संचालन स्थानीय तहहरुले गर्दै आएका छन् ।

२.२.१. कोभिड-१९ को प्रकोप नियन्त्रणका लागि समन्वय र सहकार्यको जिल्लागत ढाँचा

कोभिड-१९ को प्रकोप नियन्त्रणका लागि जिल्ला सुरक्षा समितिले विषयगत विज्ञ, जानकार रहेको कमाण्ड पोष्ट/कोभिड संकट व्यवस्थापन केन्द्र गठन गरी विभिन्न निकायहरुसँग समन्वय र सहकार्यको कार्य ढाँचा अगाडी बढाएको छ । नेपाल सरकारको निर्देशन र नियन्त्रणमा रही जिल्ला सुरक्षा समितिले गण्डकी प्रदेश सरकार, स्थानीय तह राजनीतिक दल आदिसँग निम्न रुपमा कार्यगत योजना बनाई समन्वय र सहकार्य गर्दै आएको छ ।

क) गण्डकी प्रदेश सरकार

गण्डकी प्रदेश सरकारले लकडाउनको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा कोभिड-१९ नियन्त्रणका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पर्वतलाई दैनिक रुपमा निर्देशन तथा परिपत्र गर्दै आएको छ । यसका साथै गण्डकी प्रदेश सरकारले प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई सवारी साधन व्यवस्थापन, जनशक्ति परिचालन, दैनिक गतिविधि संचालन तथा संचार सम्पर्कका लागि इन्धन, मर्मत, अनुगमन, कार्यालय संचालन, संचार र विविध शीर्षकमा आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय मार्फत रु १५ लाखको बजेट सहयोग गरेको छ । जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पर्वतले नियमित दैनिक रुपमा आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयलाई कोभिड-१९ र राहत सम्बन्धी जिल्लाको सम्पूर्ण गतिविधि समेटेर प्रतिवेदन गर्दै आएको छ ।

ख) स्थानीय तह

पर्वत जिल्लास्थित सबै स्थानीय तहहरुको संयुक्त योगदानमा अस्थायी कोरोना अस्पताल स्थापना भई संचालन हुँदै आएको छ । प्रत्येक स्थानीय तहले आफ्नै व्यवस्थापनमा क्वारेन्टाइनहरु संचालन गर्दै आएका छन् । स्थानीय तहमा गठन भएका कोभिड-१९ संक्रमण व्यवस्थापन केन्द्रसँग साप्ताहिक रुपमा जिल्ला सुरक्षा समितिले बैठक गर्दै आएको छ । स्थानीय पालिकाहरुसँगको सहकार्यमा क्वारेन्टाइनहरुको अनुगमन, राहत वितरण तथा सामूहिक मेस संचालनमा सहजिकरण गर्दै आएको छ । विदेश तथा मुलुकका विभिन्न जिल्लाबाट आएका व्यक्तिहरुको क्रमश पहिलो र दोस्रो चरणमा लगत संकलन गरिएको छ । आवश्यकता अनुसार ती व्यक्तिहरुको स्वाब संकलन तथा RDT विधिबाट कोभिड-१९ परीक्षण हुँदै आएको छ ।

ग) राजनीतिक दल

जिल्लामा सक्रिय रहेका सबै राजनीतिक दलहरुसँगको समन्वय र सहकार्यका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा राजनीतिक दलहरुको विशेष उपस्थिति रहने गरेको छ । यसका साथै राजनीतिक दलहरुका जिल्ला प्रमुखहरुसँग समय समयमा फोन सम्पर्क गरी राय सल्लाह लिनेदिने गरी कार्य गर्दै आएको छ ।

घ) सामाजिक संघसंस्था

विपद्को क्षेत्रमा सामाजिक सेवाको कार्य गर्दै आएका नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायतका अन्य गैर सरकारी संस्थाहरुसँग जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र आवश्यकता अनुसार अन्य समयमा समेत बैठक, छलफल, परामर्श, सल्लाह, सुझाबका माध्यमबाट समन्वय र सहकार्य गर्दै आएको छ ।

ङ) संचार क्षेत्र

जिल्लामा सक्रिय रुपमा कार्य गर्दै आएका संचार माध्यमहरु मार्फत जनचेतना मूलक प्रबर्द्धनात्मक कार्य गर्दै आएको छ । यसको अलावा बैठक, छलफल तथा अनुगमन जस्ता कार्यहरुमा संचारकर्मीहरुको सक्रिय सहभागिता गराई राय सुझाब लिने कार्य गर्दै आएको छ ।

च) निजी क्षेत्र

कोभिड-१९ नियन्त्रण तथा न्यूनिकरणका लागि लकडाउनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा शान्ति सुरक्षा, स्वास्थ्य सुरक्षाका साथसाथै आपूर्ति व्यवस्थापन कार्य समेत प्राथमिकतामा राखी गर्नुपर्ने हुँदा निजी क्षेत्रको भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, कमाण्ड पोष्ट, कोभिड संकट व्यवस्थापन केन्द्र आदिमा निजी क्षेत्रको प्रतिनिधित्व रहने गरी विशेष सदस्यका रुपमा पर्वत उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष रहेका छन् । निजी क्षेत्रसँग आर्थिक, सामाजिक हरेक कार्यमा समन्वय र सहकार्य गर्दै आएको छ ।

२.३. कोभिड-१९ को नियन्त्रणमा स्रोतसाधनको अवस्था

यस जिल्लामा पर्वत जिल्ला अस्पताल र स्थानीय तहमा रहेका प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकी गरी कुल ६० स्वास्थ्य संस्था रहेका छन् । कोभिड-१९ को महामारीको अवस्थामा समेत नियमित रुपमा स्वस्थ्य सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन स्वास्थ्य संस्थाहरुको नाम, सम्पर्क नं. र कोभिड मैत्री एम्बुलेन्सको स्थितीलाई समेट्ने प्रयास गरिएको छ ।

२.३.१ कोभिड मैत्री एम्बुलेन्सहरुको विवरण

सि.नं	स्थानीय तह	एम्बुलेन्स नं	चालकको		एम्बुलेन्सनको धनी (निकाय)	कैफियत
			नामथर	फोन नं.		
१	कुश्मा नगरपालिका	बा.२.झ ३९९७	दिलिप कुमार चुनार	९८०५२४११५०	पर्वत जिल्ला अस्पताल	कोभिड-१९ मैत्री
२	कुश्मा नगरपालिका	ग.३.च ९८२	राजु परियार	९८४७६२०४९०	रोटरी क्लव, पर्वत	
३	जलजला गाउँपालिका	ध.१.झ.३	याम बहादुर भण्डारी	९८४७७५२१५०	माझफाँट स्वास्थ्य चौकी	
४	विहादी गाउँपालिका	ग.१.झ. २९२	सुरेश ढकाल	९८४०५००२८१	रानीपानी स्वास्थ्य चौंकी	
५	फलेवास नगरपालिका		किशोर रेग्मी	९८५७६३१०८८	पाङराङ स्वास्थ्य चौकी	
६	महाशिला गा.पा.	बा.२.झ.१७४१	भक्त बहादुर हमाल	९८०३७९७३३६	लुखुं प्रा.स्वा.के.	
७	कुश्मा नगरपालिका		भिम बहादुर वि.क.	९८६७६३८८९६	ठुलीपोखरी प्रा.स्वा.के.	
८	पैयुँ गा.पा.	बा.१३.च. १८४४	बालकृष्ण न्यौपाने	९८६७२६६२६६	हुवास स्वास्थ्य चौकी	
९	कुश्मा नगरपालिका	ध.१.च. २११	मन बहादुर पुन	९८४७६३५३६१	पुन युवा क्लव, पर्वत	

सन्दर्भ सामाग्रीहरु

- विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७, नेपाल
- विभिन्न आ.व.मा प्रकाशित जिल्ला विकास योजनाहरु, जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, पर्वत
- स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०६८, स्थानीय विकास मन्त्रालय,
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला शाखा पर्वतले तयार गरेको विभिन्न समयका प्रतिवेदन,
- जिल्ला प्रहरी कार्यालय, पर्वतका विभिन्न समयका तथ्याङ्कहरु,
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, पर्वतका विभिन्न समयका निर्णयहरु,